GAUDEO

John Carter Brown

25.54 Zegarro, Estudio no 109
Concurso literario
en honor de
Santa Rosa de
Lima no 109
[illegible]

Het wonder Leven/
VAN DE
H. ROSA
DE S. MARIA,
Van *Lima* in *Peru*,
MAGHET
Uyt de Derde Order van den
H. DOMINICUS,
GHEBEATIFICEERT
Door CLEMENS IX. 12. Febr. 1668.
GHECANONIZEERT
Door CLEMENS X. 12. April 1671.
Dyt de wettighe Proceſſen van haer
BEATIFICATIE en CANONIZATIE
Ghetrouwelijck beſchreven door den Eerw.
P. F. JOANNES BAPTISTA WOUTERS,
van de Order der Predick-Heeren.

Tot Bruſſel, by Philips Vleugaert, achter 't Stadt huys/ inden Enghel-bewaerder. 1671.

Hanc amavi,
& exquisivi à juventute mea,
& quæsivi
SPONSAM
mihi eam assumere,
& Amator factus sum
formæ illius.
Sap. 8. v. 2.

JOHN CARTER BROWN

Aen de Dochter van
GODT DEN VADER,
DE MOEDER VAN
GODT DEN SONE,
DE BRUYDT VAN
GODT DEN H. GHEEST,
De Koninghinne van Hemel en Aerde,
EN DE
MYSTERIEUSE ROOSE
MARIA.

ALDER-WEERDIGHSTE SCHEPSEL,

Den *Doornen-boſch* der on-gheloovighen van *Weſt-Indien*, nu onlancks door uwe kinderen

ren van onſe *H. Order* verkeert zijnde in een blommigh *Paradys* der Gheloovighen, heeft aen Hemel en Aerde, voor ſijn eerſte vrucht, een wondere blom mirakuleuſelijck voorts-gebracht, te weten een *VVitte* en *Roode* wel-rieckende *Rooſe* ROSAM DE S. MARIA, *VVit* door de ſuyvere, en *Roodt* door de vierighe Liefde tot GODT. Deſe *Roos* heeft twee jaren hier voren op uwen H. Gheboort-dagh, door den blaes van onſe penne haer bladeren open-gheſpreydt, en haren Hemelſchen geur ſeer aenghenaem t'allen kanten verſpreydt. Maer als-dan en hebbe ick deſe *Roos* aen niemant op-ghedraghen, als aen de *Roos* ſelver, het welck ick verhope aen U niet on-aenghenaem gheweeſt te zijn, al is't dat deſe *Roos* aen niemant eerder ſcheen toe te komen, als aen die, de welcke haer gegheven hadt dien H. Toe-naem DE S. MARIA. Maer aenghefien het

godt-

godtvruchtigh verſoeck van vele uwe Dienaers en Dinarerſſen (die door den ſalighen reuck van deſe uwe *Rooſe-Blom*, volgens hun eyghen belijdenis, in hunnen Gheeſt zijn grootelijcks verſterckt geweeſt) my ſeer redelijck ghedwonghen heeft, deſe groote wel-rieckende *Rooſe*, tot hun ghemackelijcker en menighvuldigher ghebruyck, te diſtilleeren in een *Korter Begrijp*, ſoo hebbe ick ghevreeſt, dat het nu aen U ſou onaenghenaem weſen, waer't dat ick de diſtillatie van deſe *Roos* ROSA opdroegh aen iemant anders, als aen de Hemelſche Hoevenierersſe van den blommighen *Rooſen-Hof* van *Dominicus*, te weten aen U ghy *Myſterieuſe Rooſe* MARIA. Dit doen ick oock heden met ziel en lichaem, ziels krachten en lijfs ſinnen, en met eenen godtvruchtighen knie-val aen uwe HH. voeten, ô *Maghet* in't baren! *Martelerſſe* onder het *Kruys*! ô *Patroneſſe* der Menſchen! *Meeſterſſe* der

der Enghelen! *Koninghinne* der Schepselen! ô *Vreught*! ô *Rust-plaets*! ô *Throon-stoel*! van selver den Schepper, de *Alder-heylighste Dryvuldigheydt eenen* GODT! En tot vergeldingh van dit, soo bidde ick U, dat ick mijn ziele (van desen kant door suyverheydt en godtvruchtigheydt *VVit* uyt-ghebleyckt, en van den anderen kant door de twee-vouwdighe Liefde tot GODT en den Even-naesten heel *Roodt* gheverft) in de ure des Doodts, als een *VVitte* en *Roode Roose*, sou heylighlijck moghen op-draghen, aen (den welcken die Hemelsche Bruydt in't Boeck der Sanghen cap. 5. seer aenghenaem toe-naemt) *Den VVitten en Rooden Beminden.* Dit wensche en verwachte ick van U mijn alder-beminste

Mysterieuse Roose MARIA,

Uwen on-weerdighen en ootmoedighen Dienaer,

Fr. JOANNES BAPTISTA WOUTERS, *S. Ord. Præd. Conv. Brux. 6. Aprilis* 1670.

VOOR-REDEN.

NAer dat ick in het *jaer* 1668. op den 8. *September* hadt uyt-gegheven in't druck *dat wonder Leven* van ROSA als-dan maer eerſt ghebeatificeert, welck *Leven* ick in't lanck en't breedt vertaelt en beſchreven hadde; ſoo ben ick noch daer-naer menighmael van vele perſoonen ſoo wereldtlijcke als gheeſtelijcke, en van ons eyghen Religieuſen verſocht gheweeſt, te maken en uyt te ghéven een *Korter Beſchrijf* van het ſelve

Le-

Leven, om alsoo aen den godt-vruchtighen Leser te sparen en den arbeydt van't lesen, en den on-kost van't koopen. Ick hebbe gheerne aen hun versoeck willen voldoen, en hebbe hier ghetrouwelijck uyt-ghetrocken eenighe besondere puncten van dat voôrigh groot *Leven*, al is het misschien met mindere curieusheydt, nochtans voor-seker met gheenen minderen arbeydt. Ghebruyckt en gheniet dan den selven tot profijt van Ulie ziel, en maeckt my deelachtigh van Ulie verdiensten. Dit versoeckt en wenscht, &c.

V-lieden ootmoedighen Dienaer in GODT,

F. JOANNES BAPTISTA WOUTERS, S. Ord. Præd. Conv. Brux. 5. Aprilis 1670.

Het

Het wonder Leven/
De kostelijcke Doodt,
MET HET
Begrijp der Mirakelen
Van de
H. ROSA
DE S. MARIA,
van *Lima* in *Peru*.

HET I. CAPITTEL.
Het Vader-landt, de Gheboorte, de Kinder-wieghe van ROSA.

§. 1. ROSA de S. Maria die nieuw maeghdelijcke blom / gheplant door de gheboorte / en ghepluckt door de doodt/ in die nieuw wereldt onlanghs ghe-

vonden / heeft aldaer voor haer Vaderlandt bekomen Lima de edele Hoop-stadt en Hooft-stadt van het Rijck Peru. Haer Ouders waren Gaspar de Floribus, dat is van de Blommen: en Maria de Oliva, dat is van den Olijf-boom; alle beyden van gheenen on-edelen stam / maer kleyn van middelen / 't en zy dat het moet voor grooten rijckdom ghewerdeert worden met dusdanigh Dochterken van den Hemel verrijckt te zijn.

§. 2. De Moeder heeft dit Maeghdeken in het jaer 1586. op den 20. April voors-ghebraght met een ghemackelijck / en (volghens haren eyghen eedt in het Proces Remissoriael) een on-pijnelijck ghebaer / anderssins ghewent zijnde in het draghen en baren van alle hare andere kinderen seer schrickelijck (ghelijck alle andere vrouwen) ghequelt te worden.

§. 3. Op den grooten Feest-dagh van Sinxen (den welcken de Spaignaerts noemen den Paeschen der Roosen) is dese schoone Roose Rosa ghedoopt: als-dan nochtans en is sy niet Rosa, maer Isabella ghenoemt / naer de moederlijcke Groot-moe-

moeder Isabella de Herrera. Maer als de Moeder met haer andere dochters en maerte ghesien hebben / dat dit Kindeken (noch maer 9. maenden) in de wieghe rustende / het aensicht t'allen kanten bedeckt droegh met een opene Roose, is om dit wonder (in plaetse van Isabella) Rosa ghenoemt / niet sonder twist tusschen de Moeder en Groot-moeder; tot dat 5. jaren daer-naer dit twistigh verschil ghe-eyndight heeft den H. Aerts-Bisschop van Lima, Turibius, den welcken dit Maeghdeken in haer H. Vormsel noemde niet Isabella, maer Rosa, wiens gheur hy nu misschien ghevoelt hadt in den Gheest / daer hy van vol was.

§. 4. Maer-naer de Mysterieuse Roose, te weten Maria, heeft hy den voor-naem van dit (nu meerder-jarigh) Maeghdeken / ghevoeght desen by-nam: Rosa de S. Maria. Soo dat sy misschien is de eerste ghe-weest / de welcke niet alleen den naem (gheljck sommighe andere Heyligen) maer oock den by-naem van God en den Hemel ontfanghen heeft.

Het II. Capittel.

Haer Kinder-spel, Imborst, Opvoedinghe, en Ghelofte van Suyverheydt.

§. 1. De Kindtsheydt van de H. Catharina van Senen leerstmen soo soet en liefelijck gheweest te zijn / als dat haer al dele niet Catharinam, maer Euphrosynam hebben beghinnen te noemen. Dit Dochterken Rosa heeft met Catharina van Senen gehadt den selven imborst / seer bzedigh en stil / soet / aerdigh / bevalligh / en altijdt wel gheslnt: soo dat sy de ghemeyne blijschap van het huys scheen te wesen.

§. 2. Nopt is sy gehoort gheweest met klachtigh gheschzey de stille huys-rust te stoozen; nopt heeft sy ghekreten / dan eens / alswanneer sy in een bzemdt huys ghedzaghen zijnde / met een upt-bozstigh gheberm gebzaeght en verkreghen heeft / weder-ghedzaghen te wozden in haer moederlijck huys / ghelijck wetende en

en willende van alsdan te haten en te vluchten het openbaer.

§. 3. Noch maer dry-jarigh heeft sy gethoont groote teeckenen van een * vroome verduldigheydt. Want als-wanneer daer een kiste onversins toe-vallende / haer recht duymken hadt mede ghevat / heeft de pijn met haer handeken gheveynst en gheberght aen de beroerde en toe-vlieghende Moeder. Daer-naer heeft sy blijmoedigh ghevoelt / dat haer het heel nagheltjen met schroomelijcke remedien wirdt af-ghenomen/ en met een traghe (maer gheweldighe) scheere wortelijck uyt-gheruckt/ tot verbaestheydt van selver Joannes de Peres den Wonden-meester / den welcken soo kleyn-jarigh Maeghdeken niet eens en heeft sien bleeck worden oft suchten ten tijde van die bittere meesteringhe.

* Siet XVII. Cap. §§.6.7. 8.9.10. 11.

§. 4. Jae / noch het af-ghesneden stuck van haer veretterde oore / noch haer schorft en bekorst hooft (om de on-gheluckighe meesteringh van de on-ervare Moeder) met bobbeltjens op-gheblasen/ en met brandt-gatjens heel diep t'allen kanten door-zeert /

en heeft van de vier-jarighe Rosa niet konnen uyt-perssen eenen sucht oft teecken van moeyelijckheydt / terwijlen nochtans die brandende scherpigheyt en alder-wreedtste pijn / dat teer jongh lichaemken met schroomelijcke lijfs schuddingh menighmael dede beven en daveren.

§. 5. Nu ses-iarigh zijnde / moest haer van den selven Chirurgijn uyt het binnenste van een neeus-gat uytgehaelt worden eenigh ghezweer / dat hy eyndelijck met den derden treck ontlost heeft / terwijlen Rosa verhert stont met een wonderbare stantvastigheydt. Ghy soudt gheseyt hebben dat desen imborst maer alleen tot het lijden gheboren was. Dan dese doornen waren maer leer-beginselen / met de welcke dese blom Rosa in lijdens oeffeninghen ghedurigh ontringhelt stont / om van jonghs-af aen den Bruydegom aen te blasen den aenghenamen geur van een alder-soetste liefde. Maer voorders / naer haer kennis en vreese Godts.

§. 6. Haren oudtsten Broeder hadde eens by-gheval tusschen het kinder-

der-spel met slijck verduylt het goudt-blinckende hayr van dit onnoosel en vijf-jarigh Meysken. Dit mishaeghde aen ROSA, niet om de versmadenis / maer om de duyligheydt. Waerom den Broeder haer toe-sprack: Weet seker Suster, dat de schoone hayren oft lokens van de dochters, de helsche netten zijn, daer de onvoorsichtighe zielen der jonghelinghen worden in-ghestrickt, en eyndelijck in de eeuwighe pijnen ghetrocken. Dese woorden hebben het ghemoedt van ROSA dieper in-ghetreden / * en aldaer den wegh gheopent tot een verheven kennisse GODTS, vreese der sonden / begheerte tot de deughdt. * Siet XIV. Cap. §. 4.

§. 7. Hier upt is terstont in haer ontsteken het ghedurigh proeven van bidden / die haer dese manier van schiet-ghebedekens heeft gheleert: JESUS zijt ghebenedijdt. JESUS, JESUS, JESUS zijt met my, * soo dat sy ook slapende / niet op en hiel van ghedurigh te verhalen de selve ghebedekens / die sy wakende ghestort hadde. * Siet XII. Cap. §. 1.

§. 8. En als-dan heeft sy openlijck ghevoelt / dat sy ghetrocken

wirdt om naer te volghen de verheven leer-beginselen/ en in te treden de heldelijcke voet-stappen van de H. Catharina van Senen, naer wiens voorbeeldt dese schoon roode Roose Rosa, haer sneeu witte Lelie van den eeuwighen Maeghdom aen Godt met ghelofte heeft toe-gheheyligh / en terstont (sonder de Moeders wete) haer eyghen hayr tot op het levende vel af-ghesneden / op dat daer alsoo gheen banden en souden over-blijven / met de welcke sy ghetrocken sou worden tot de wereldt en 't houwelijck. Wie soude soo vele / en soo ziel-vruchtighe saken verwacht hebben van spel en slijck?

§. 9. Maer dat meerder is; dese Godts kennis / liefde / en Gratien zijn aen dit Hemelsch Meysken vergunt in het eerste ghebruyck van haer Verstandt, naer het eenpaerigh ghetuyghen van allen haer Bicht-Vaders / die oock t'samen bevestight hebben / dat sy nopt naermaels van den wegh der Gratie * door een doodt-sonde is af-ghewecken.

* Siet V. Cap. §. 5.

Het

Het III. Capittel.

Haer wondere Gehoorsaemheydt, Eerbiedingh, en Sorghvuldigheydt tot haer Ouders.

§. 1. DAt Rosa in het minsten niet en is af-gheweken van de redelijcke gheboden van haer Ouders / dat is maer een ghemeyne deughdt: maer het is een on-ghemeyne en wondere deughdt / dat sy de gheboden van Godt en de menschen on-gheschent volbzaght heeft / terwijlen haer Godt en de Moeder teghen-strijdende saken beveelden. De Moeder trock daghelijcks haer Dochter tot s'wereldts en bzouws cieraet / maer tot de versmadenis van de wereldt trock haer daghelijcks Godt. Soodan mercht en verwondert hier de vernufte en heele gehoorsaemheydt van Rosa aen beyde kanten beschoont.

§. 2. Eens van haer Moeder ghedwonghen zijnde eenen blommenkrans op haer hooft te stellen / heeft van onder den selven in-ghesteken

een langhe naelde / en aldus heeft sy haer de kroon (bedecktelijck gheanghelt) soo machtigh in 't hooft gheprint / dat sy met een vremde handt moest uyt-ghetrocken worden.

§. 3. Door het selve bedwangh moest sy oock eens aen-trecken welrieckende handt-schoenen/ om (naer den Moeders wensch) haer handekens te versachten tot een teere en glatte sneeu-wittigheydt / en ydele properheydt. Maer in 't eerst stont sy hier van stijf en strangh / en voelende dese handt-schoenen als waerachtighe brandt-schoenen / heeft met de Moeders oorlof de selve uytghetrocken/ en ghesien dat daer klare vlammen uyt-spronghen / met de welcke de heele kamer verlicht wirdt/ en brandts perijckel aen-stont.

§. 4. Wederom van de selve Moeder ghedwonghen zijnde te draghen een vrouwe-caproen met een zijde en gulde in-ghewerckt netteken / heeft dit aen haren Bicht-Vader ontdeckt / den welcken de Moeder met krachtighe redenen versettende/ heeft alsoo de zee-baren van het Moeders ghebodt doen van-selfs ont-

ontzwellen / om dat met versmoors perijckel de gehoorsaemheydt van Rosa niet en sou vlotten.

§. 5. Eyndelijck niet anders dan met den moederlijcken en langh versochten oorlof aen-ghetrocken hebbende eenen kovel van on-gheverfde en slechte materie / om 't houwelijck en s' wereldts pracht te ontgaen/en docht haer niet meer moeyelijck te wesen / aen haer Moeder in andere saken (hoe swaer die oock waren) te ghehoorsamen. Proeve hier van.

§. 6. Rosa begost eens van kouw te lijden schroomelijcke treckingh der zenuwen in handen en voeten. De Moeder heeft haer hier om eenighe ruyghe vellekens aen-ghedaen / bevelende (sonder haren oorlof) de selve niet af te doen. De onderdanighe Dochter heeft 4. daghen lanck volherdt onder dat brandende torment en bijtende vellen-brandt / door den welcken sy in handen en voeten / t'allen-kanten met verheven zwellen oft zeeren door-braden stont.

§. 7. Wederom (naer het moederlijck ghebodt) heeft sy in het bordue-

ren der blommen / de naelde en draet (teghen alle de wetten en order van de konst / en teghen haer eyghen ootmoedigh oordeel) heel onderdanighlijck averechts aen-ghelepdt. En niet alleen en gehoorsaemde sy aldus aen haer Moeder (sonder wiens oorlof sy oock nopt en dronck/ oft eenigh huys-werck aen-biel) maer oock aen de huys-slaven selver / en besonderlijck als aen haer pet moepelijchs wirdt op ghelepdt.

§. 8. Jae naer haer doodt heeft oock haer geschildert Beeldt binnen Lima in't Clooster van de H. Catharina van Senen, gehoorsaemt aen den Oversten / met te doen binden eenen verlozen en lanck gesochten silberen lepel / al oft den Gheest van gehoorsaemheydt oock de doode verwen hadt levendigh ghemaeckt.

§. 9. Voodan / oft sy verbadt de Moeder met suchtighe ghebeden moghen in te treden en te verbolghen de voet-stappen van den Hemelschen Bruydegom/oft de moederlijcke ghe-
* Siet IX. Cap. §. 5. boden wist sy met * vernufte gehoorsaemheydt te volbrenghen/gheljck in het IX. Capittel sal worden verhaelt.

§. 10.

§. 10. Wat wil ick verhalen alle haer andere eerbiedinghe / liefde / en sorghvuldigheydt tot haer Ouders? Vyt-gheput van lichamelijcke krachten door de daghelijcksche ghewillighe dienst-wercken des huysghesin / bleef sy niet-teghenstaende noch daghelijcks tot den midder-nacht wercken / om aen hunnen noodt niet te ontbreken.

§. 11. En al was't dat sy 12. uren daeghs toe-heylighde aen 't ghebedt / soo plaght sy nochtans meer wercks op eenen dagh af te doen / als wel de ervarenste en neerstighste dienstmaeght op 4. daghen sou konnen volbrenghen; en dat met sulcken uyt-ghewerckte volmaecktheydt / dat het ghemeynelijck scheen de maet van de menschelijcke konsten en vonden te boven te gaen.

§. 12. Maer soo-wanner haer Ouders sieck waren / als-dan sat sy heel nachten aen de sponde: sy vlamde om te dienen de ligghende siecken / de remedien te halen / te berijden / en in te gheven / de spijsen beedts-ghewijs voor te dienen: het bedden te her-schudden / de hooft-kussens te

schic-

schicken / eyndelijck sy versuymde het minsten niet / 't welck troost oft hulpe host by-brenghen.

§. 13. Ten lesten haer toe-ghedaenheydt tot de Moeder/heeft Rosa met dit proef teecken bethoont in die on-ghewoone en wondere blijschap die sy (nu sterbende) aen de bedroefde en bynaer on-ghezielde Moeder verbreghen heeft: want soo grooten overbloedt van hemelsche soethepdt en troost heeft haer terstont naer de Dochters doodt over-goten / dat sy onder H. eedt naermaels beleden heeft / dat sy te on-machtigh tot den ontfangh van sulcken troostighe soetigheydt / vele daghen heeft ghearbeydt onder een tempeest van blijschappen. Maer hier van noch breeder in't XXIX. Capittel. §. 12.

Het IV. Capittel.

Rosa door de Voet-stappen van de *H. Catharina van Senen* tot haer naer-volghen beroepen zijnde, omhelst de derde *Order* van den *H. Vader Dominicus.*

§. 1. Die de H. Catharina van Senen met onse Rosa by een sien/ sal twijfelen / oft dat dit is een blom van Indien, oft upt Italie in Peru ghebraght: soodanigh heeft Rosa de Instellingh / de Manieren / het Leven / jae oock (tot verwonderingh van haren oogh-ghetupghen Bicht-Vader) * de Ghedaente des Aenschijns / met de levende en eenvormighe ghelijckenisse van Catharina van Senen, in haer selven upt-ghedruckt. * Door het af-snijden van 't hayr / heeft sy t'samen af ghesneden de netten van een edel rijck houwelijck / tot het welck haer de Moeder geschickt hadt. Maer haer on-ghemeyne schoonheydt / kloecken inborst / manieren oft zeden tot alle be-

* Siet XV. Cap. §. 14.

* Siet 11. Cap. §. 8.

beleeftheydt / seer minnelijck / liefghetalligh en eerlijck geschickt / scheenen te weder-strijden aen het Hooz-nemen van dese Maeght. Sy begost hierom haer roodt-verwighe schoonheydt met vasten te doen verflensen / haer lichamelijcke properheydt met eenen ghelapten sack te ont-ooghen / en (om aen niemants ooghen te behaghen) t'huys te blijven: soo dat sy 4. jaren lanck binnen Canta nopt eenen voet buyten huys ghestelt heeft.

§. 2. Dit niet-teghenstaende / heeft sy vele teghen haren danck in haer verwonderingh en houwelijcks verzoeck ontsteken. Besonderlijck een edel en rijcke Matroon wenschte Rosam aen haren eenighen soon voor een Bruydt: 't welck ook aen de Ouders en Broeders van Rosa seer aenghenaem was / de welcke haer hier in on-willigh met aenspronghen / huys-krijgh / schimpen / haeck-smeten en voet-schuppen bevochten hebben (gheljck de Moeder Lapa haer H. Dochter Catharinam) naer wiens voor-beeldt Rosa lanck-moedigh verkoolende alle dit ongheljck / epn-

eyndelijck is gheplant gheweest in den blommighen Rooſen-Hof van den H. Vader Dominicus, al was 't dat haer ghenoodt hadden de treffelijckſte Kloosters / en gewenſcht hadde den H. Aerts-Biſſchop Turibius, dat van haer beſonderlijck gheſtelt ſoude woorden de grondt-ſteenen van het nieuw Klooſter van S. Clara, 't welck op dien tijdt (door ſijn toe-doen) binnen Lima wirdt in-gheſtelt. Maer Rosa was dziftigh om naer te volghen het voor-beeldt en model van haer Seraphinſche Meeſterſſe Catharina van Senen, wiens Kleedt / Manieren / en Inſtellingh van Leven / ſy nu (maer vijf-jarigh) verkozen hadt in haer ſelven upt te dzucken.

§. 3. Dan om dat ſy niet te eyghenſinnigh ſou ſchijnen / hadt ſy haer eens op den wegh begheven / om het Klooſter van de H. Menſch-wordinghe Christi in te treden: maer als ſy eerſt gingh nemen den af-ſcheydt en leſten zeghen van Maria in de Capel van den H. Rooſen-krans, ſcheen ſy als een roetſe aen de aerde ghewaſſen / en te bergheefs trachtede ſy op te ſtaen / dickmaels tot hulp

hulp by-roepende haren teghenwoordighen Broeder / tot dat sy eyndelijck belooft hebbende den weder-keer naer haer huys / met een lichte en wondere blijtighepdt is op-ghestaen.

§. 4. Met noch een ander wonder heeft God t Rosam ghenoodt om naer te treden de voet-stappen van de
* Siet H. Catharina van Senen: * want (niet-
XI. teghenstaende dat de Pepelen van
Cap. dat landt ghespekelt zijn met won-
§. 3. dere verschepdenthepdt van alderhande coleuren) eenen van die/ alleenelijck met zwert en wit coleur seer aenghenaem ghestreept / heeft feestelijck rondts-om Rosa ghebloghen / de welcke dit voor een goddelijcke antwoordt verstaen heeft / alsdat sy omhelsen sou dat twee-verwigh kleedt van de derde Order der Predick-Heeren, ghelijck sy in haer ghemoedt lanck te voren beraden hadt. Sy heeft het oock omhelst en ontfanghen in de voorsepde Capel van den H. Roosen-krans den 10. Augustus 1606.

§. 5. Maer grooten strijdt heeft het bevochten hert van Rosa moeten te-

teghen-houden / om haer aen-ghenomen H. kleedt te behouden. Onder alles is den sterchsten bevechter gheweest haer eyghen ootmoedighepdt: want door de groepende vermaertheydt van haren naem / wirdt sy ghemackelijcker in dit kleedt ghekent / met vinghers bethoont / met ooghen naer-ghesien / van een-peder ghepzesen / jae niet selden by de H. Catharina van Senen vergheleken. Dese tormenten begosten haer dit H. kleedt hatigh te maken / eerst om te verberghen / daer-naer om af te legghen: maer knielende voor den Autaer van den H. Roosen-krans, is onder het bidden in een soete slauwte allenghskens verstijft / en van de by-staenders ghesien eerstmael sneeuwit / en terstont seer fraeykens roodt te worden / ten lesten in haer heel aenschijn gensters-ghewijs te stralen: en weder-komende tot haer vorigh coleur / heeft met upt-berstende wonden en blp ghelaet bethoont / dat sy in desen staet en Instellingh des levens door GODT selver bevestight was.

HET

Het V. Capittel.

De wondere Ootmoedigheydt, en andere Deughden van Rosa.

§. 1. DEn grondt-steen van alle andere deughden / te weten de Ootmoedigheydt / heeft in het ghemoedt van dese Maeght soo diep ghewortelt / dat sy ghedurigh betracht heeft haer eyghen versmadenis. Het scheen haer wepnigh alle de verwerpenste wercken van de dienst-maeght te doen / maer sy wilde haer noch voorder onder de selve dienst-maeght vernederen. Daerom heeft sy die menighmael ghebeden / dat sy haer nu met de borst / nu met den rugghe op de aerde ligghende / sou met voeten betreden.

§. 2. Sy verheughde haer als sy met spijt en verwijt om haer besonderheydt van leven beswaert wirdt: maer door haren eyghen lof meerder bedroeft zijnde / sloegh sy met een gheweldige bupst haer doorne kroon dieper in haer hooft / als willende het een torment met het ander verdrijven.

§. 3.

§. 3. Sy was ghewent altijdt te verborghen de grootheydt van alle haer menighvuldighe sieckten / om dat haer niemant en soude te hulpe komen. Maer somwijlen nochtans bekende sy rechtsinnigh met wat tormenten sy ghepijnight wirdt : op dat-men ghelooven sou dat sy met alle die rechtveerdighe wraeck-zeeren om haer groote sonden van GODT gegheesselt wirdt.

§. 4. Jae sy belijdde oock heylighlijck / als dat sy verwondert was ; dat GODT in eenen af-grondt noch niet en heeft laten versincken de wereldt/die sulcken sondarersse noch inbesloten droegh.

§. 5. En ghy soudt gheseyt hebben/ dat sy niet anders en was als een plichtighe van de alder-schroomelijckste sonden des wereldts/als-wanneer sy met tranen over-vallen / met krijt-hicken benauwt/ met suchten door-scheurt / knielde en lagh (ghelijck een andere Magdalena) voor de voeten van haer Bicht-Vaders. Maer sy en heeft nochtans noyt verloren* door een doodt-sonde/den overvloedt van GODTS Gaven/ gheso-

* Siet II. Cap. §. 9.

ghen

ghen upt den H. Doop : en in sulcken berijdingh van soo groot leedt-wesen/ en is daer niet altijdt gheweest eenighe genoeghsame materie / op welcke gherusteliick moght gegheven worden dat ont-bindende vonnis van het H. Sacrament. Voorwaer dit hebben naermaels eenpaerlijck allen haer Bicht-Vaders beleden / dat sy meestendeel hebben moeten arbeyden / om door neerstigh onderzoeck in sulcken onnoosel en suyver leven te vinden / het ghene den Rechterstoel van de Biecht sou seckerlijck toebehooren. In allen haren handel en wandel en verscheen nopt pet droefs oft verdrietigh : maer heel beleeft / goedt-hertigh en spraeckzaem / wist sy haer alleenelijck te onder-worpen aen alle de menschen.

§. 6. Naer dat sy de ghepreesen sneeu-witte besiedenthepdt van haer handen met levende kalch verblupstert hadt / en de in-gheboze aerdigh schoonhepdt van haer aenschijn/ en properhepdt van haer lichaem ont-oogh en bedorven hadt met ghedurigh vasten / wondere verstervinghen / jae met houdt vriesende wa-

ter

ter menighmael ober haer heel bloodt lijf ghegoten / heeft grootelijcks beginnen ghepreſen / en ghelijck eenen onnooſelen ſpieghel van ſtrenghigheden gethoont te worden. Maer ſy meer vreeſende de ydele glorie / heeft door het ghebedt van GODT wederom ghekreghen een levende coleur en vol-lijvighepdt in het aenſchijn / ſoo dat ſy eens op den goeden vrijdagh s'noenens upt de kerck van den H. Vader Dominicus naer huys keerende / als eenen blinckenden dagheraet in haer aenſchijn roodtverwigh / luſtigh / en gheenſins misverft / heeft moeten hooren / dat eenighe ſtoute klappers openlijck ſchimpten in haer voorby-gaen / ſegghende / dat ſy quam van ſlempen en maeltijden / daer ſy de 40. vorighe daghen alleenelijck met water en broodt hadt over-gebracht / en daer-en-boven noch de 30. vorighe uren ſonder eenighe ſpijs oft dranck on-roerbaer ghebleven hadt in de kerck van den H. Vader Dominicus, wakende voor't H. Graf.

§. 7. Noch grooteren vrijſt heeft ſy ge-

gehadt om te bedecken alle haer andere schatten van Godts Gaben en Deughden. Daerom badt sy van jonghs-af haren Bruydegom ghebeden/dat hy aen gheen menschen sou laten kenbaer worden / het welck sijn verheven Bermhertighepdt sou gheweerdighen upt te werchen in het binnenste van haer ziel. En aenghesien den Bruydegom haer ghebeden heeft toe-ghestemt / soo gheloobe ick maer wepnighe en ghemeyne dinghen te wesen die als de grootste en besonderste door de gheestelijcke Vaders upt den mondt van de ootmoedighe Rosa zijn upt-gebiselt.

§. 8. Jae sy heeft oock de Moeder Godts selver bepzoeft de verboorderersse van haer ootmoedighepdt. Want als sy eens in de kerck komende / indachtigh wirdt van een lijfs kastijdende instrument by-gheval in een openbare plaetse ghelaten; soo heeft sy Mariam sorghvuldigh ghebeden / en verkreghen dat door haer dit instrument verborghen sou worden in die andere plaets / die sy binnen in haer Verstandt teeckende.

Het

Het VI. Capittel.

De wondere Spijs-maetigheydt en het on-natuerelijck Vasten van Rosa.

§. 1. Dese Historie van het basten van Rosa en sou qualijck konnen gheloost worden / ten waer den Leser eerst voor-maent wirdt / dat dit Beschrijf van haer Leven ter goeden trouwe ghetrocken is uyt het Proces Remissoriael, ghelijck-men dat noemt. Voorwaer Rosa heeft door de voet-stappen van de H. Catharina van Senen seer wonderlijck traps-ghewijs by-naer ghekommen tot op het opperste top van alle spijs-dervinghe.

§. 2. Noch zijnde een spraekeloos Meysken / heeft sy haer alleen het fruyts eten verboden.

§. 3. Nu ses-jarigh zijnde / onthiel sy haer alle Woensdaghen / Vrijdaghen en Saterdaghen van allen toe-spijs / niet anders nuttende als water en broodt.

§. 4. In het 15. jaer haers ouderdoms / heeft sy belooft nopt vleesch

te eten / soo verre dat souden toe-laten alle die / aen de welcke sy moest gehoorsamen. En soo-wanneer sy somwylen hier toe ghedwonghen wirdt / soo moest haer gehoorsaemheydt dat besueren met alderleye flauwten en maegh-pijnen / en niet selden wirdt haer walghende hert met een heete hertse bevanghen ; jae soo dickmaels als-men haer (kranck zijnde) met lecherder spijsen mepnde te doen verquicken / heeft-men haer in doodts perijckel ghebracht / daer ter contrarie een hertje droogh broodt met kout water over-goten / haer verlozen ghesontheydt menighmael heeft weder-ghebracht.

§. 5. Maer wat is dit te verwonderen ? Aenghesien Christus sijn Rosam in een veropenbaringhe selver gheleert hadt / dat hy met sulcken strenghe oeffeninghen van 't vasten wilde van haer standtvastelijck ghedient worden.

§. 6. Maer de Moeder merckende te veel magherheydt in het verstorven aensicht van haer Dochter / begost dese sparigheydt als een groot hoos sept te behijven.

§. 7. Ro-

§. 7. Rosa daerom ghedwonghen zÿnde aen de ghemepne tafel te sitten / heeft de dienst-maeght ghebeden dat sy haer tot alle noen-maeltÿden sou berÿden een soppe / alleen van wepnighe broockskens broodt met een handt vol krupden / maer sonder eenighe sausse ofte sout. Maer de krupden die de Maeght hier toe vergadert hadt / waren seer bitter / ende met hunnen wilden smaeck pÿnighden de tonghe en mondts ghehemelte.

§. 8. De selve krupden heeft sy tot dit ghebruyck seer neerstelÿck ghesplant / en selver ghecoeffent in haren hof / in wiens haghe sy oock verborghen hadde * een vatjen hamels galle / met de welcke sy daghelÿcks haer soppen besproepde / en s'morghens vroegh haren mondt verbulde. * Siet IX. Cap. §. 3.

§. 9. De bittere bladeren van de Passie-blom (in de welcke alle de instrumenten van de Passie Christi met een wonder spel van de natuer seer aerdigh verthoont worden) waren aen haer een smaeck-lustighe spÿs: al magh-men recht twÿfelen / welck haer is ghebreest een meerder

tozment / oft soodanighe spijsen / oft on-ghespijsden honghet.

§. 10. Sy hadde twee soozten van vasten: den eenen / als sy eens daeghs ontrent den nacht wat water en broodt proefde: den anderen / als sy noch dagh noch nacht ten minsten niet en proefde. Den eersten was haren dagheliickschen / die sy noch hepligher onderhiel op dien ontrent seven-maendighen tijdt die daer middelt tusschen H. Kruys verheffingh en Paesschen. Maer in den al-ghemepnen ses-wekighen vasten / ontrock sy haer ooch het ghebruyck van broodt / seer spaerlijck lebende alleen op de graentjens van Oranie-appelen / van de welcke sy maer alle Vrijdaghen 5. en proefde / daer by voeghende maer eenen enckelen dzonck van hamels galle. Den anderen tijdt van't jaer verteerde sy qualijck op 8. daghen soo veel / als-men gheloofde qualijck te konnen strecken voor eenen dagh. Sy heeft eens 50. daghen (te weten van Paesschen tot Sinxen) over-gebzaght met een kleyn bzootjen en vatten water: en wederom op een ander repse den selven tijdt vol-

volhert sonder eenighen dranck: en wederom in de leste jaren van haer leven/ menighmael veel daghen vervolghens sonder eenigh voedtsel/ oft dranck.

§. 11. Ten lesten soo heeft sy oock den smaeck in den enckelen waterdranck willen bedrieghen: want soo sy nu soude gaen drincken/ sy verslauwde en wermde eerst het water/ vreesende oock in de koelheydt van 't selve/ eenighe smakende laeffenis/oft verkoelende genuchten te vinden.

§. 12. Voorwaer ROSA is bemerckt gheweest/ altijdt ontfanghen te hebben meer krachten van 't vasten/ als van lichamelijck voedtsel/ * om dat sy met haer Meesterisse Catharina van Senen, haren hongherachtighen mondt ghepaint heeft aen de ghebenedijde Herts wonde van CHRISTUS, uyt de welcke dese Leer-dochter ROSA dien versadende honinghraet met gheluycke jonsten ghesoghen heeft.

* Siet XV. Cap. §. 7.

Het VII. Capittel.

De hayre Kleederen, Sweepen, en Ketenen van Rosa.

§. 1. Het is wonder / datter in een lichaem dooz vasten soo uptgheput / noch plaets was die gheesels ontfongh / en noch bloedt dat de geesels-slaghen noch volghde. Maer ten waer haer de Bicht-Vaders hier in hadden de mate ghestelt / haren dzift van't lijf te kastijden soude haer de doodt verhaest hebben. Maer dat sy het kleedt van de H. Catharina van Senen ghenoten hadt / niet te vzede zijnde met de ghemeyne hoozdekens / hadde sy haer beschickt 2. pseere ketens / met de welcke sy dzijmael (eerstmael dooz haer selven / * daer-naer dooz de sondaers / en ten lesten dooz de zielen in't Vaghevier) alle nachten haer schouders soo schzoomelijck dooz-ploeghde / als dat het bloedt overvloedelijck ghemerckt is gheweest soo in de mueren / als op den vloer / en haer onder-kleederen.

* Siet XXIII. Cap. §. 6.

§. 2. Den dagheliickschen kastij-

dens

dens drift en kende gheen stilte / welcke kastijdingh sy soo voorsichtelijck schickte door verschepden deelen des lichaems / dat als sy nu het een onthackelt lidtmaet liet ontzwellen en by-een-komen / soo doorwonde sy terwijlent het andere / ende van dit heerde sy daeghs daer-naer tot het eersten van den voorighen dagh / 't welck noch qualijck was by-een-ghegroept.

§. 3. De hups-ghenoten schroomden menighmael van in verborghen plaetsen des hups / hoorende het groot ramoer van de gheessel-slaghen : soo dat haren Bicht-Vader P. Magister Joannes de Lorenzana heeft moeten bedwinghen en matighen dese soo bloedighe strengighepdt / in dier-voeghen nochtans / dat sy door smeecken van hem verkreghen heeft / dat sy op den tijdt van sekere daghen haer selven sou moghen gheven 5000. disciplien-slaghen.

§. 4. Sy hadt nu van jonghs-af bethoont / hoe drijftigh sy haer begaf tot soodanighe strengighepdt: want maer vier-jarigh arbeydde sy menighmael onder den last van op-gehalste ha-

kareelen en eenen grooten block: en sy verbadt de dienst-maeght Mariana, dat sy haer in het hoecksken van den hof sou laden met swaere ghewichten / onder de welcke sy hijghde / en ondersteunde haer selven op/ tot dat sy somwijlen door 't gewight overwonnen/ter aerden wirdt nederghepzampt.

§. 5. Maer noch haer 14. jaren qualijck upt-ghetreden / door-wandelde sy by nachten bloots voets den hof/ op haer zwacke / en doorwonde schouderen dzaghende een lanck en gewichtigh houte Kruys.

§. 6. Soo haest haer den Wicht-Vader desen schroomelijcken rugghe-ploegh van die pfere ketens verboden hadt/ heeft sy de selve met 3. om-loopende toeren aen haer lendenen seer sterck in-ghestrickt/en in de 2. uptersste schakelen een mael-slot aen-ghedaen / verborghende het sleuteltjen daer sy het oock selver nopt soude konnen weder-krijghen.

§. 7. En als die pfere keten door het upt-ghesleten bel heel diep in het vleesch wortelde / is Rosa eens op seheren nacht bevanghen ghewozden

van

van een weede heupe-pijn/ de welcke haer soude ghedoodt hebben: want sy en hoft met gheen kracht dese keten nu openen. Maer sy heeft haren toevlucht ghenomen tot het ghebedt/ het welck en den Hemel, en 't slot (als eenen sleutel) gheopent heeft. Want/ siet/ terstont ontspringht het slot/de keten ontstrenght; maer men heeft-se moeten af-rucken/ naer het welck en't vel/en't bloedt gevolght is.

§. 8. Qualijck waren de wonden van het gescheurt vel toe-ghewassen/ oft Rosa heeft haer aen het voorigh pseren torment wederom in-gestringht; tot dat eyndelijck haren Bicht-Vader dese keten, (wederom in het vleesch ghewassen) heeft doen over-brenghen/ van de welcke eenighe schakels naer de doodt van Rosa in het huys van Maria de Usategui bewaert/ eenen wel-rieckenden geur aen yeder voorts-brenghen.

§. 9. Jae oock haer armen en waren niet vry van dusdanighe banden/ de welcke de ghevonwde vleeschmuysen gheduright pijnighden.

§. 10. De netelen en kleyne doorentjens hoops-ghewijs by-een-ge-

boeght / quelde seer on-verdraghelijck de borsten / de oxelen / de zijden van dese Maeght.

§. 11. Maer gekreghen hebbende een hayren-kleedt seer dicht van peerdts-hayr gheweven ('t welck tot onder de knien toe lanck was) heeft sy noch 't selven met in-ghesteken naeldekens t'allen kanten teghen haer selven neerstigher en geweldigher op-ghewapent. Ghy soudt ghelooft hebben dat het niet en was een Roose, maer eenen Eghel.

§. 12. Met de bloote voeten (in de welcke sy noch on-ghewondt was) soo dickmaels als den back-hoven van't huys ontsteken wirdt / verredde Rosa on-roerbaer dat hupte-welffel van den hoven / alwaer hem de kracht van den heetsten brandt hadt geweldigher in-ghewortelt. Met soodanighe flatteringh bleydde Rosa haer teer lijfken / 't welck anderssins van menighvuldighe sieckten genoegh ghepijnight wirdt.

§. 13. Jae ooch de genoechten des Gheests en liet sy niet upt-bloeyen tot den troost van het lichaem. Soo-dan tot dese subtijle verdeplingh van bleesch

vleesch en Gheest / hadt sy verhozen haer gheluck te maken aen den Ghekruysten Bzupdegom / booz soo veel als niet en heeft toe-ghelaten de Glozie van sijn ziel te dalen in sijn sterffelijck lichaem / en de genoechten van het opperste oft redelijck deel mede te deplen aen het onderste oft ghevoelende deel / op dat het sijn lijden niet en soude beletten. Rosa ghevoelde ook dat dooz den wonderen booz-smaeck van de hemelsche dinghen / haren Gheest versaedt wirdt / haer ziel ghevet / haer ghemoedt heel dzoncken : maer daeren-tusschen belette sy (soo veel als sy kost) dat haer lichaem / 't welck sy aen het enckel lijden hadt toe-ghe-schickt / niet en soude ontfanghen ook de minste mede-deplingh van dusdanighe ziels spijs. Ick meyne dat desen selden twee-schepdt magh wozden aen-ghereken onder de verhevenste wercken van Rosa.

Het VIII. Capittel.

De doorne Kroon van Rosa.

§. 1. EEn doorne-haegh betaemt dese Roos Rosa, de welcke dagh en nacht met haer ooghen bleef hanghen in die pijnelijcke doornen-haegh die her heel hooft van Christus soo bloedigh was in-ghewortelt. Het schaemde haer onder sulcken ghedoornt hooft een lecker oft teer lidtmaet te wesen. Daerom soo heeft sy rondts-om haer hooft een kroon van bleck gebooght met eenighe scherpe naghelt jens binnewaerts in-ghesteken: en onder dit hoofts cieraet stont sy bedeertelijck (niet sonder wonden) om-ringhelt / ghelijck een slagh-offerande onder de cier-banden.

§. 2. Dele jaren heeft dese Roos Rosa onder desen doornen-bosch bolherdt en bechert: dan dit en was maer een kinderlijck proef-stuck van een weeder toom nt / 't welck sy verwachte upt de tweede kroon met 99. pinnen ghewapent.

§. 3. Sy heeft dan een silveren plaet

plaet in een rondeel gebooght / en binnewaerts in-ghesteken van 't selve metael 3. repen van pinnen / soo datter elck 3 3. telden: welcke pinnen soo in-vast bevonden zijn / dat eenen Goudt-smit niet een en heeft konnen upt-trecken / al was 't dat sy naer den pseren tangh-treck t'allen kanten hun booghden. Dese kroon heeft sy de 10. leste jaren van haer leven totter doodt toe ghedraghen: want sy en meynde het kleedt van Catharina van Senen noch niet heel aen-ghetrocken te hebben / voor dat sy oock hadt aen-ghenomen die doorne kroon.

§. 4. Hoe wreedt dat desen ghetanden krans gheheten heeft / kan-men hier upt gissen / als dat de doornen niet al-te-samen / maer d'een naer d'ander / twee en twee / dry en dry / ende soo voorts (met een moeyelijck verbolgh) het bloodt vleesch in-treden / en elck naer verschepde verroeringh kromde in elcke enghepdt der wonden. Hierom was haer de spraeck alleen seer pijnelijck / hoe veel te meer den hoest oft het niesen? Dan dit scheen aen Rosa maer guychel-spel.

§. 5.

§. 5. Waerom daer de vpterste boozden van dese plaet-kroon t'samen quamen/heeft sy krups-ghewijs snoeren in-ghebonden/ dooz welckens in-trecken sy vermeerderen soude de pijnen / de pinnen dieper in't hooft treckende : en met een verandert gelegh herstelde sy die kroon alle dãghen op een ander plaetse / om dat die dooz de verbolghende veranderingh straffer en vzanghet sou steken/ en de pijn in de on-gheraeckte deelen vernieuwen. Maer besonderlijck alle vzijdaghen voeghde sy hier by / dat sy de kroon nederwaerts in-bzaght tot het weech been der oozen en het onderste achter-hooft / op dat dit dichte punt-belegh / den slaep van 't hooft (daer het sachtste vleesch met het teerste ghevoel is) en moepelijcker soude in-strenghen / en dieper dooz-wonden.

§. 6. Tanghen tijdt is on-bekent gheweest desen bloedighen hooft-kam met allen de vonden / dooz de welcke Rosa den selven plaght teghen haer hooft vzedelijcker op te terghen. Maer als sy haer eens by haren Vader vzindelijck tusschen-stelde / om haer

haer broederken van den roep-slagh te verlossen/heeft den Vader door een heftighen mis-slagh onderstingh gheslooten teghen het hooft van de tusschen-komende Dochter/ welcken slagh terstont 3. bloeden van bloedt ghevolght zijn / upt het welck de Moeder ghespeurt heeft / wat eenen Eghel daer bedecktelijck nestelde onder sulcken wit deckssel.

§. 7. Soo dickmaels als haer den helschen brandt tot pet on-repns wilde komen bevechten/ sloegh sy met ghewelt dzymael haer kroon dieper in 't hooft / door wiens enckel aenraeck (als door den leghersschen trommel-slagh) den verbaerden dupbel het strijdt-beldt verliet / en haer de victorie liet.

§. 8. Eenen man van vermaerdeheyligheydt/naer de doodt van Rosa, dese kroon met godtvruchtigheydt eerende / is terstont met eenen wonderen minnen-brandt van Godts liefde ontsteken / en met kostelijcke ziel-salvinghen overgoten gheweest. Het selven is hem ook geschiedt in het aen-raken van haren Trouwringh / als in het eynde van 't XI. Ca-

CAPITTEL blijcken sal. §. 8.

§. 9. Maer ghelijck onse ROSA ghetracht heeft naer te volghen dat puntdraghende kroon-model van Catharina van Senen met doornen ghekroont / soo heeft oock het Beelde van Catharina (als daer blommen ontbraken om het maeghdelijck hooft van de af-lijvighe ROSA naer manière te cieren) met GODTS wondere schickingh aen ROSA gheleent haer eyghen hooft cierende kroon / tot * een on-wederlegghelijck ken-teecken van dien on-sterffelijcken triomph / in den welcke ROSA is ghesien ghebweest van vele heylighe menschen (hier van oogh-ghetuyghen) van de H. Catharina in den Hemel ontfanghen te worden / en van een groote feestelijcke bende der HH. Maeghden naer den Throon van GODT met eenen palm in de handt ghelepdt te worden / en van de Moeder GODTS selver ghekroont te worden. Gheluckighe doornen / in wiens plaetse van sulcken handt / sulcken hoofts cieraet in den Hemel gebolght is.

* Siet in 't *Begrijp der Mirakelen* 1. Cap. §. 1.

HET

Het IX. Capittel.

Het Bedde, het Oor-kussen en Nacht-wakingh van Rosa.

§. 1. SVlcken sorghvuldighept heeft Rosa gehadt om haer lijf te matteren / dat sy oock die wepnighe uren van haer nacht-rust niet ydel van tormenten heeft willen laten. Hierom heeft sy sulcken hardt bedde begheert / het ghene den slaep meer soude verjaghen als aen-roepen / jae dat aen haer slaep-rust het selve sou wesen een bedde en pijn-banck. Soo voorwaer en vergunde sy het minsten niet aen haer verzuckt en upt-gheteert lichaem / en sy ont-nam het aen den slaep / dat sy gaf aen't ghebedt. Van haer hoysele Moeder verhreghen hebbende den oorlof om (naer eyghen ghelieffte) een bedde te maken / heeft terstont eenighe berders by-een-gevoeght / en een rouwe sargie daer op-ghelept / onder de welcke verborghen laghen eenighe steentjens lanckst de berders geschickt / op dat door dese on-effenheydt haer

haer lichaem sou worden gepijnight/ aen wie oock de effenheydt van de harte planchen scheen wellusten te wesen.

§. 2. Daer-naer heeft sy 3. kromme en geknobbelde houten op de planchen ghelept / en langhen tijdt op dese weerde pijn-plaets van die onder-rughsche krimpingh gheslapen: tot dat sy daer-naer 7. houten even verre van malkanderen heeft opghespreydt / en met ossen-riemen seer in-vast ghemaeckt / en elcke tusschen-spatie van die houten heeft sy soo ghevult met 300. scherpe tichelbrocken / en stuckskens van aerde platteelen / en scherpen / als dat peders scherpe punt was naer het lichaem op-waerts gheheert / en in desen steenachtighen bemde plaght dese Roos Rosa te nemen haer rust; is 't dat-men nochtans dit magh noemen een rust.

§. 3 Daer-en-boven hanghde bedectelijck aen het hooft-eynde van dit bedde * een groote flesch vol galle en sy en schickte haer nopt tot den slaep/ oft sy hadde te vorren met sulckenen supp haren mondt en heele verbit-

* Siet VI. Cap. §. 8.

tert/

tert / tot ghedenckenis van haren Bruydegom voortijdts met galle en myrrhe ghelaeft.

§. 4. Een soo vreeselijck bedde en ontbrack oock niet een vreeselijck hooft-kussen. Dit was in 't beginsel een on-ghemackelijcke groote rol van grof laken/ daer-naer eenen veel-kantighen en groben steen.

§. 5. Als haer van de Moeder bevolen was te ghebruycken een hooft-kussen / heeft sy het selve met een menighte van schafelingh op-ghevult. Daer-naer heeft haer de Moeder bevolen dit met wolle te vullen. ROSA heeft gehoorsaemt / maer heeft de menighte van wolle soo sterck met stocken daer in-ghedronghen/ dat het scheen te wesen een houte kussen; en tusschen den bupten-kant van het laken daer 't hooft moest op-ligghen / heeft sy hepmelijck verborghen ghedraepde en door-stekende biesen.

§. 6. Op die wreede pijn-banck van dit schrickelijck bedde / heeft ROSA 15. jaren lanck den vluchtighen slaep beroepen/met sulcknen schroom/dat sy (anderssins seer kloeckmoedigh) in het ghedencken alleen van haer soo pij-

pijnelijck bedde / seer ellendighlijck beefde en zweette/eer sy oock de spon-de aen-raeckte / seker zijnde dat sy daer van nopt en host op-staen sonder een houwe verbaesthepdt van alle de verstijfde lidtmaten / jae gheljck van een been-brekende meurselingh met verscheurde schouderen / armen/ heupen / en knien.

§. 7. Maer Christus heeft haer eens (nu by-naer van schrick ontzielt zijnde) met een vrindelijcke ghe-daente seer troostigh versterckt / seggende dat veel harter was ghe-weest sijn beddeken van Calvarien, op het welck hy voor haer den slaep des doodts soo verduldigh ghesmaeckt hadt.

§. 8. Maer als Rosa nu ontrent de doodt was / soo versocht sy noch te ligghen op haer voorigh bedde / oft ten minsten te worden op de aerde ghestelt / om op het bloodt plavepsel te sterben. Maer siende dat haer dese vraegh (met reden) wirdt af-ghe-slaghen / soo heeft sy nochtans * met verschoben oor-kussens haer sterben-de lijf en schouderen willen booghen op de bloote hooft-ribben van 't ledi-kant

* Siet XXIX. Cap. §. 10.

stant / om alsoo te voelen / dat sy eenighsins met haer Ghekruyste Liefde (den Bruydegom) stirf op het houdt.

§. 9. Noch daer en ontbraken gheene / die in het bleeck aenschijn van de sterbende Maghet bemerckt hebben de *selfste ghedaente van CHRISTUS aen het Kruys sterbende / 't welck op ander tijden en plaetsen in de H. Catharina van Seneh (ook te bedde ligghende) is bemerckt gheweest. *Siet XXIX. Cap. §. 11.

§. 10. Oock soo veel dat ROSA ghewaeckt heeft / aen wie ook het bedde self den slaep ont-nam. Sy heeft haren slaep onder de enghte van 2. uren bedwonghen: de rest van den nachts en daghs tijdt heeft sy soo verdeylt / dat sy *12. uren bestelde aen het ghebedt / de 10. andere aen het handt-werck / waer mede sy haer Ouders onderhiel. *Siet XII. Cap. §. 3.

§. 11. En al was 't dat de lichtighevdt van dit waken wirdt geholpen door het lanck vasten / hayzen kleederen / doornne kroon / en die diestel-haegh van haer bedde / de matighevdt / en afstant van allen koelen dranck / en t' samen de diepe GODTS bedenckingh in het ghebedt / noch-

nochtrans en heeft den helschen
vyandt sijn listen en laghen nopt ver-
supmt / van haer seer moepelijck tot
den slaep te verwecken.

§. 12. Maer Rosa stiet als-dan
haer hooft teghen den muer : oft sy
sloegh haer borsten en zijden : oft sy
brongh haer handen aen 2. sterche
* Siet XXI. Cap. §. 1. upt-stekende naghels * van een hoogh houten Kruys, en soo liet sy haer aen-
hanghende lijfken draepen en zwie-
ren in de locht : oft rondts-om eenen
grooten naghel heel hoogh in den
muer geslaghen / verwerrede sy heel
onstrickbaer dat over-ghebleven
hayr / het welck sy op haer boor-hooft
ghelaten hadt / om by dagh haer
kroon te bedecken : en alsoo in de
locht hanghende / jae qualijck met de
uperste teentjens der upt-schuyden-
de voeten de aerde rakende / verwon
sy de slaep-listen in dit torment / en
in dese hayr-strop verstropte sy ha-
ren baeck / den welcken sy in haer
bedde met alle die spitse punten en
minck-pfers noch niet genoegh door-
steken en hadt.

Het

Het X. Capittel.

De Eenigheydt, en enghe kamer van Rosa.

§. 1. De eenighepdts liefde heeft Rosam van jonghs-af ghe-leert te soecken de verborghen hups-hoecken / en te wijcken allen s'we-reldts handel en wandel. Met de jaren groepde oock in haer den schupl-drift: en daerom in den hof siende eenighe aen-dooznen-boomen ontrent den muer seer wijt en lom-merachtigh upt-ghespzepdt / heeft daer met een gevlochte inwindingh van tacken en spzupten een klepn pzeeuweeltjen in-ghemaeckt / en van boven met ghebladerde boghen seer aerdigh t'samen ghewelft. Soo eenigh bleef sp heel daghen in dese plaetse met een leegh Autaerken, en Kruysken, en Beeldekens verciert / dat de hups-genoten dit vooz een spzeeck-woozdt hielen: Gaet naer den hof is't dat ghy Roosbkbn soeckt.

§. 2. Het was haer seer swaer en moepelijck oft te sien / oft ghesien te wor-

worden in 't openbaer : en daerom nu met bidden / nu met krijten smeeckte sy de Moeder om haer gewenschte eenigheydt te behouden. En hier toe gebruyckte sy oock wondere vonden. Want als sy eens van de Moeder gheroepen wirdt om met haer eenigh besoeck te gaen doen / de Maeght gaende voor by den huyshoven / heeft eenen steen van den hovens mondt op haren voet ghetrocken / om alsoo met dese wonde en op-gezwollentheydt (niet gheveynsdelijck) manck gaende / te moghen in huys blijven.

§. 3. Dierghelijcke behendigheydt bepeysde sy / soo dickmaels als sy voorsagh dat haer de Moeder tot het overhandigh vrouw-besoeck / sou mede nemen. Want als-dan heeft sy met indiaensch peper (dat het alder-bijtenste is) haer oogh-schellen bestreken ; door welcke in-vrijvingh de ooghen terstont roodt saghen / en drupten / al oft hun een scherp-bijtende sinckingh uyt het hooft hadt over-goten. Hier door wirdt haer elcke reysen toe-ghelaten den gewenschten oorlof van d'eenigheydt/

heydt / om dat de duysten locht die ghequelde ooghen niet meer en sou hinderen. Voorwaer eenen harten upt-vlucht / welcken wepnighe met sulckenen prijs soude willen koopen / jae 't meesten deel willen af-koopen.

§. 4. Sy hadde nu af-ghelaten de Moeder duytens hups te verghesellschappen tot s'werelts dienst / maer sy trachte nu ook in hups nopt besocht te worden / en sy en konde niet. De sachtmoedigheydt / minsaemheydt / stilte / den soeten deughts reuck / eerlijcken imborst / en wondere heylighheydt van Rosa, hadden haer nu (ook teghen eyghen danck) vermaert ghemaeckt by de treffelijckste persoonen en Matroonen / die hierom van haer Moeder draeghden en verkreghen de onwepgherlijcke by-komst by de Dochter / hoe seer dat haer Rosa verberghde / beklaghende het verlies van den kostelijcken tydt.

§. 5. Soodan met Godts hulpe heeft sy eenen verhevenderen wegh bepepst hoe sy haer van dese beletselen soude ont-werren. Eenen kozalen Roosen krans (die sy in haren armen

schat hadde) heeft sy doen hanghen aen den hals van het L. Vrouwen-beeldt van den H. Roosen-krans, op dat Maria door desen hals-bandt soetjens ghevanghen zijnde/ de Moeder van Rosa sou booghen tot het verhooren van haer Dochters versoeck. Eenighe daghen daer-naer sagh Rosa desen Roosen krans hanghen in de handt van het Kindeken Jesus, tot verwonderingh van den koster selver / die bevestighde / dat niemant den Roosen-krans van de Moeders hals in het Kindekens handt her-hanghen hadt. Rosa alleen (dit in stilte by haer selven uyt-legghende) verheughde haer met een heymelijcke blijschap / nu seer wel verstaende dat Maria aen haer versoeck dese Gratie hadt belooft / en dat den Soon sijn selven daer hadt tusschen ghestelt als eenen borgh / die tot een ken-teecken van 't selve / den koralen bandt der ghelofte / van sijn ontslaghe Moeder / hadt op hem ghenomen.

§. 6. Rosa door dit wonder verthoon in haer begheerte nu seer gherust / en by-naer in't gheniet / heeft van

van haer krijghele Moeder gebraeght en verkreghen een kleyn hofs kluyse/ in de welcke sy (sonder den Biecht-Vaders oorlof) niemant en sou moghen oft sien oft aen-spreken. Naer wepnighe daghen heeft door haer volmaeckt ghestaen dat hout / engh / en arm H. celleken van haer godtvruchtighe eenighepdt. Het was een houten hutteken van 5. voeten lanck / en 4. voeten breedt: ghy soudt eer ghesept hebben dat het was een rechtstaende koffer oft doodt-kiste / ten waer een kleyn vensterken aen eenen kant dit verhoont hadt een hupsken te wesen. En hoe engh dat het was/ soo was het nochtans (seyde Rosa) wepdt genoegh / om haer/ met haren hemelschen Bruydegom in te beslupten. Hier bleef sy heel daghen en't meestendeel van de nachten: hier verdeylde en schickte sy allen haer uren in verscheydde godtvruchtighe oeffeninghen/ by-naer selver onwetende oft sy bupten oft binnen het lichaem leefde.

§. 7. Maer een wonder voordeel/ jae dinst heeft Rosa van de Mugghenen bekomen in dese haer eenighepdt.

hepdt. Heel zwermen en leghers van dit ghedierte quamen het hupsken van Rosa in-ghekropen: en daer en is nochtans niet een gheweest / die Rosam opt in haer hutteken heeft aen-gheraeckt/daer niet-teghenstaende soo wel de Moeder van Rosa als andere gheestelijcke persoonen (met oorlof by haer komende) wandelijck beleghert wirden van heel scharen en regimenten der Mugghenen. Jae sy en spaerden niet alleen aen hun weerdinne/ maer sy hulpen haer ooch in dagheliicks Godts lof te singhen. Want soo dickmaels als Rosa s'morghens haer vensterken opende / ghebiedde sy aen alle de Mugghenen die daer heel dick op den muer van binnen vernacht hadden: Staet op vrienden tot den lof van den Almoghenden Godt. Terstont begosten alle die Mugghenen met een soet ghelupt in een lieffelijck ghebommel upt te bersten / en versypedt zijnde in verscheyde om-draepinghen / menghelden eenpaerlijck seer aenghename gheruchtjens / met soo wel geschickte order / en soete ingebooghde in-windinghen / soo be-

hen-

hendigh ringhs-ghewijs teghen malkanderen om-gebronghen / dat-men soude ghelooft hebben / dat het was eenen dans oft chooz / aen wie de Heden den aen-leyder was. Op die selve maniere ghebiedde hun ROSA met haer een wepnigh het avonts Lof te singhen. Terstont de blijde geruchtjens verbulden alle de hoecksghens om het besten / en die heel singhende vleugh trachtede in haer soet bommelen naer te volghen de liefflijcke toontjens van de windt-orghelen : tot dat sy naer het verbodt van ROSA eenpaerlijck zweghen / als onder een wet van de nachts stilte. Sulcken bevel in de verwozpenste beestjens en was maer vergunt vooz den staet der onnooselheydt / welcken staet ROSA soo naer heeft aengheraeckt / dat sy in de eenighepdt van haer hutteken verheerde als in 't Paradijs.

Het XI. Capittel.

De wondere Trouwe van Rosa met Christus.

§. 1. Rosa hadt uyt het leven van de H. Catharina van Senen nu verstaen / dat die Seraphinsche Maghet met Christus haren Bruydegom wonderlijck ghetrouwt was. Maer sy en derfde qualijck wenschen een plaets onder de *Kleyne Dochterkens* van dese Bruydt. Daer-en-tusschen waren daer die waerachtighe trouwschatten / te weten een Enghelsche Reynigheydt, en een Af-grondighe Ootmoedigheydt, de welcke verlochten de Trouw en liefde van den Hemelschen Bruydegom.

Cant. 1. ℣. 2.

§ 2. Haer Ootmoedigheydt is in het V. Capittel beschreven. * Van haer Reynigheydt getuyghen een-paerlijck / en onder eedt / elf haer Biecht-Vaders / 6. uyt de Order der Predick-Heeren, en 5. uyt de Societeyt Jesu, die alle te samen haer generale Biechte gehoort hebben / dat sy altijdt soo suyver ghebloncken heeft / als dat die

* Siet XXXI. Cap. §. 2.

die noyt met oock de minste daghe-
lijcksche sonden van on-reynigheydt
is bevleckt gheweest / jae dat haer in
haer leven noyt een on-eerlijck ghe-
peys is in 't ghemoedt ghekropen.

§. 3. Hier waren noodigh eenighe
wonderheden / om dat ROSA van
verres tot het Mysterie van dese
Trouw soude worden bereydt / en tot
het toe-stemmen verkloeckt. Want/
voor 't eerst / soo-wanneer dien twee-
verwighen Pepel (waer van het IV.
CAPITTEL §. 4. ghemelt heeft) ee-
nighen tijdt al kruypende de slincke
zijde van de Maghet bewandelt
heeft / bleef hy recht over het Hert
staen / alwaer hy op het kleedt van
ROSA seer aerdigh en oogh-blijc-
kelijck ghefatsoneert heeft de ghe-
daente van een Hert / ghelijck
oft den hemelschen Bruydegom tot
haer riep: *Gheeft my uw' Hert.* ROSA *Prov.*
giste dat sy door den ghespekelden 23. ℣.
Pepel niet alleen gheroepen wirdt 26.
tot dat twee-vervigh kleedt van Ca-
tharina van Senen, maer dat sy oock
verciert wirdt met dat selve in-ghe-
leyt werck van 't nieuw Hert / het
welck eertijdts den Hemelschen

Bruydegom met sijn Bruydt Catharina van Seren vermanghelt hadt.

§. 4. Ten tweeden / Christus verscheen eens op eenen nacht aen Rosa in de ghedaente van eenen Steenhouwer, beliidende dat hy ghekomen was om haren minnen-bandt van een repne Trouw te versoecken: en heeft haer terstont gethoont eenen grooten steen-winckel vol Maeghden / die aldaer met prachtighe kleederen op-ghetiert seer neerstelijck aerbeydden in marbers en steenen te snijden. Hy noodde Rosam tot dit gheselschap / om aen-gherekent te worden onder sijn Bruyten die de deught beoefenen in swaere dinghen. Maer Rosa met eenen oogh-winck op haer selven ghekeert / sagh dat sy met een selfste hoftelijck kleedt bertiert blonck gheliick alle d'andere Maeghden / soo dat sy verstont en merckte haer selven oock tot het selve werck en gheselschap der Bruyten aenghenomen te zijn.

§. 5. Maer naer alle dit voor-spel begost desen Bruydegom ten lesten openbaerlijck hem te verthoonen aen Rosa als sy wakende was / en afleg-

legghende de Steen-houwers ghedaente / haer nu klaerder tot de Trouwfeest te nooden. Het is in deser voeghen geschiet. Als op den Palmen-Sondagh de kosters van onse kerck upt-depden de ghewepde palmen aen allen het volck / is ROSA alleen van den haestighen koster vergeten gheweest. Dit was nu geschiedt oft door mis-verstandt / oft door oogh-faut / oft (dat ick eerder gheloove) door besonderen GODTS verholen raedt / op dat de Maghet door dese nieuwighepdt beschaemt zijnde / vreesen soude / dat sy mischien door eenighe quade beroerte des ghemoedts haer selven hadt on-weerdigh ghemaeckt tot dat palm-draghende ghesellschap van die Processie. Soodan sy is terstont naer haer habe de Capel van den H. Roosen-krans ghekeert / aldaer heeft sy voor de voeten van MARIA heel haer Hert in tranen upt-ghegoten. En siet / terstont merckte sy het aensehijn van de Moeder GODTS seer klaer / jae boven ghewoonte seer toe-lacthende : daer-naer sagh sy de Moeder met een blp ghelaet haer keeren tot

het kleyn Soontjen op de armen sittende/ en van daer (als van een gheluckighe Godts antwoordt) wederom soeter om-sien naer Rosa, de welcke verslaghen om dese onbekende blijschap / haer ooghen oock keerde tot het kleyn Kindeken / en sagh dat oock seer vrindelijck toelacchen. Wat willen wy meer? Het Kindeken Jesus heeft ten lesten uptgheborsten in dit vreughdigh liedeken: Rosa van mijn Herte, weest ghy aen my een Bruydt. Maer Rosa haer wonderlijck verheughende / en sinckende in den af-grondt van haren ootmoedighen Niet / heeft haer selven de Dienst-maeght ghenoemt/ berepdt tot allen wil en wenck van den Beminden/ en sprack aldus: Siet uwe Dienst-maeght, siet uw' slavinne, ô Koninck der eeuwighe Majesteyt, Ick bekenne my de uwe, de uwe ben Ick, de uwe sal Ick wesen. Waer-naer Maria sprack tot de nieuwe Bruydt Rosa aldus: Siet, ô Rosa, die uytnemende jonste, met de welcke U mijnen Sone gheweerdight heeft. Maer met wat schatten en Gaven van Gratie dat dien Hemelschen Bruydegom sijn Bruydt naer-

naermaels berijckt heeft / hier van door haren ondersoecker ROSA gevraeght zijnde/heeft haer seer eenvoudelijck ontschuldight door het ghebreck van uyt-druckende woorden.

§.6. Maer op dat hier van een ghedurighe ghedenckenis sou voor haer ooghen zijn / heeft sy van haren Broeder eenen Rinck gevraeght / de welcke van dese verholen Trouw niet wetende / al oft hy nochtans eenen oogh-ghetuyghen in de selve gheweest hadt / heeft dese selve woorden rondts-om den Rinck geschreven: ROSA van mijn Hert weest ghy aen my een Bruydt.

§.7. Desen haren pandt van liefde heeft ROSA op den Witten-Donderdagh van die selve weke doen sluyten by den begraven Salighmaker in't H. Graf. Maer op den volghenden Paesch-dagh heeft sy dien heymelijck van GODT op die selve plaets (daer hy haer ghetrouwt hadt) aen haren Herts vingher ontfanghen / niet sonder een nieuw wonder: want de Moeder die haer was by-knielende / en heeft dit gheensins konnen mercken / daer

sy nochtans alle haer Dochters wercken seer neerstigh bespeurde.

§. 8. Den selben H. man (waer van in het VIII. Capittel §. 8. ghesproken is) naer de doodt van Rosa desen Trouw-rinck in sijn handt nemende / wirdt door ziel-smeltende minne-branden en blijschappen heel upt sijn selben ghetrocken / niet konnende langhen tijdt sijn handen oft voeten roeren / oft sijn selve van die plaetse ver-roeren / en heeft Rosam ghesien in het verheven sop van de Glorie tusschen de besonderste Hemelsche Borghers by den Throon van de H. Dryvuldigheydt. Is 't saken dat in een vremde handt soo veel heeft konnen upt-wercken den Trouw-rinck van Rosa, wat en heeft de Trouw selver niet vermoghen in de ziel van de Bruydt?

Het

Het XII. Capittel.

Het wonder Ghebedt van Rosa.

§. 1. De inwendighe ziel-salvingh van den H. Gheest heeft Rosam (noch heel jongh wesende) het bidden gheleert / en in-ghestort soo vierighen drift / den welcken oock de droomen selver niet en hebben konnen verstroepen tot andere boos-wozpselen. * Daerom is sy dickmaels s'nachts al slapende gehoort gheweest haer ghebedekens upt te monpelen met soo veel woorden en op het selve ghetal / als sy by daghe de selve hadt upt-ghestort. * Siet II. Cap. §. 7.

§. 2. Terwijlent met den ouderdom in haer de godtvruchtighepdt groepde / soo is 't dat sy in het twelffte jaer haers ouderdoms / Godt ghedurigh aen-hanghde in dien trap des ghebedts die-men noemt den Trap der Vereeninghe.

§. 3. Maer sy hadt 2. manieren van bidden. De eerste / als sy lijf en ziel t' samen bestedde / en heel haer selven soetjens vergaerde om met

met Godt te spreken. De tweede/ als-wanneer sp tusschen het handtwerck en uptwendighe bekomeringhen / haren gheest on-roerbaer hechte aen Godt. * Aen de eerste manier van bidden / bewaerde sp daghelijchs niet minder als 12. uren / ghelijck wp te voozen ghemelt hebben.

* Siet IX. Cap. §. 10.

De tweede manier was haer ghemeyn en ghedurigh / en (soo veel als den wegh van onse sterffelijckheydt toelaet) gheensins onder-wozpen aen eenighe af-brekingh / dan als-wanneer sp haer soo schrickelijcke dagheljckssche Verlatenheydt een heele ure was lijdende (waer van in het volghende Capittel ick spreken sal) soo dat oft Rosa slaepte oft waechte / oft naepde oft weefde / oft zijde blommen boozduerde / oft met de andere spraeck / oft at / leesde / wandelde / in de kerck / in den hof / op de straet / in de kamer / buyten oft binnen / t'allen tijden en plaetse zwierde van naer by / en (gheljck in eenen spieghel) ghedurigh voor haer inwendighe ziels ooghen haer Lieffde den Bzupdegom.

§. 4. En dat te boven gaet alle ver-

verwonderinghe / dese goddelijcke teghenwoordighepdt verbulde de inwendighe ziels krachten van ROSA sonder merckelijcken af-treck van de lichamelijcke sinnen : soo dat als sy GODT van binnen aen-sprack / sonder eenigh belet van buyten oock handelde alle noodtsakelijckheden met de huys-ghenoten. Sy antwoorde op peders vraghe seer aendachtigh / en wel : sy hanteerde met een peder heel veerdigh : sy schickte dat daer te doen was / sy volbraght dat daer gheschickt was : met sulcken lichtighepdt / aendachtighepdt / blijtighepdt / / gheljck de ghene die hun maer alleen in d'uytwendighe saken neerstigh bekomeren. Alsoo was ROSA (gheljck haer Seraphinsche Meestersse Catharina van Senen) heel buyten en binnen / als sy tot alle den huys-dienst was heel besigh van buyten / en t' seffens in 't inwendigh Herts bedde met den Bruydegom haer oock verheughde van binnen.

§. 5. Jae terwijlen sy was bidden- * Slee
de in de Kerck / * soo sat sy heele uren XXII.
on-gheroert met gebechte ooghen op Cap.
den §. 10.

den Autaer, noch sy en sagh gheensins die daer passeerden: en waer 't dat daer yet scheen recht teghen haer oogh aen te komen / sy en her-trock de oogh-brouwen niet eens: soo dat ghy soudt ghemeynt hebben dat sy blindt was / terwijlent sy nochtans eenen Arent was / sonder een afgheheert fiel ghesicht sijn Sonne aenschouwende ende verwonderende. Hier van was sy in 't ghebedt onroerbaer ghelijck een rotse: want op wat plaers en ghesteltenis sy haer in 't bidden begheven hadt / alsoo vondtmen haer dickmaels naer vele uren / naer eenen heelen dagh / naer eenen dagh en twee nachten / heel on-berroert en on-verandert.

§. 6. Sy heeft haer ooch ghemeyn ghemaeckt een verhevе soozte van ghebedt / in het welck sy alle Godts glozieuse eyghendommen / een booz een / met haer Verstandt bedenckende / aen yeder eenen besonderen Godts eer dienst op-broegh. En sy verklaerde dat dese manier van bidden aen de duyvelen heel schroomelijck was; en in de oeffeninghe van dit ghebedt wirdt sy heel beroert / by-naer tot de upter-

upterste in-krimpingh en upt-spreydingh van haer Heer.

§. 7. Haer ghemeyne samen-spraken met de menschen besloten ook t'samen een eyghen-spraeck van een biddende ghemoedt tot GODT verheven; ghelijck als sy den hof soude prijsen / soo seyde sy: Lustigh en schoon is den hof. GODT wille hem sijn blommen vermeerderen. Maer sy verstont besonderlijck den hof van de ziel / aen den welcken sy van GODT badt blommighe groeytinghe van deughden: en aldus plaght sy in alle haer woorden heel verstandelijck te besluyten 2. sinnen / met welckers eenen sy voldoeninghe gaf aen den aen-spreker / en met welckens anderen sy GODT selver aen-spraeck.

§ 8. En niet alleen en trachte sy door haer eyghen selven / door de Biecht-Vaders en Predicanten tot het ghebedt te verwecken alle de menschen / maer sy heeft ook de on-ghevoelende planten / de stijve houten / de stomme staken / wonderlijck doen hellen oft neyghen / om lof / eerbiedingh / en aenbiddingh te bethoonen aen GODT.

§. 9.

§. 9. Hoort hier van / een on-gehoorde saeck. In het luicken van den dagh / Rosa eens mepnende (naer ghewoonte) te gaen in den hof tot haer hofs klupse; soo haest sy de deur van den hof opende / verwechte sy van verres alle de boomen / en kruptjens / en planten / om met haer eenpaerlijck den Schepper te ghebenedijden / seggende: *Ghebenedijdt den Heere alle ghesprupt op der aerden.* *Dan. 3. v. 76.* En siet / terstont soo roerden hun alle de boom-tackskens in een soet ghelupdt en t'samen-klanck / de bladerkens sloeghen teghen malkanderen / en met dat soet slagh-ghetier scheenen sy t'allen kanten te verwecken een aenghenaem musiecks ghedruys. Daer roerden hun oock alle de mindere planten / spruyten / en strupcken / en aerd'-ghewasch: jae de blommen / en druchten / sagh-men al-te-samen als lebendigh worden / en met hunne verschepde beroeringhen verwerckt te worden tot het accoort van dat lof-singhende hofs ghetier. Noch dit en was niet ghenoegh: maer oock alle de boomen die booghden

den t'samen hunne tacken tot op de aerde / als oft sy de selve wilden kussen tot eerbiedingh en aenbiddingh van hunnen Schepper. Dit is dickmaels / en van vele menschen openlijck gheseen gheweest / soo dat dit ROSA nopt heeft konnen bedecken / maer selver beleden heeft.

§. 10. Dae tot den selven GODTS lof lockte sy oock de beesten der aerde. Van de Mugghenen hebt ghy in het X. CAPITTEL gheleesen. Hoort nu van de voghelen des lochts. Als ROSA was in het leste jaer van haer Leven / was daer den heelen al-ghemeynen vasten een voghelt jen / het ghene naer den sonnen ondergangh dagheliicks daer ghebloghen quam ontrent recht teghen-over haer kamer / zijnde wel kleyn van lichaem / maer van een seer lupde en klinckende stem. ROSA verwerckte dit voghelt jen om met haer GODTS lof te singhen. Terstont begost het voghelt jen met een soet stemme-treckskien een aerdigh liedeken / en allenghskens hooghet en hooghet gaf slagh op slagh / en volbrenghende sijn krolderaepende schupfelingh / gaf aen ROSA

sa oock haren keer. Soo het vogheltjen zweegh/ vervolghde de Maghet met een suyver en soet klinckende stemmeken Godts lof/ uyt een wonder / snel en vruchtbarigh Verstandt. Aldus bleven een heele ure lanck overhandt singhen Rosa en 't vogheltjen / en dat op soo goede mate / order / en schick / dat als het vogheltjen songh Rosa niet en kickte; en dan als Rosa songh/ den voghel niet en piepte.

§. 11. Soodan het ghebedt van Rosa heeft die kracht gehadt / om niet alleen haer eyghen ziel ghedurigh aen Godt te hechten / en haer * op-ghetoghen lichaem menighmael van d'aerde te heffen / maer om oock de voghelen des lochts / en wat op d'aerde is groeyende te verlocken/ om eenpaerlijck met haer te loven en te dancken den Heere van alles.

* Siet XXV. Cap. §. 4.

Het

Het XIII. Capittel.

De daghelijckſche inwendighe Verlatentheydt van Rosa.

§. 1. Als Rosa nu daghelijcks was ghekomen tot de opperſte Vereeningh met God, ſoo heeft ſy terſtont beginnen te lijden de alder-wreedtſte tuſſchen-tijden van inwendighe Verdupſteringhen / de welcke heele uren lanck deſe ellendighe ſoo bezwaerden / dat ſy noyt en heeft gheweten oft ſy in de Helle oft in het Vaghevier was / oft in wat ghebanghenis ſy verſtooten lagh in dupſternis. Op eenen ooghen-blick vondt ſy haer / alwaer niet en was de minſte ghedenckenis van God, gheenen ſmaeck van ſijn Goddelijcke teghenwoordigheydt / gheenen troost / oft ſchijn / oft ſchaduwe van troost.

§. 2. Haer dyp ziels krachten ſcheenen dupten God te zijn. Het Verſtandt ſcheen God niet te kennen / den Wille ſcheen hem niet te beminnen / de Memorie ſcheen hem niet te konnen verbeelden: en nochtans tot haer

haer meerder pijn bleef sy noch indachtigh/ als dat sy voortijdts God (als in eenen nevel en doncherlijckis) ghekent en bemint hadde; maer voelde dat sy hem nu niet meer en kende noch en beminde / den welcken sy maer als eenen pelgrim/ af-wesende/ en qualijck by naem bekent / van verres / ras / en seer slechtelijck toeknichte.

§. 3. Maer het ghene (eplaes) noch meerder is / die pijnen scheenen haer alle daghen te moeten dueren een eeuwighepdt lanck : noch haer ghebonde Memorie en konde haer (tot troost) niet doen ghedencken / dat sy hier van / daeghs te vozen was uptghekomen : soo dat de verbaesde Maghet niet en vondt om te onderscheyden tusschen haer onhepl / en tusschen de grootste helsche pijn / die de Godts-ghheerden noemen pœna damni, dat is : de pijne van de schade, de welcke bestaet in't derven van God te aenschouwen.

§. 4. Van-daer soo socht sy naer te jaghen eenen (maer seer dzoevighen) troost / upt hope van onder dese tzementen eens allenghskens te moeten ver-

vergaen: maer als-dan viel haer in de ghedachte de on-sterffelijckheydt van de ziel / de welcke gheen soorten van tormenten / jae oock de Helle selver niet dooden en kan.

§. 5. Voorwaer 15. jaren achter een / is die bevende Rosa dagheliicks ten minsten een heel ure (en somwijlen noch langher) verstoort gheweest in den afgrondt van desen mistroostighen ziels strijdt: soo dat Rosa nu heel doornachtigh / jae eenen doorne selver / stont stijf en hart in den grondeloosen kupl van dese inwendighe Verlatenheydt.

§. 6. Maer somwijlen scheen haer eenighsins dat dit ziels torment eens eyndighen soude / en soo scheen sy meer in de eyndelijcke schade-pijn van het Vaghevier, als in de on-eyndelijcke schade-pijn van de Helle te zijn.

§. 7. Ten lesten / soo groot is gheweest den schroom van alle die ghedaenten / en die bitterheydt van dien schroom / dat Rosa (andersins van jonghs-af on-verdaerlijck bereydt alles te verdraghen) niet-teghenstaende hert-grondigh gebeden heeft / dat den Kelck van soodanighe bitterheydt

hepdt sou van haer moghen voor-gaen: want het was haer harter afstandt te doen van het leven in't minnen / als afstandt te doen van't leven in de sinnen. Want soo-wanneer dat God dit aen een minnende ziel is/ het welck de ziel aen het lichaem is/ als-wanneer dan in die mistroostighe Verlatenthepdt God den Bruydegom scheen te ontbreken aen haer ziel / als-dan ontbrack haer ooch dat alder-edelste leven.

§. 8. Daer en was niemant van de Godts-gheleerden die kost weten oft achter-halen / wat / en hoedanighe dese pinen van Rosa waren. Daer-en-tusschen versuchte sy dickmaels oder haer on-wetenschap van haer kleyn Verstandt en uyt-spraeck (ghelijck sy meynde) het welck haer scheen te beletten met beguame namen haer quellingh te verklaren.

§. 9. Somwijlen nochtans proevende te vinden eenighe ghelijckenissen / voor de welcke sy eenighsins de selve soude konnen verbeelden / seyde sy: dat de ghelijckenis van ons elementeel vier moest worden uyt-ghelacchen / om dat ons vier

maer

maer bequaem en is aen te doen pœnam sensûs, dat is (gheljck de Godtsgheleerden dat noemen) de pijn van het ghevoel, bestaende in de bitterheydt dan het gheboelen der pijnen.

§. 10. Het schijnt dat David pet daer van in sijn selben bepzoeft heeft / het ghenen hp noemt / *Kleynmoedigheydt en tempeest van den gheest.* Oft het ghene Paulus seer kracht-sinnigh noemt: *Vervloeckingh en af-schijdingh van* CHRISTUS. Maer ROSA gheboelde in haer selben al meer als die wooz-den wel upt-duckten. *Psal.* 54. ℣. 9. *Rom.* 9. ℣. 3.

§. 11. Sp sepde dat dien schzoom met alle sijn schzickelijcke ziel-beelden haer sulckenen duck en dzoefheydt in-bzaght / die haer dupsende repsen sou konnen dooden / ten waer sp in het leben wonderlijck behouden wirdt dooz de lebent-makende handt dan den Almoghende. Soo-dan naer bele (maer nopt bequame) gheljckenissen / en heeft sp nopt pet anders konnen segghen als David in sijnen 17. Psalm: *De pijnen der Hellen hebben my omvanghen, my hebben raschelijck overweldight de stricken des doodts.* *Psal.* 17. ℣. 6.

Het XIV. Capittel.

Rosa onderstaet het Ondersoeck van de *Doctooren*, om te speuren, oft haren Gheest van God is.

§. 1. Al is't dat het verholen licht van de Gratie Rosam van jonghs-af met een wondere in-stralingh verlicht hadt / en seckerheydt gegheven/dat haren roep tot God gheensins bedrieghelijck / maer waerachtigh goddelijck was / soo en heeft nochtans die stille Gotmoedigheydt van Rosa / niet derven wijgheren te onderstaen op verschepde tijden een neerstigh ondersoeck van haren roep en Gheest.

§. 2. Buyten haer Bicht-Vaders/ die by gheleghenthepdt van de Biecht somwijlen de binnenste verholentheden van haer ziel door-snuffelt hebben / zijn daer tot dit scherp-sinnigh ondersoeck gheschickt den Doctoor in de Medecynen Joannes de Castillo, wereldtlijck van staet / maer gheestelijck in sijnen handel en wandel / met P. Joannes de Lorenzana Doctoor in

in de H. Godtheydt van de Order der Predick-Heeren.

§. 3 Dese hebben naer een langh en menigh-werdigh ondersoeck bevonden: ten eersten / dat sy van jonghs-af die hemelsche ziels steckselen / en dien gheruysten Gheest des ghebedts ontfanghen hadt: soo dat haer nopt pet soeter heeft konnen voor-vallen / als aen GODT te spreken / en GODT te bepeysen / en hemelsche saken te beheerten: dat tot ontrent het twelfste jaer haers ouderdoms tusschen haer ghebedt somwijlen zijn ghemenghelt gheweest eenighe moepelijckheyden / maer hoste en wepnighe / en dat sy 't meesten deel met een gherust en stil ghemoedt tot GODT ginghe: maer dat sy somwijlen oock heeft moeten strijden met de verstroeptheden / den baeck / en de lijfs slappighepdt: * dan dat sy van dien tijdt af altijdt voortaen ghemackelijcker was bidden de / om dat sy haer in het beginsel van 't ghebedt ghevoelde seer wonderlijck van GODT binnewaerts in-gheheert te worden: en dat de heel ziel met alle haer krachten (het

* Siet XII. Cap. §. 5.

Verstandt, den Wil, de Memorie) met sulcken on-spreckelijcke soethepdt en smaeck / binnen haer eyghen selven aen de Goddelijcke schoonhepdt wirdt in-geheeht / als dat sy oock die niet en hoft af-keeren door eenighe andere inbeeldinghen / noch door gheen bekomeringh van de uptwendighe sinnen hoft verstroept oft af-ghetrocken worden van de verwonderingh en omhelsinghe Godts in haer ziel soo minneliick teghenwoordigh.

§. 4. Sy is ondersocht ghewees van den strijdt teghen de quade gheneghentheden van onse broose natuer? Sy heeft gheantwoordt: dat sy qualijck sulckenen strijdt indachtigh was / * dat sy van jonghs-af altijdt ghevoelt hadde ghemackelijcke en natuerelijcke dziften tot de deughdt / en soo daer een on-bedachte beroerte teghen de reden trachtede op te staen / dat de selve terstont (sonder eenighen strijdt) verdweenen is door het grondigh bepepsen van Godts teghenwoordighepdt.

* Siet II. Cap. §. 6.

§. 5. Naer dese en vele andere vraghen / heeft oock Rosa van de Do-

ctooren

Doctooren verſocht de verklaringh van haer dagheliickſche Verlatenthepdt. Sy hebben gheantwoordt: dat als ſy in die dupſtere Verlatenthepdt docht te konnen hopen een eynde oft upt-komſt/ ſy als-dan bepzoeft heeft de Schade-pijn, dat is/ dat alder-pijnelijckſte af-blijben van GODTS aenſchepn/ dat de zielen in het Vaghevier lijden. Maer als haer gheen hope verſcheen van dit opt te ontkomen/ ſy als-dan de waerachtighe Schade-pijn van de Helle gheleden hadt; op dat het Maeghdeken dooz GODTS Gaben haer niet en ſoude verheffen oft tot hoobeerdighepdt verijdelen: en op dat haer liefde (in deſen bzandt-hoben gheſupbert) repnder ſou glinſteren/ en haer ghewennen te beminnen niet ſoo ſeer de bzeughden van GODT, als GODT.

§. 6. Dit al loopende verklaert zijnde/ hebben de Doctooren oock van ROSA gebzaeght/ hoe het met haer gingh naer die helſche ſchzicken en dupſterniſſen? De ootmoedighe ROSA naer vele upt-bluchtjens bevolen zijnde hier op te antwoozden/ heeft al bevende van ſchaemte ten le-

sten gheſept : * Het meeſten-deel naer die ſchroomelijcke duyſterniſſe wordt my openbaerlijck gethoont de menſcheydt van CHRISTUS nu in een mans, nu in een kindts ghedaente : en dickmaels oock ſijn H. Moeder MARIA ſeer vrindelijck en ghemeynſaem.

*Siet XV. Cap. §. 1.

§. 7. Eyndelijck / deſe en meer andere dinghen ſeer ſcherp-ſinnigh achter-ſpeurt zijnde / hebben de Doctooren eenpaerlijck beſloten / dat den wegh die ROSA bewandelde ſeker en gheruſt was ; dat ſulckenen Gheeſt / upt-werckſels / en lichten / gheenſins van den duyvel / maer van GODT waren.

§ 8. Eenighe treffelijcke Godts-gheleerden hoorende de antwoorden die ROSA gaf op het Myſterie van de Alder-heylighſte Dryvuldigheydt, van de Perſoonele Vereeningh van het Goddelijck Woordt, van de Glorie der Heyligheden, van de Predeſtinatie, van den Natuer der Gratie, en andere verborghentheden van het Gheloof, hebben opentlijck beleden / nopt een Verſtandt ſoo vol lichts ontmoet te hebben / en hebben bedanckt den *Vader der Lichten, die ſulcken groote dinghen aen de Wijſen en Voorſich-*

*Matt. 11. V. 25.

sicktighen verborghde, en aen de On-gheleerden veropenbaerde. Soo dat het klaer blijcke / datter eenen hoogheren Gheest in ROSA was spreckende.

§. 9. Maer dit verwonderden sy hun het meesten / dat de Maeght (gheljck met eenen sprongh) van jonghs-af den Trap der Verlichtingh, en van daer den Trap der Vereeningh was snelljck op gheloopen / sonder te voorzen den Trap der Suyveringh qualjck betreden te hebben; en dat sy in dat schroomeljck torment van haer dagheljcksche mistroostighe Verlatentheden altijdt met GODT gheljck ghestreden heeft / oft hy harter en droevigher sou bedrucken / oft sy kloeckmoedigher sou willen verdruckt worden. Voorwaer alle die als dan binnen Lima leefden / voordeelden voor vast / dat ROSA voor den Gheest GODTS ghedreven wirdt / en verbult was met een in-ghestorte hemelsche wetenschap.

Het XV. Capittel.

De ghemeynsaemheydt van Rosa met Christus, en Maria, en *Catharina van Senen.*

§. 1. Dat * minnelijck en vrindelijck aenschepn van die Goddelijcke Sonne / te weten / den Bruydegom Christus, en bestraelde oft verlichtede niet alleenelijck sijne Bruydt Rosam naer haer daghelijchs tooment van haer dupstere Verlatenthepdt / maer heeft noch meer andere tijden aen de minnende Maghet sijn selven verthoont.

* Siet XIV. Cap. §. 6.

§. 2. Als Rosa gheestelijcke boecken doorleesde / haer teere liefde en bloodt Kindeken Jesus (qualijck grooter als een dupmken) doorwandelde met blijtighe staptens alle de bladeren en letteren / sijn Bruydt met een vreugdigh ghelaet ghedurigh toe-lacchende.

§. 3. Als wederom Rosa op haer naep-kussen oft borduerde / oft naepde / siet sy daer wederom den klepnen Bruydegom Jesus op haer werck-kus-

kussen seer kinderlijck en vrindelijck sitten. Daer spraeck hy met stomme oogh-wenckskens tot sijn bemint Maeghdekens Hert: hy lachte haer toe: hy opende tot omhelsingh sijn hoste armkens: hy door-brande haer ghedurigh met sijn vlammende ooghskens/ en met alle bootsen/ roeringh en boogingh betuyghde hy sijn liefde tot haer. Overpeyst eens wat een blijschap tusschen desen troost ghevoelt heeft dese Maeyersse. Maer ick verwondere my dat Rosa als-dan noch ooghen hadde/ met de welcke sy draet/ en naelde/ en de webben kost sien. En sy sagh het nochtans/ want dese Godts jonsten besaten en verbulden haer soo/ dat sy de aendachtigheydt in het uptwendigh werck/ noch ten heelen verdooften/ noch ten deelen verdeylden.

§. 4. Dat dese vreughden aen Rosa dagheliicks over-quamen/ dient voor een seker ken-teecken/ dat als hy verdraeghde/ jammerde sy met een klachtighe stemme: * Het is de ure, en haest hy noch niet? Twelf uren is 't gheslaghen, en verscheynt hy noch niet? O ick on-gheluckighe die hem nu derve! * Siet XVI. Cap. §. 1.

O gheluckighe ziel die hem nu vast heeft!
En om dat de Liefde de Rijm-konst leert / soo hadt sy alle haer minneklachten in vernufte Rijm-dichten ghebonden.

§. 5. Rosa eens kranck zijnde van pijn in de heele / wirdt van den Bruydegom Christus besocht / en tot een vermakelijck spel ghenoodt. De winst van 't spel luckt aen Rosa: sy voor de vrucht van haer winst / vraeght en verkrijght de versoetingh van haer heel-pijn. Maer Christus hernam het spel / en haer nu overwinnende / heeft voor sijn winst verepscht de verduldighepdt van Rosa, haer terstont de weder-gegheven pijnen verdobbelende.

§. 6. Rosa dit Bruydegoms spel aen de bedruckte Moeder vertellende / is ghesien gheweest (gheljck eertijdts den H. Stephanus) met een Enghels aensicht eenighen tijdt te stralen en blincken.

§. 7. Als sy eens in haer hofs cellekens ontrent den midder-nacht flouw wirdt / heeft Christus * de ghesonde salf-busse van sijn ghebenedijde zijde aen de Maghet vernaerdert /

* Siet VI. Cap. §. 12.

dert / ghelijck hy voortijdts ghedaen hadt aen de H. Catharina van Senen, wiens niet alleenelijck Leer-dochter, maer oock Mede-suygelingh ROSA ghewees is.

§. 8. In het huys van een seker Doorluchtighe vrouwe / naer eenighe heplighe t'samen-spraken / heeft ROSA (volghens haer manier) sich tot het ghebedt vertrocken / alswanneer een seven-jarigh dochterken sagh ontrent de Maghet het Kindeken JESUS ghekleedt met een ghestreept rockshen van blauw en purper coleur / en met stralende klaerheydt omringhelt.

§. 9. Maer in het huys van Isabella de Mexia, is ghesien gheweest het kleyn Kindeken JESUS handt aen handt met ROSA te wandelen / en met malkanderen seer heymelijcke t'samen-spraken te menghelen / en in malkanders aenschouwingh gheheel te blijven: en waer het Kindeken sijn voetjens ghestelt hadt / daer blonck het plaetsel met een haestigh groot licht.

§. 10. Jae soo sorghvuldigh was den Goddelijcken Bruydegom van

de wederparighe liefde van Rosa, dat hy ook gheenen mede-dzper gedooghde / al was het ook maer een blommeken. Rosa heeft eens upt-ghetrocken ghebonden alle haer blommen die sy in haer hofken dzijftigh beoeffende: en soo sy hier-om dzoef was / heeft aen haer Christus ontmoet en ghesept: Wat bedroeft ghy U, ô Rosa? En ben *Ick de blomme des veldts* U niet beter als allen het blom-ghewas van het heel Paradijs? zijt ghy een blom, en bemint ghy een blom? Ghunt my uwe liefde. Ick hebbe uwe blommen ghebroken en uyt-ghewortelt.

Cant. 1. ℣. 1.

§. 11. Dooꝛwaer dit gheeft een sterckе gheloofbaerheydt aen het Visioen van die godtvzuchtighe vzouwe/ aen wie Christus in haer opghetoghenheydt heeft verklaert/ dat hy Rosam dzoegh in het binnenste van sijn Hert / aenghesien hy wel wiste / dat hy ook (en alleen) in haer maeghdelijck Hert seer gherustelijck woonde.

§. 12. Maer met hoe vele verthooninghen en aen-spzaken Maria haer Rosam gheweerdight heeft/ kan-men eenighsins hier upt verstaen/

staen / dat sy by-naer gheljck haer kamenier is gheweest / met s' mozghens de Maeght te ontwecken. Rosa was langhen tijdt heel gheduricghe nachten seer slapeloos gheweest: waerom haer de Bicht-Vaders bevolen hebben een abont-ghebruyck van eenighe latouwen en slaperachtigh saet: maer soo die kruyden den slaep qualijck verwecktten als het nochtans nu was de ure van op te staen / soo wirdt Rosa ontrust / om dat sy op de gheselde ure niet ontwaken en konde. Soo-dan sy heeft de waerachtighe Morghen-sterre Maria aen-ghe-roepen / de welcke als het dagheljcks was de ure van op te staen / gheboeljck en sieneljck haer Rosam ontwecktte / vrindeljck segghende: Staet op tot het ghebedt, *Dochter*, staet op, want de ure staet aen. O aenghename weck-belle!

§. 13. Als Rosa eens aldus ontwecktt in haer bedde recht sittende / door het gheweldt van den slaep / weder herviel op den rugghen / heeft die alder-weerdighste weckster met een vrindeljck aenraeck herschudt en ghewagghelt dat ligghende lijfken / en

en weder gheſprooken: Staet op. *mijn Dochterken*, en vertraeght niet: ick ſegghe U ſtaet op, *mijn Dochterken*, de ure is nu gheſlaghen.

§. 14. Naer dat Christus Catharinam van Senen aen Rosa voor een Meesterſſe gegheven hadt / zijn de wederparighe t' ſamen-ſprakien van deſe 2. Maeghden soo vreughdigh en menighvuldigh gheweest / dat gheliick aen Moyſes in 't aenſchouwen ghebleven zijn eenighe teeckenen van licht naer die t' ſamen-ſpraeck met God op den bergh / soo ſcheenen oock eenighe lichten upt het aenſchijn van Catharina upt-geſchoten te zijn in dat van Rosa, * door de welcke ſy soo in den treck van den mondt / als van het heel hooft aen Catharina gheliick ſcheen. Hierom hebben de inwoonders van Lima Rosam ghemeenelijck de andere Catharina van Senen ghenoemt: beſonderlijck naer haer doodt / als Rosa aen een-peder ten thoon lagh.

* Siet IV. Cap. §. 1.

Het XVI. Capittel.

De Ghemeynsaemheydt van Rosa met haren *Enghel Bewaerder*, en haren victorieusen strijdt met de Duyvelen.

§. 1. Dese Maeghet heeft sulcken ghemeynsame vrindtschap met heren Enghel gehadt / dat sy hem plaght te ghebruycken voor eenen ontbiedenden post-looper / * soo dickmaels als haren Bruydegom Christus by haer dagheliicks niet en verscheen op de ghewoone ure / de welcke was twelf uren op den noen. * Siet XV. Cap. §. 4.

§. 2. Op eenen seeckeren nacht heeft Rosa in haer hofs woestijne ghevoelt een haestighe flauwte / waerom sy in hups by haer Moeder vertrock. De Moeder beveelde aen de dienstmaeght seer spoedigh te gaen naer den Apoteker / om te hoopen Chocolate. Maer Rosa badt dat-men die kosten sou sparen / verseckerende dat haer gheen Chocolate ontbreken en soude. De gramme Moeder beveelt aen de dienst-maeght het ghebodt te vol-

volbrenghen. Rosa verklaerde dat den knecht van den Thesorier Gundisalvus haest soude by-wesen met de voorsepde remedie. Het was ook soo: want terwijlen de Moeder noch twistede teghen de Dochter / soo quam daer den knecht van den Thesorier naer Rosa vraghen / om haer te behandighen een silveren vatsen vol van wermen Chocolate. De verwonderde Moeder heeft op gehoorsaemheydt Rosam ghevraemt upt te spreken / waer van sy wist / dat op sulcke on-tijdighe ure upt het huys van Gundisalvus sou Chocolate gevraght worden? Maer sy soetjens lachende / antwoorde: Seer dickmaels gheweerdight my mijnen *Enghel Bewaerder* met soodanighe dinsten. Ick hebbe hem ghesonden om aen Mevrouwe *Maria de Vsategui* in te gheven, dat ick die hulpe noodigh hadde.

§. 3. De Moeder plaght daghelijcks voor den midder-nacht de hofs deure t'ont-slupten / op dat Rosa upt haer hofs woestijne sou vertrecken in haer huys-kamer. Maer soo de Moeder dit eens vergheten hadt / sagh Rosa voor het ven-

venſterken van haer celleken een witte ſchaduwe (blijtigh in 't betamelijck roeren / en niet on-aenghenaem om ſien) de welcke de Maeght noodde om haer te volghen naer het huys. * Sy upt de inwendighe kenteeckenen (die ſy van Catharina van Senen gheleert hadt) heeft haeſtelijck ghekent dat haren Enghel ſchuylde onder de ghedaente van deſe ſchaduwe; en heeft hem gevolght. Sy zijn te ſamen aen de hofs deure ghekomen / die terſtont naer het aen-raeck van den Enghel ſonder ſleutel gheopent is. * Siet XVI. Cap. §. 12.

§. 4. Jae de Enghels Bewaerders van andere menſchen waren oock aen Rosa ghedienſtigh. Dit heeft met onderbindingh bevroeft eenen ſekeren Religieus / die tot behoedeniſſe der perijckelen van ſijn groote voorghenome repſe / de Maeghts ghebeden verſocht hadde. Maer naer dat hy nu merckelijcken tijdt een gheruſte repſe gehadt hadde / heeft hy in de voor-vallijen van Truxillo groote on-ghemacken onderſtaen / ſoo dat hy qualijck ontkomen is. Weder-ghekeert zijnde tot Lima, heeft voor Rosa bitterlijck

lijck ghekiaeght/dat sy hem in't midden van den wegh verlaten en berooft hadde van haer ghebedts hulpe en bystant. De Maeght verklaerde aen hem sulcks geschiedt te zijn / om dat hy als-dan den selven niet meer en was / die hy plaght te wesen. Daernaer heeft sy hem vermaent van sommighe verholentheden aen hem alleen bekent/en die aen haer gheensins van soo af-gheleghen plaetsen / als van God oft eenen Enghel hosten veropenbaert zijn.

§. 5. Maer hoe seer de HH. Enghelen bemint en ghedient hebben dese Enghelsche Maeght/ soo seer hebben haer de duyvelen soecken te hinderen/ in't heymelijck en in't openbaer. Dickmaels heeft sy stenelijck met de selve ghestreden.

§. 6. Den duyvel heeft haer eens in de ghedaente van eenen grooten dogghen aen-ghevallen / en hy begost haer te bijten / te trecken / te sleuren langhs der aerden : hy draepde en keerde haer als een bupl vloer-bodde / tot dat de Maghet desen helschen hondt in eenen schandighen vlucht verjaeght heeft met dit gheroep tot den

den Bzupdegom: *Heere en levert aen de beesten niet de zielen die V belijden.* Psal. 73. v. 19.

§. 7. Den dupvel gaf haer eens eenen machtighen haeck-slagh: maer die on-bevreesde Heldinne ROSA lachte daer mede.

§. 8. Op een ander plaets en ghelegentheydt heeft hy van achter een en schrickelijcken steen van verres op haer ghewozpen / met sulcken kracht en ghewelt / dat ROSA plat ter aerden ghevallen is.

§. 9. Hy quelde haer eens moeyelijck in de ghedaenten van menighvuldighe ratten / om haer nachts ghebedt te verstoozen.

§. 10. Hozts daer-naer pzoefde hy haer te verschricken in de ghedaente van een dansende om-ghekeerde mande oft hozsken. Maer ROSA heeft terstont haren verbozghen vpandt upt den hozf in het black veldt beroepen. En hy (soo groot als eenen Reus) daer upt spzinghende / heeft de Maghet terstont vast ghegrepen / gheperst / en ghevzonghen / als oft hy haer in de minste bzijselkens wilde fijn malen. Allen haer beenderen scheenen ghemoz-

mozselt / de schouderen upt het lit / de aderen en zenuwen vertrocken. Maer onder dit geschendt bleesch heeft dat on-geschendt ghemoedt beschimpt en upt-ghelacchen de rasende dwaeshepdt van dien grooten gheck.

§. 11. Wederom stont hy eens voor Rosa als eenen schoonen jonghelingh / en begost eerst den vryer / daernaer openlijck den on-kuysschen te spelen. Maer sy in desen strijdt alleen (als van de Suyverheydt zünde) de victorie van den vlucht bedelende / heeft in de naeste galderije met een ysere keten haer bloote schouders seer bloedigh doorwondt / tusschen de bloedts vloeden en tranen aen den Bruydegom klaghende / dat hy haer nu verlaten hadt. Maer hy in een klaer licht verschijnende / heeft haer ghetroost en ghesept: Hoort, Rosa, hadde ick met U niet gheweest, hy soude over U victorie behaelt hebben. Dierghelijck is aen de H. Catharina van Senen geschiedt in eenen soodanighen strijdt. En alle de Gaben die den Bruydegom aen dese sijn Seraphinsche Bruydt vergunt hadt / heeft hy oock aen Rosa ghejont.

§. 12.

§. 12. Onder alles heeft sy verkreghen die wondere Gabe / die den Apostel noemt: *De Onderscheydingh der Gheesten*, door de welcke sy van jonghs af wist te onderscheyden en kennen de waerachtighe openbaringhen van den dupbels bedriegheryen / en de waerachtighe HH. inspraken / van de snoode in-ghevinghen der dupbelen. Dit hadt eertijdts CHRISTUS gheleert aen Catharina van Senen, * en sy aen ROSA; die haer Leer-moeder Catharinam soo sorghvuldigh heeft naer-gevolght / en soo volmaechtelijck (oock naer den eyghen treck des aenscheyn) heeft upt-ghedruckt / * dat (waer het saken in Indien oock hadt bekent gheweest de dwase doolingh van Pythagoras, rakende de Verhuysingh der zielen) een-peder sou ghelooft hebben / dat de ziel van Catharina in het lichaem van ROSA verhuyst was. 1. Cor. 12. v. 10.

* Siet XVI. Cap. §. 3.

* Siet XV. Cap. §. 14.

HET

Het XVII. Capittel.

De Vervolginghen, Sieckten, en *Verduldigheydt* van Rosa.

§. 1. De doornen en komen niet traegh by de Roosen, maer sy woorden hun aen-gheboorен. Dit is aen dese Roos Rosa geschiedt. Daer ontbraken noch eenighe daghen van de neghenste maendt haers ouderdoms / als-wanneer oock t' samen het melck-sogh aen het mondeken van Rosa, en aen de borsten van de Moeder ontbrack / en den kleynen rijckdom niet toe en liet een Voester te hueren. Siet / hier beghinnen de eerste doornen uyt te spruyten neffens dit jongh Roosken. Met natte pappekens vervulde de Moeder dit melcks ghebreck; maer het on-ghemackelijck in-gheven pijnighde seer moeyelijck haer kleyn mondeken in het open-spreyden: nochtans en kreet Roosken niet / maer met het noodeloos suyghen van haer duymken / in plaets van te versaden / bedroogh sy stil zwijghende haren hongher en dorst.

§. 2. Qua-

§. 2. Qualijck begost sy te spreken en wandelen / oft dit onnoosel Meysken sagh haer seer ellendigh verwerret tusschen den twist van de Moeder en Groot-moeder om den naem Isabella en ROSA. Want gingh dit Dochterken by de Moeder / ghe-roepen zijnde door den naem ROSA, (welcken naem haer de Moeder hadt in-gheschelt) de rasende Meter en Groot-moeder Isabella, gheesselde het klepn Meysken met roeden: en soo ROOSEKEN antwoorde op den naem Isabella, de grammoedighe Moeder dede het selfste.

§. 3. Hoe sachtmoedigh den in-borst van het Dochterken was / soo grammoedigh was oock de Moeders conditie / de welcke haer Dochter om haer stilheydt / matigheydt / ghebeden / en s werelds vlucht / gedurigh verierde / niet alleen met woorden / maer oock met vuysten / voet-schuppen / en gheknobbelde stocken; * besonderlijck als ROSA naer het voor-beeldt van Catharina haer schoon blondt en blinckende hayr nu hadt af-ghesneden.

* Siet II. Cap. §. 8.

§. 4. Niet minder hebben de hupsghe-

ghenoten ghedaen / de welcke Rosam (om haer wondere wercken) noemden een schepn-Heylighe / bedriegherse / en leughenerse / die hoftelingh soude gheroepen worde naer den Rechter-stoel van de H. Inquisitie.

§. 5. Daer-en-tusschen verblijdde haer Rosa, siende / dat sy alsoo door de selfste weghen van Catharina van Senen ghelevdt wirdt tot de Vereeningh met den Bruydegom. Daerom eens gebraeght zijnde / waerom sy haer Seraphinsche Meesterse niet en versocht verlossingh van alle dit lijden? Heeft kloeck gheantwoordt: dat sy meer achtede de pijnelijcke wonden / als den teeren troost van hare Meesterse: om dat het haer schaemde / dat een Bruydt van den Ghekruysten, oock eenen ooghenblick sou worden ghevonden buyten het lijden en 't Kruys.

§. 6. En voorwaer / oft nopt / oft selden ontbrack aen dese * groote verduldighevdt groote materie van lijden: want hadt sy (by-gheval) maer een ure gheen uptwendigh Kruys, soo over-viel haer het inwendigh Kruys, en soo daer ophiel de uptwendighe verbolgingh / over-

* Siet II. Cap. §§. 3. 4. 5.

over-vielen haer met heele trouppen de lichamelijcke sieckten.

§. 7. Tot Canta lagh sy 3. jaren te bedde van schroomelijcke treckingh der zenuwen / met on-sprekelijcke pijn/ maer niet eenen sucht.

§. 8. Het is te verwonderen hoe groote en verscheyde sieckten de Maghet beleghert hebben/ somwijlen 2. 3. 4. soorten t'samen ghelijck. Maer de Maeght ghevoelde seer wel / dat niet de lichamelijcke ontsteltenissen / maer de goedt-jonstighe handt van den Bruydegom haer dese strijdts feeste aen-dede.

§. 9. Sy heeft eens beleden / dat sy niet en meynde noch eenighe sieckten oft pijnen te zijn (van wat lidtmaten dat het moght wesen) die sy niet ghevoelt en hadde : * maer dat haer oock noyt over-loopen en hadt een beroerte van on-verduldigheydt/ waer door sy in 't minst sou hebben af-gheweken van de eenvormighe over-gevingh van haren Wil in GODTS Wil.

* Siet XXVIII. Cap. §. 12.

§. 10. Sy heeft dickmaels ghestreden met het pleuris / kort-borstigheydt / keel-pijn / en heupe-pijn.

De pijnen van de maegh / van het Herts kistje / en inghewant / boerden in haer lijf menighvuldighe krampen. De ghewoonte dede haer spoten met de dry-daeghsche / tweedaeghsche / jae oock met de daghelijcksche koortsen; maer soo niet met het handts en voets sieretijn / dat haer seer dickmaels bezwaerde. * Niet-teghenstaende tusschen de verscheurende pijnen gebraeght zijnde hoe sy baerde / antwoorde ghedurigh: Al redelijck wel: En haer selven tot den Bruydegom keerende spraeck aldus: Heere vermeerdert de pijnen en smert, midts dat ghy die liefde oock vermeerdert in 't Hert.

* Siet XXVIII. Cap. §. 12.

§. 11. Maer hoe CHRISTUS gehoorsaemde aen de ghebeden van ROSA, heeft hy haer bethoont met een wonder Visioen, in het welck sy ghesien heeft / dat CHRISTUS (verschijnende tusschen 2. klare Reghen-boghen) in een weegh-schale op-weeghde soo den teghen-spoet en verduldighepdt der menschen / als de vergeldingh / Cieren en loon voor de selve: jae heeft haren Bruydegom met hooghe stemme hooren upt-roepen:

pen: Daer en is gheene andere leeder oft trap dan het KRUYS, om den *Hemel* in te klimmen. Met eenen gheweldighen drift is als-dan ROSA bevanghen gheweest / om in 't midden van de stadt te loopen / en een-peder aen te prijsen de vrucht / den loon en de weerdighheydt van de Goddelijcke Gratie / wiens wondere schoonheyt en kracht (die de ziele Godt-vruchtigh maeckt) openbaerlijck ROSA ghesien hadt. Dit Visioen heeft ROSAM daer-naer verstercket en berepdt tot allen haer pijnen / maer besonderlijck van haer leste gheslaghenheydt / de welcke haer een voeghen en onrijpe doodt hebben aen-ghedaen. Maer hier van noch meer in het XXVIII. CAPITTEL.

Het XVIII. Capittel.

Rosa bethoont haer brandende Liefde tot den Bruydegom met verscheyde teeckenen.

§. 1. Wat eenen brandt-hoven van Godts liefde daer blaeckte in het Herte van Rosa, hebben bethoont de stralen en lichten / ghensters en vlammekens die upt het aensichjn van de biddende Rosa dickmaels zijn upt-geschooten.

§. 2. De vierighe suchten / met de welcke (als met blaes-balchskens) dat ontsteken Hert t' samen af-blaesde sijn banghe wermte en hitte / en t' samen de selve wederom ghewelddigher ontstack / die waren oock on-wederlegghelijcke ghetupghen en ghensters van dien selfsten minnen-brandt.

§. 3. Ghedurigh sondt sp brandende schiet-ghebedekens naer den Hemel ; * en allen haer woorden / t' samen-spraken en antwoorden onder de menschen / besloten altijdt eenen inhoudt van Godts liefde.

* Siet XII. Cap. §. 7.

§. 4. Al-

§. 4. Alle de koutenantien (hoe vremdt die oock waren) wist sy seer aerdigh hier toe te draeyen / op dat de minne en minnelijckheydt van GODT soude wesen het eyndende besluyt van alle andere t'samen-spraken. En als haer dit luckte / soo was het wonder te hooren een Maghet (andersins spraeck-sparigh) met de bequaemste en vierighste woorden te kouten van de liefde-plicht / van de goedtheydt GODTS, van de schoonheydt sijns Majesteyts. Alleen maer hier en ontbraken aen ROSA gheen krachtighe woorden / hier brande haren Gheest / hier scherpte sy haer stemme / hier blixemden haer ooghen: en niemant kost twijfelen / oft haren mondt sprack uyt de overvloedigheydt van het Hert.

§. 5. Maer als sy in het verborghen vertreck van haer hofs kluyse / oft yevers elders (daer sy gheloofde alleen te zijn) haer selven was uyt-gietende in ghebeden / soo was het seer aenghenaem haer te hooren uyt-roepen de alder-edelste en alder-brandenste spreeck-woorden van een Seraphinsche liefde, en haer te hooren ont-

steken de Goddelijcke minne-branden met godtvruchtigh gheroep en geschreeuw in verborghen hoeckskens. Sy beriep en noodde daer tot de liefde van den Schepper alle de schepsels op orden: te weten / de Hemelen / de Enghelen / de Elementen / de aerde / de planten / de ghedierten / gheburigh roepende en her-roepende: Laet ons GODT beminnen, GODT moet bemint zijn: de Liefde is GODT, GODT is de Liefde. En dit sprack sy niet lichtelijck henen / maer sy bleef menighmael 2. oft 3. uren lanck hier in beklommert met op-geheven ooghen en gevlochte handen naer den Hemel, en hoogh-klinckende geschreeuw / 't welck van menighen (tot krijtende beweginghe toe) is dickmaels gehoort gheweest; die oock ghesien hebben / dat sy somwijlen met een aen-ghegrepe Citer (die daer aen den muer hongh) trachtede te breken het ghewelt van haer stem door den slagh der snaren / al soetjens singhende en klinghende de minne-klachten van haer door-quetste ziel; op dat sy haer met alle manieren en bootsen aen haren Beminden soude thoonen te

te minnen. Soo dat men dickmaels van haren singhenden mondt heeft hooren voortsh-komen dit rijm-dicht in haer moederlijcke spaensche tale/ luydende in 't neerduytsch op desen sin:

Kleyn JESUS ghy wordt schoon,
Daer soete *Blommen* blooſen,
En by 't *Olijfs* ghewas,
Noch ghy veracht de *Rooſen*.

Het waren bevalligheden / met de welcke de Maghet vry-hertigh streelde de ghewoerdingh van haren Beminden / den welcken die arme ROSAM, ghebooren van Maria de Oliva en Gaſpar Flores, ouders van kleyne middelen / gheensins gewalght en hadt / 't sedert dat hy hem soo teer van haer hadt laten beminnen. Daer soude noch meer te seghen vallen van dese Maghets gheestelijcke minne-stoven en brandt-hovens / en weder-minnende zielsuchten / en upt-gesochten t'samen-sprakken met haren Bruydegom / maer wy verhoorderen ons tot noch andere saken.

§. 6. Den pver (den welcken is eenen mede-ghesel en ghetuyghen van

een ghewelddighe liefde) heeft dese Maghet ten hooghsten bevanghen. Ten eersten / het on-nut ghekkap in de kerck (dat boerachtigh quaedt van den edeldom) verfoepde sy ten hooghsten. Daerom vermaende sy seer beleefdelijck alle de klappers in de kerck.

§. 7. Alle die met haer in hups woonden / en derfden niet spreken oock de minste on-geschicktheydt voor dese Maghet: want sy vreesden het berispende opsicht van Rosa oock noch kleyn wesende. Desen aerdt heeft sy gehadt van jonghs-af: want als haer susterkens oft andere kinderen / duyle voorden spraken (die sy noch niet en verstonden) oft on-eerlijcke liedekens songhen / die sy elders gheleert hadden / Rooskens liep vluchten / en gingh by de Moeder dit kinderlijck misdaet over-draghen / en klaeghde al krijtende / dat God hier door vergramt en ont-eert wirdt.

§. 8. Het echten kindt van desen vierighen yver / was die on-ghemete blijschap die Rosa schepte / soo dickmaels als sy Gods eer oft dienst van

van iemant sagh vervoordert te worden. Daerom als eens een uyt-gheloope Nonne (den Religien-bandt en 't slot met heyligh-schenderij ghebroken hebbende) was tot het klooster met een rouwigh Hert wederghekeert/ ROSA hiel vreughdighen feest-dagh met meerder blijschap/als oft haer den Schepter van heel America door gifte waer toe-ghekomen.

§. 9. Eenen Bicht-Vader van ROSA wirdt eens on-verwachts met de kortsen bevanghen/ weynighe daghen voor dat hy een feestelijck sermoon moeste prediken. De Maghet heeft dit gheweten/ en t'samen de kortsen van den siecken tot haer ghenoodt: en heeft doen boodtschappen (als seker zijnde van de waerheydt des uyt-komste) dat hy den moedt niet en soude verliesen/ want dat hy op den ghestelden dagh met weder-ghekeerden krachten sou sekerlijck predicken/ maer dat sy daer-en-tusschen door-koockt soude worden met sijn kortsen. Het is aen ROSA oock in de ware daedt overghekomen/ ghelijck voortijdts aen de H. Catharina van Senen geschiedt was.

§. 10. Haren drift en betrachtingh van Godts Glorie en eer te vervoorderen / bepeysde daghelijcks wondere vonden / om de menschen tot Godts dienst en liefde t'ontsteken. Ghelijck onder andere / een nieuwe konst en faitsoen van * kleerkens te maken aen het sprakeloos en bloodt Kindeken Jesus: opdraghende aen den selven voor sijn hemdeken / doeckskens / sargiekens / vessem / en bandekens / en allen sijn kinder-spel / haer ghebeden / vasten / waken / disciplinen / en alle haer andere goede wercken: welcken edelen vondt oock naermaels vele goede menschen omhelst hebben. En wat en heeft sy niet ghedaen / op dat Godt van een-yeder soude bemint worden? Desen brandighen yver van Rosa heeft aen den Saligh-maker soo behaeght / dat hy met een schoon Mirakel bethoont en beloont heeft haer soo groote sorghvuldigheydt om sijn liefde te verbrijden. Dit gaen ick in het volghende Capittel verhalen.

* Siet XX. Cap. §. 9.

Het

Het XIX. Capittel.

Rosa verkrijght een *Mirakel* van een *Beeldt* openbaerlijck sweetende, om een-yeder tot Godts liefde te verwecken.

§. 1. In het jaer 1617. den 15. April s'avondts Rosa in de bidtplaets van het huys van Gundisalvus den Thesorier / upt-ghestort knielende in vierighe ghebeden voor een schoon Beeldt van Christus aenschijn / heeft beghinnen (meer als sy plaght) ontsteken te worden door soo gheweldighen minnenbrandt / dat sy nu oock niet en kost bedwinghen haer stemme / oft opstaende met vierighe en blinckende woorden moest aen-spreken dat H. Beeldt. Wel-aen dan (riep haer brandtroockende stemme) ô Heere! doet U beminnen ghelijck het behoort: schudt uwen pijl-koker uyt, en schiet t'allen kanten d'alder-suyverste en vierighste pijlen van uw' liefde. Dat U een-yeder beminne, en alle Herten der menschen uytbersten, jae verteert worden in lief-

de-vier en minne-vlam tot U, ô alder-minnelijckſten Jesu! die ſoo blaeckt en brandt met ſoo groote liefde tot het menſchelijck geſlacht. Een dochterken van den Thezeſozier daer by zijnde / en terſtont dooz eenen haeſtighen ſchzick verſchzoomende: Wat ſien ick? (riep ſy teghen Rosa) ick ſien het aenſchijn van den *Saligh-maker* heel over-goten met ſweet. Maer Rosa van dit wonder volle kenniſſe hebbende / ſepde: dat den Saligh-maker hier dooz alleen beteeckende / hoe ſeer hy begheert van alle menſchen bemint te wozden: dat deſe verthooningh maer en was van de Goddelijcke liefde alleen / die hier dooz onſe weder-liefde tot haer trachtede te verwecken / en dat hy daerom in dit Beeldt (niet met eenen mondt / maer met alle ſijn zweet-gatſens) ghedurigh ghe-roepen hadt: Weder-mint die U-lieden ſoo bemint. Terſtont en Vader en Moeder / en den Schilder Angelinus Medorius (die dat Beeldt ſelver geſchil-dert hadt) met noch andere ſoo ghee-ſtelijcke als wereldtlijcke perſoonen daer by-ghe-roepen / hebben ghe-ſien / dat

dat het heel aenschijn van het H. Beeldt blonck en uyt-scheen door menighvuldighe zweet-druppeltjens ghelijck kleyne pereltjens: het een druppeltjen volghde ghedurigh naer 't ander / ende malkanderen aldus uyt-dringhende maeckten nieuwe druppel-vloeden / door-loopende met verscheyden linien over de geschilderde hayren en baert / tot op den houten leest van het Beeldt. En hoe meer-men dit met cattoen af-drooghde / hoe meer daer het nieuw zweet / en druppel op druppel / vloeden op vloeden zijn uyt-ghekomen. Dit godtvruchtigh verthoon heeft meer als 4. uren gheduert / tot verwonderingh van alle de teghenwoordighen / om dat sonder eenigh hinder van verwen dit Beeldt noch levender en schoonder (als voren) verscheen / naer alle dit zweet. Die kristallijne en klaer-blinckende vochtigheydt van dat zweet sonder reuck / en noch andere neerstighe ondersoeckinghen soo van het Gheestelijck Recht als konstighe Schilders / hebben kenbaer ghemaeckt / dat dese zweets vochtigheydt niet

voorts

voorts en quam van de menghelingh der olie met verwen / maer dat dit heel boven-natuerlijck was. Hier heeft de on-eyndelijcke Godts liefde tot ons / met dit verthoon (door het welck hy onse wederliefde verlockte) den wensch van Rosa verbult: want alle die in dit wonder teghenwoordigh gheweest zijn / hebben openbaerlijck beleden / als dat sy in het aenschouwen van dat zweetende Beeldt, nieuwe / scherpe / on-ghewoonelijcke steeksels van Godts liefde in hun zielen gheboelt hadden.

§. 2. Dit Mirakel en is daer niet ghebleven / maer tot bevestingh van het selve is daer noch een ander geschiedt. Weynighe daghen te voren (te weten den tweeden Paeschdagh) hadde Rosa met eenen onvoorsienen val haren arm seer soo ghelijck ghequetst. De wonde-meesters (door de op-ghezwollen blouwe teeckenen vol vreese zijnde) hebben gheoordeelt dat de Maghet oft altijdt sou in den arm lam blijven / oft ten minsten de meesteringh seer lanck soude aen-loopen / en dan noch

noch on-seker sou zijn. Rosa was versekert van haer ghesonthepdt weder te krijghen / waer het saken dat cattoen ('t welck dooz dit zweet was bevochtight ghemeest) maer ghelept wirdt op de verplette zenuwen en muskels van den ghebzoken arm. Nochtans begeerigh om haer pijnen en lijden (vooz haren Bzupdegoms liefde) langher te ghenieten / en heeft dit niet derven bestaen sonder den oozlof van haren Bicht-Vader. Soo-dan met sijn bevel dit nu ghedaen zijnde / soo sp haer in de bidt-plaets van't hups vertrocken hadt / heeft sp terstont (naer haer epghen belijdenis) ghevoelt met eenen machtighen treck alle haer verdzaepde zenuwen tot hun natuerelijcke plaets keeren / de muskels toe-komen / en den heelen arm ont-zwellen; tot verwonderingh van de hups-ghenoten / en de wonden-meesters noch meer / die daeghs te voozen van den on-handelbaren arm wanhopigh tusschen malhanderen monpelende / en vermept ghesept hadden / dat het hier al te vergheefs ghemeestert wirdt.

Rosa

Rosa verseckerde dat haer dit Beeldt tot het beenen-mergh ontstack en vermaeckte: jae dat sy hier van soo in lichaem als in de ziel ghevoelde eenighe upt-werckselen / die seer ghelijck waren aen de ghene die sy ontfongh upt het nutten van't H. Sacrament des Autaers.

§. 3. Eyndelijck Rosa versuchte met een klachtighe stemme / dat daer soo wepnighe waren / die sulchenen soeten God opzeght weder-minden / en dat haer dese dzoefheydt scheen on-berdzagheljck te zijn. Sy wenschte eenen man gheweest te zijn: welspzekenthepdt en krachten te hebben / om aen de heel wereldt aen te raden de enckele liefde tot God. Voorwaer dit hadde oock voorzijdts ghewenscht haer Seraphinsche Meesterse Catharina van Senen. En ten lesten berispte Rosa noch haer eyghen-selven / dat sy tusschen alle dit vier en brandt niet genoegh en brande.

Het XX. Capittel.

Rosa wordt dickmaels vertroost, gheſtreelt en onderricht van het *L. Vrouwen Beeldt* in de Capelle van den *H. Rooſen-krans*.

§. 1. Over 100. en meer jaren is binnen Lima ghevviert ghevveest een godtvruchtigh en vermaert L. Vrouwen Beeldt van den H. Rooſenkrans, upt on-bekent hout seer konſtigh gheſneden in een ſtatue soo groot als eenen menſch. Upt deſen Rooſen-Hof van de Myſterieuſe Rooſe Maria, is de Lente van het jongh in-gebvraght Gheloof t'allen kanten seer blommigh upt-gheſproten. Rosa badt gheduricgh voor den Autaer van dit Beeldt, haer met een wondere blijſchap verheughende. Met dat ſelve Beeldt hadt ſy verholen handelinghen en aen-ſpraken / en groote ghemeynſaemheydt.

§. 2. Gebvaeght zijnde van de manier / op de welcke ſy de Moeder Godts in dat Beeldt tot haer hoorde ſpreken / heeft eenvoudelijck gheant-

antwoordt : dat de soort van dese aenspraeck seer wonder was / sonder tael / sonder gheluyt / sonder lippe-roeringh; alleenelijck hebbende eene Symphatie oft over-een-kommingh van gheboelen : en dat het aenschijn van het Beeldt door de stralingh van 't blinckende door-hooft (gheljck met sommighe wenghens en knick-teerkens) soo wel en klaerlijck up-druckte sijn besinninghen oft Wille, dat daer gheen wel-sprekentheydt van de upt-gesochtste woorden dit en kan doen. Jae dat de selve kracht is in het aenschijn van 't goddelijck Soontjen op haren arm sittende : dat sy van beydts kant (gheljck in eenen levenden boeck) alle de antwoorden beschepdelijck hoft lesen / jae veel upt-druckelijcker / als oft sy die sagh met letters beschreven.

§. 3. Dit Kindeken Jesus verheughde oock altijdt sijne aen-schouwende Rosam met wondere vreughden : want het scheen sijn goddelijcke teere armkens upt te zwieren / als willende toe-vlieghen in de omhelsinghe van Rosa.

§. 4. De mare was / dat Rosa alles

alles seckerlijck verkreegh / 't welck sy voor dit H. Beeldt ernstelijck vraeghde. Daerom dickmaels versocht zijnde / om dit oft dat te vraghen / soo ontfanghde sy gheerne dien last aen / als het strackte tot het ghemeyn welvaert van de Republieck, oft pemants anderen persoon. En daer-naer van het Beeldt weder-keerende / beloofde sy met soo groote gherustheydt de goede uyt-komst / als oft sy de Bullen van de verghunde Gratien ontfanghen hadde.

§. 5. Dit heeft sy bethoont / alsmanneer sy voor het versoeck van haren Bicht-Vader / met haer ghebeden voor dit H. Beeldt verkreghen heeft eenen noodighen peys in een kloosterlijcke tweedrachtighe Vergaderingh. Noch meer diergheliicke zwijghe ick hier.

§. 6. Ick wil hier in 't kort noch by-voeghen / het welck aen ROSA geschiedt is in de bidt-plaets van Gundisalvus hups / met een ander (niet ghesneden / maer gheschildert) Beeldt van MARIA Daer was met verwen in eenen doeck ver-

verbeeldt de Maghet en Moeder Godts, besluptende in haren schoot het slapende Jeseken. Het scheen aen Rosa dat in dit Beeldt alles was lebende: en sy beijdde dickmaels/ dat sy dit Beeldt onder andere besonderlijck in groote achtbaerheydt hiel/ om dat sy hier van somwijlen met den alder-soetsten troost hadt overgoten gheweest: dat het waken van Maria en het slapen van't Jeseken, minne-vier upt-schoot tot in haer binne-mergh; soo dat sy den soeten slaep van het kleyn Kindeken niet en derfde ont-rusten/ en nochtans de wakende Moeder sonder de hoogh-klinckende aenspraeck van een ontsteken Hert niet en derfde voor-by-gaen. Maer dat onder desen twee-strijdt van ghenegentheden/ haer ziel heel smolt door die verholen aenspraeck van den Beminden/ als oft hy seyde: *Ick slape, en mijn Herte dat waeckt.*

Cant. 5. ỳ. 2.

§. 7. Als-wanneer voor dit Beeldt in het by-wesen van Rosa met noch 2. andere vrinden Maria de Usategui eens verteldc de wonderheden die de almachtighe handt Godts ghe-

weer-

weerdight heeft upt te wercken door het L. Vrouwen Beeldt van Atocha tot Madrid, soo heeft Rosa dit geschildert Beeldt sien thoonen sieneliicke teeckenen van on-ghewoone blijschap. Rosa van Maria de Usategui ghedwonghen zijnde dese blijde teeckenen te verhalen / spraeck aldus: Terwijlen de *Mirakelen* van het af-weesende *Beeldt* van *Atocha* door uwen mondt vertelt wirden, dit teghenwoordigh *Beeldt* roerde op ons sijn soete duyven-ooghskens: het verhefte hem met een uyt-lijvigheydt buyten den doeck, als oft het met sijn slapende *Kindeken* tot ons wilde uyt-komen: het sproeyde verholen soetigheden: het blonck en straelde veel schoonder, nu aen haer kleyn *Kindeken*, nu aen ons seer moederlijck toe-knickende.

§. 8. Maer wy moeten weder-keeren naer de Capelle van den H. Roosen-krans, aen de welcke Rosa alle Saterdaghen van 't jaer / oft sondt / oft droegh bondelkens van blommen die sy selver gheoeffent hadt. Nopt was haren hof sonder blommen: want oft dat elders het verloopende sapsoen van 't jaer eenen struyck oft blom nu hadt wegh-ghenomen / oft de

de hitte der hondts-daghen met een uyt-brandende drooghte t'allen kanten de blommen bedorven hadt/altijdt bloeyden en groeyden in dat kleyn hofken van Rosa de on-geschende scheutjens die sy op den volghenden Saterdagh soude toe-heylighen aen die / de welcke den Blommighen Jesus
Cant. 4. ℣. 12. van Nazareth in den *Besloten Hof* van haer Maeghdelijck Lichaem ghedraghen heeft.

§. 9. Maer noch schoonder kleedde sy met * een gheestelijck kleedt haer Hemelsche Koninghinne des Roosenkrans : haren binnen-rock / buyten-rock / vliegher / en sleyp / kroontjen/ en handt-tacksken / en andere cierselen / makende van ghebeden / disciplinen / en andere strengigheden in on-gheloofbaer ghetal/ by naer eveneens ghelijck sy dede aen 't Jeseken, waer van in het XVIII. Capittel ghesproken is.

* Siet XVIII. Cap. §. 10.

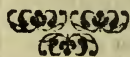

Het

Het XXI. Capittel.

De Godtvruchtigheydt van Rosa tot het *H. Kruys*.

Rosa verçierende het *Beeldt* van de *H. Catharina van Senen*, wordt van haer wederom vereert.

§. 1. IN dat kleyn hofs hutteken (daer wy te vooren van gehandelt hebben) hadde Rosa een groot Kruys, wat grooter en hooghet als sy selver was: op dat het haer in de Meditatie lebender den Calvarien-bergh soude verbeelden/ en ghemackelijcker met godtvruchtighe omhelsinghen van een nieuw Magdalena sou konnen aen-ghebat worden. Sy heeft dit Kruys met ghedurighen kus ghestreelt/ met tranen bevochtight/ met vierighe Herts suchten versenghelt/ met vast-houdende armen (tot blouw zwellens toe) nacht en dagh/ aen haer selven gheperst.

§. 2. Op wat plaetse dat haer in de ooghen viel eenigh Beeldt van het H. Kruys, soo was dat Kruys aen Rosa de

de Sonne / en Rosa was de Sonne-blom aen dat Kruys: en het Hert van de Maghet scheen in dit aenschouwen met eenen gheweldighen en beroerden Hertslagh te veranderen in een Horologie oft Ure-werck.

§. 3. Jae waer het saken sy by ghevat ('t zy in de samen-voeginghder balcken / 't zy in de trallien der vensters / 't zy in de geblochten stockskens der haghen / 't zy in de vronghels oft 't gehangh oft de handtboomen der deuren / 't zy in splinters / oft strootjens / oft haf) de ghedaente van een Kruys in-sagh / nopt en sou sy dit hebben voor-by-ghegaen / sonder een upt-wendighe eerbiedingh / droeve aenschouwingh / en eenen heeten sucht. Van haer on-ghemeyne en verstandighe godtvruchtighepdt tot het H. Kruys leest-men eenighe curieuse exemplen en Mirakelen in haer groot leven in dit selve XXI. Capittel.

§. 4. Maer nu moeten wy spreken van het Beeldt van haer Seraphinsche Meesterisse, met de merck-teeckenen van het Kruys, en den Ghekruystens 5. wonden begaeft: met welck Beeldt sy velen en wonderen handel gehadt heeft.

heeft. Over 100. jaren en meer / floreert binnen Lima een godtvruchtigh Broederschap onder den titel van de H. Catharina van Senen. Dit Broederschap is ghewent dryhmael in 't jaer / met feestelijcke processie in publieken omme-gangh (op eenen verheven draegh-stoel) upt te draghen de statue van haer H. Patroonesse, met kroonen en blommen / en peerlen seer hoostelijck verciert. Maer om het cieraet van dit Beeldt te besorghen / te bewaren / en aen te doen / soo en wirdt daer toe niemant weerdigher en bequamer ghevonden als ROSA alleen / om dat daer oock niemant oft godtvruchtigher / oft ghelijckvormigher aen dit voor-beeldt was als sy. Maer als sy het lief Beeldt om-gingh / oft kleedde / oft de vouwen en kleer-plopen wel schickte / soo en kost sy haer (om den binnenbrandt) niet behouden van tranen / van kussen / van aensprack: sy eerde / sy streelde / sy sprack tot het H. Beeldt, al oft sy upt den Hemel haer lieve Meesterse hadt teghenwoordigh gehadt.

§. 5. Eens is aen de Maghet tus-

schen haer liefde-suchtjens ontvallen dese aen-spraeck: Och GODT gave dat ick 15. oft 16. Pattacons hadde, ick soude U (*ô Alder-liefste Moeder!*) met een nieuw kleedt, naer mijn behaghen, bekleeden. En / siet: terstont is daer aen-ghekomen Hieronyma de Gama, dienst-maeght van een Doorluchtighe Mevrouwe / en heeft dat gewenscht gheldt met een geschreven briefken van die Mevrouwe aen Rosa gebracht.

§. 6. Dit H. Beeldt is dickmaels ghesien gheweest met eenen on-ghewoonen luyster en glans op Rosa klaerder te stralen.

§. 7. Francisca de Montoya, die met Rosa hadt verciert eenen heelen nacht het H. Beeldt van die Seraphinsche Catharina, heeft tot loon van desen dienst (door het verbidden van Rosa) den selven dagh onghequetst ontkomen eenen solferachtighen en onsteken vier-pijl recht op haer oogh aen-komende: 't welck soo sy aen Rosa vertelde / sprack Rosa aldus tot haer: Wel waerom en soude onse *Seraphinsche Moeder* desen heelen dagh gheen besondere sorgh voor

voor U draghen, naer dat ghy desen heelen nacht met my tot haren dienst besteedt hebt?

§. 8. Voorwaer de H. Catharina die soo mildt was tot alle die haer kleedden / en is tot haer ROSAM niet minder mildt gheweest. Een proeve hier van / en ick eyndighe. In het jaer 1616. in Augustus, hadde ROSA (naer ghewoonte) ghekleedt dat selve H. Beeldt, om oock te draghen in de Processie van den H. Vader Dominicus. Maer dit Beeldt naer de acht-daeghsche feest weder-gebracht zijnde tot ROSA om 't selve t'ontkleeden / hadde ROSA 3. oft 4. daghen te voren een schroomelijck sieretijn in haer rechte handt ghekreghen / het welck met soodanighe pijnen eck ldt van de handt soo ontriefde / als dat het den Medecijn self (door de monsterachtighe geswollenthepdt) verbaert heeft / om te oordeelen dat het waren gheswellen van een ander en grooter quael. De handt en kost niet eenen dinghen meer roeren; veel minder / scheer oft yet anders aen-raken. Maer om haer

Seraphinſche Moeder te ontkleeden (met ſoodanighe godtvruchtighheydt/ met hoedanighe ſy haer ghekleedt hadt) heeft naer een hoyt ghebedt vooz het H. Beeldt, een ſcheerken aennemende haer vinghers daer in-ghe-ſteken / en begoſt met een beerdighe / jae ghemackelijcke neerſtighheydt de bagghen / de ſteenen / de ketens t'onthechten / het naey-garen der banden gheboeghelijck te ont-naepen / de knoopkens dooz te ſnijden / het cieraet met deelen ſeer nettekens af te legghen / en het Beeldt te ontblooten / tot verbaeſtheydt van alle de hups-ghenoten en Medecijnen / de welcke betuyghden dit mirakuleuſelijck en bovennaturelijck te geſchieden. Dit heeft ooch het weldaedt noch vermeerdert/ dat Rosa (ſoo lanck als ſy leefde) nopt naermaels het ſiereciin in de handt meer gehadt en heeft.

Het XXII. Capittel.

De Godtvruchtigheydt van Rosa tot het *H. Sacrament des Autaers.* Sy bereydt haer om voor het ſelve *Martelerſſe* te ſterven.

§. 1. DEn gheeſtelijcken hongher heeft deſe Maghet tot de H. Communie ſoo gulſigh ghemaeckt/ dat ſy (door den oorlof van haer Bicht-Vaders) ten minſten drijmael ter weken / en niet ſelden vijfmael / jae ſomwijlen merckelijcken tijdt alle daghen / heeft ghenoten en ghenut dat ſpijſende H. Sacrament des Autaers.

§. 2. Soo dickmaels nochtans dat ſy gingh naer deſe Goddelijcke Tafel, ſoo ſprack ſy altijdt te voren haer Biechte : * en dat met ſulcken bereydingh van tranen en ſuchten / al oft ſy heel weken deſe 2. HH. Sacramenten ghederft hadde.

* Siet V. Cap. §. 5.

§ 3. Daeghs voor de H. Communie matteerde ſy ſtrengher haer lichaem met gheeſſelen en eenen ſcherpen hongher ; op dat den hon-

gher van't lichaem sou verghesel-schappen den hongher van de ziel: en sy verciere aen den komenden Bruydegom het verborghen bedde-ken van haer Hert / met sulcken in-wendighe eerbiedingh en begheerte / als oft sy maer in haer heel leven dese eenighe repse sou ghecommuni-ceert hebben.

§. 4. Maer als sy aen die Tafel der Enghelen sat / soo blaeckte en brande sy in sulcke minne-vier tot GODT, dat den brandt van de ziel dickmaels in haer aensicht heeft sienelijck uyt-gescheenen. Want menighmael blinckte en glinsterde sy soodanigh / dat sy eenen schrick oock selfs aen de Priesteren indreef: nu / overgoten zijnde met eenen hemelschen glans; nu / met een enghelsche ghedaente bekleedt; nu / als een stralende sonne verschijnende. GODT heeft door dese uytwendighe teeckenen soo eenigh-sins willen thoonen van buyten / wat een liefde-vier daer brande van binnen.

§. 5. Rosa trachtede somwijlen eenighe van dese uyt-werchsels te verklaren aen haer Vicht-Vaders / die

die dat ghebiedden ; maer sy bleef by-naer in elck woordt steken / beschuldighende het ghebreck der woorden: en anders en wist sy van de selve niet upt te spreken / dan dat sy die seyde on-upt-spreckelijck te zijn. Sy bekende nochtans / dat upt dit H. Sacrament in haer ziel ghestort wirdt een wondere sachtmoedighevdt van het Hemelsch Lam : dat haer krachten vernieuwt en vermaeckt wirden / ghelijck door een veranderingh van wesen oft Transsubstantiatie van haren Gheest in dit Goddelijck / soet / en alder-krachtighste voedtsel : eyndelijck soodanighe upt-werckselen / die niemant en kent / als diese ontfanght.

§. 6. Jae dit wonder-werckende H. Sacrament heeft oock tot in het lichaem van Rosa doen upt-schijnen 2. wondere upt-werckselen / te weten : de Versterckingh, en de Versadingh.

§. 7. Siet de Versterckingh. Soo dickmaels als Rosa om te communiceren met haer Moeder naer de kerck gingh / was sy van de voordaeghsche gheesselen en 't vasten soo flouw / dat sy menighmael onder

weghen in klepne straetjens heeft moeten stil staen / tot dat sy haren aessem achterhaelt hadde. Maer met de H. Communie nu ghespÿst zÿnde / in het keeren naer hups / ginghsy altijdt snelder als de Moeder / aen de welcke sy courage gaf om te volghen / al-eben-eens oft sy
3. Reg. 19. V. 5. *in de kracht van die spÿse hadt moeten wandelen tot den Bergh* GODTS Horeb.

§. 8. Maer de Versadingh die ROSA ontfongh van dit H. Sacrament, heeft sy selver beleden soo aen haer Vicht-Vaders als hups-ghenoten. Want t' hups ghekeert zÿnde / soo vertrock sy haer recht naer de kamer : en haer selven daer op-sluytende tot heel laet in den nacht / bedenckte aldaer het ontfanghen weldaedt / noch en quam in niemants gesicht. Ghebeden zÿnde om komen te eten / soo veel te meer / om dat sy upt-ghesput was van het voor-daeghs basten / sy antwoorde : dat sy noch gheen andere spÿs en kost aen-nemen / om de groote Versadingh van de Tafel des Heeren : soo dat sy sonder de uyterste pÿn en gheweldt / niet eenen beedt voordts oft niet

een

een druppel waters-kost binnen-zwelghen.

§. 9. Aldus braght sy somwylen over * heele 8. daghen sonder eten oft dzincken / alleenelijck door dit H. Sacrament gheboedt zynde: ghelijck dooztijdts oock dickmaels geschiedt was aen Catharina van Senen: op dat klaerder sou blijcken / dat sy alle beyden met eenen gheest zijn begaeft gheweest. * Siet VI. Cap. §. 10.

§. 10. Soo grooteliicks beminde en eerde Rosa dit H. Sacrament, dat soo sy het selven moest nutten / soo hoorde sy alle de Missen van s' morghens tot s' noenens toe / * oock niet eenen ooghen-blick haer ooghen af-keerende van den H. Autaer, ia oock niet eens haer ooghbrauwen oft sluptende / oft roerende / daer nochtans bekende en on-bekende passeerden dicht voor-by de knielende Maghet / en liepen by-naer in haer ooghen. * Siet XII. Cap. §. 5.

§. 11. Als in de publieche ghebeden van 40. uren dit H. Sacrament upt-stont / daer bleef Rosa van den morghent tot den avondt on-roerbaer knielen / gheenen noodt-

duyst indachtigh / te vreede zijnde met die vreughdt en genucht van haren teghenwoordighen Bruydegom.

§. 12. Soo dede sy oock op die heel solemnele Octabe van het H. Sacrament des Autaers; en als-wanneer op den witten-donderdagh tot op den goeden-vrijdagh dit H. Sacrament in het H. Graf besloten ruste: Rosa aen het Graf gehecht / en vertrock oock s'nachts van daer niet / noch en stont oock niet op van die plaets / daer sy op den witten-donderdagh haer handen gehecht hadt. Daer-en-tusschen bekommerde sy haer heel met haren Beminden: en dat met soodanighe eerbiedingh / dat sy dien heelen middelen tijdt van 24. uren niet en derfde voor heen oft staen / oft sitten / oft teghen den muer een wepnigh hellen.

§. 13. Soo sy pevers hoorde de klock luyden tot het aen-bidden van dit H. Sacrament; oft voor de solemnitept van dit H. Mysterie de feestelijcke klockskens voor-klincken / Rosa en kost de teeckenen van haer bin-
ne-

ne-blijschap niet weder-houden / een levender coleur wirdt in haer aenschijn ontsteken : soo dat *haer Hert en haer Vleesch hun verheughden in den levenden* GODT. *Psal.* 83. *V.* 2.

§. 14. Daer en was haer oock gheen ghenuechelijcker handt-werck als Autaren, oft Tabernakels, oft 't H. Graf te palleren : de dweelen der Autaren, de deckscls der Kelcken, de Casuybels der Priesteren te naepen ; en allen ghelweben hupsraet (die tot de Kercken noodigh is) met alle verstandt / en cieraet godtvruchtelijck te maken.

§. 15. Daer-en-boven noch niet te vreede zijnde met levende blommen / vorduerde sy kostelijckere van zijden draet / ende dat met een konstighe verscheydenheydt van alle coleuren. Maer om dat sy door dese kostelijcke godtvruchtigheydt niet en soude beschadighen haer Ouders en arme familie (die sy met haer neerstigh handtwerck onderhiel) de materie des vorduersels van elders verkrijghende / naer de werck-taeck van den heelen dagh / bestedde sy

een deel van den nacht tot het maken van 't cieraet der Autaren.

§. 16. Ten lesten / den drift van Rosa tot dit H. Sacrament was soodanigh / dat sy liever hadt voor het selven te besteden leven en bloedt / als blommen. En een ghelegenthepdt en is daer niet verre af-gheweest. In het jaer 1615. in Julius wirdt Lima beleghert van de Hollanders. Als nu de soldaten upt de zee-schepen op't landt spronghen / en recht naer de stadts poorten aen-quamen / heeft allen het vrouw-gestacht in alle de kercken tot het upt-ghestelt H. Sacrament gheloopen. Dat on-strijdtbaer volck was t'allen kanten soo verslaghen / dat sy by-naer al-te-samen ghestorven zijn. Maer Rosa heeft qualijck konnen bedwinghen de teeckenen van haer groote blijschap. Soodan met de andere in de kerck zijnde / heeft daer alle bevende Herten met een bly ghelaet beghinnen te verkloecken / om met haer het H. Martyrie te onderstaen voor de eer van het H. Sacrament. Dit met een blinckende aenschijn ghesept hebbende / heeft haer kleedt (daer het langhste op d'aerde hingh) blij-

tigh

tigh af-ghesneden / en haer mouwen tot achter den ellenboogh op-slaende / de rest van haren rock tusschen den riem-bandt tot aen de knoesels toe op-ghetrocken / en haer schoenen uptghedaen / om alsoo in een kort kleedt (ghelijck sy seyde) lichter den Autaer te konnen op-springhen / om aldaer haer lichaem (om eerst voor-steken te worden) te stellen voor het lichaem van CHRISTUS. Uyt de ghensters der ooghen / upt het on-beroert aenschijn / upt den levende klanck van de stemme / en upt allen haer ander staen oft gaen / scheen dese sachtmoedighe Maghet voor dat Sacramenteel Lam gheworden te zijn een Leeuwinne: die (met haer hooft-deckssel tot aen de schouders gheopent / met een af-ghekort kleedt / met half bloote armen / met on-ghescheende voeten / hoogh op-ghegort / en alleenelijck met de bidt-knobbeltjens van den H. Roosen-krans heel overmoedigh bewapent) van selfs terghde en beriep de leste ure / en aen de doodt selver seer strijdelijck drepghde. In alle haer aderen siedde nu het bloedt soo begheerigh om ghestort te worden.

Maer

Maer Rosa weynigh daer-naer hoorende dat den brandt verschoven was/heeft met een blammende droefheydt beghinnen dorstigher te zijn tot het ontnomen Martyrie, met wiens wensch sy door-quetst zijnde/ klaeghde gheduricgh waerom sy niet gheboren en was op die plaetsen en tijden/ waer en wanneer/ de heydensche furien haer wreedtheydt uytwerchten teghen de Christenen.

§. 17. Eyndelijck als sy niet meer en hoft/ soo verheughde sy haer/ met te bedenchen alle de torementen/ die sy elck in't besonder door de liefde van dit H. Sacrament wenschte in haer selve te proeven. Soodan het ghemoedt van Rosa en heeft niet ontbroken aen het H. Martyrie, maer het gewenscht Martyrie heeft ontbroken aen haer H. ghemoedt.

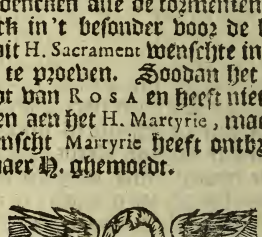

Het XXIII. Capittel.

Den uytnemenden yver van Rosa voor de Saligheydt der zielen.

§. 1. SOo dickmaels als Rosa haer ooghen keerde naer de binnegeberghten van het Zuyde America, wirdt sy merck-grondigh bedroeft / bekrijstende het zielsverlies van soo veel Barbarische menschen / die miers-ghewijs alle te samen naer de Helle liepen. Dit was aen Rosa een dagheliicksche materie van weenen. Sy wenschte tot het in-ghewant verscheurt / en gheliick een net upt-ghespannen te worden over dien breeden wegh / door den welcken alle die ellendighe zielen hun selven tot de Helle soo blindelijck in-dringhen. Voorwaer dit was oock den Gheest van haer Seraphinsche Meesterse gheweest / de welcke oock ghewenscht hadde (waer 't dat het geschieden moght) met haer eyghen lichaem de Helle te slupten / op dat daer soo groote hoopen van zielen naermaels niet en soude meer in-loopen

pen / en het ranſoen van hunne verloſſinghe verquiſten.

§. 2. Sy verweckte alle de Religieuſen en Prieſters die ſy bequaem kende / dat ſy hun ſouden ſpoeden aen die on-gheloovighe menſchen het H. Evangelie te verkondighen.

§. 3. Jae ſy verſekerde / dat (ten waer den natuer haer hadt een vrouw ghemaeckt) ſpdit eerſt-voorgal ſou begheert hebben / haer ſelven heel te begheven tot de Evangeliſche verbrzepdingh : begheerigh zijnde te gaen naer de wildſte beeſtelijcke / menſch-etende volcken / midts ſy aen hare Indiaenen (die in hunne Afgodderijen noch verwerret waren) ſoude behulpigh zijn met haer onderwijſingh / zweet / en bloet.

§. 4. Aen eenen van haer Biecht-Vaders / den welcke twijffelde en beraedde om aen de barbariſche ghebueren te gaen verkondighen het H. Evangelie, heeft Rosa opghebzaghen de helft van haer verdienſten en goede wercken / om hem alſoo tot dat ſelve eynde en ampt te verkloecken.

§. 5.

§. 5. Maer om dat sy een vrouwe was / aen de welcke (volgheng het verbodt van den Apostel) dit Apostolisch ampt niet en is toeghelaten / heeft sy bepeyst eenen anderen vondt / met den welcken sy hopte door een ander te verbullen / het ghene sy door haer selven niet volbrenghen en kost. Te weten: sy hadt door-ghenomen / een verlaten weeskien van erghens aen te nemen / en uyt godtvruchtighe almoessen van sommighe bekende Matroonen met een moederlijcke sorghe en liefde op te brenghen tot de studien en Evangelische Predicatien. Rosa gheloofde dat met dese verbullingh / soo eenighsins soude voldaen wesen aen haren edelen drift / door den welcken sy soo dorstigh was naer de saligheydt van haren even-naesten.

§. 6. Gheenen minderen yver en sorghe heeft sy ghehadt tot de Christenen, die sy wist door doodelijcke sonden ghevallen te zijn uyt de Goddelijcke Vrindtschap en Gratie. * Door dese ellendighe gaf sy haer alle daghen seer bloedighe slaghen: * Siet VII. Cap. §. 1.

ghen : sy en spaerde gheenen kost van ghebeden / suchten / en tranen / om aen sulcken een oprecht leedtwesen en een ernstighe beternisse des levens van den vergramden Godt te verbidden.

§. 7. Rosa seyde : dat waer het saken haer eenighsins hadt toe-ghelaten gheweest te predicken ; dat sy heel droevigh bloodts voets / en met een hayren kleedt bedeckt / dagh en nacht door alle straten van Lima sou om-draghen een Crucifix, en ghedurigh sou roepen : Keert weder, O! keert weder, O sondaers! wijckt van uwe quade weghen, door de welcke ghy-lieden als beesten gheleyt wordt tot de vleesch-banck van den Helschen Vleesch-Houwer. O spoedt U-lieden weder te keeren naer desen versoenelijcken Verlosser, den welcken soo-wanneer ghy-lie nu versmaet, *soo en sal daer gheen Verlossingh in de* Helle *meer over-wesen.*

Offic. deffunct. ℟. 7.

§. 8. Sy vermaende oock alle de Predickanten indachtigh te wesen / dat sy ghestelt zijn visschers der menschen / en dat sy daerom souden trachten de menschen uyt den af-

fgrondt der sonden te trecken/ achterlatende alle die ydele blommekens van scherpsinnighe concepten ofte bedenckinghen / en alle die vernufte krol-woorden / en ydel cieraet van ghestien en bootsen.

§. 9. Desen brandighen zielenyver heeft sijn werckende kracht seer wonderlijck bethoont in de mirakuleuse bekeeringh van sommighe sondaers. Onder alle heeft sy wonderlijck bekeert eenen edelen/ maer dertelen jonghelingh / ghenoemt Vincentius Montez Venegas, den welcken met een on-eerlijcke liefde tot ROSAM ontsteken was: wederom een grammoedighe vrouwe / met name Maria de Mesta : eyndelijck eenen vuylen toeback suygher : en meer dierghelijcken / ghelijck ghy in dit selve XXIII. CAPITTEL van haer groot Leven breeder en klaerder kont lesen. Want wy verhaesten ons naer andere wonderheden van ROSA, aen de welcke niet soo kostelijck oft lief heeft konnen wesen/ het welck sy niet en soude besteden tot de saligheydt der zielen.

HET

Het XXIV. Capittel.

Rosa tracht haren even-naesten te helpen met lichamelijcke wercken van Bermhertigheydt.

§. 1. Hy sal hem verwonderen / die sal gheleesen hebben / hoe het lijck van de arme Rosa met ghemeyn beklagh is beweent gheweest van alle de arme lieden en bedelaers / die eenpaerlijck upt-riepen / dat de waerachtighe voedtster en Moeder der armen / met een droeghryype doodt hun ont-trocken was: soodanigh *heeft sy aen den armen haer handt open-ghedaen, en haer palmen uytghereyckt tot den behoeftighen*, met hun verdeplende de almoessen die sy on-verwachts ontfanghen hadt? *Prou. 31. ℣. 20.*

§. 2. Sy heeft haer eens ont-trocken den noodt-druft van 8. daghen / tot de verlichtingh van eenen behoeftighen.

§. 3 Wederom / 36. ellen fyn lijnwaet (dat haer de Moeder gegheven hadt / om hier van te maken neus-doecken / wielen / boesems / en schoot-

schoot-doecken / en allen noodtsake-
lijcken hupsraet van witte nettig-
heydt tot haer eyghen ghebruyck)
heeft sy heymelijck gegheven aen 2.
maeghden / die edel waren van stam
en deughdt / maer arm van middelen /
en die sy wist binnen hups groot ghe-
brech te lijden.

§. 4. Wederom heeft sy eens eenen
langhen vrouwen-mantel van haer
Moeder aen een arme maghet ge-
gheven / en aen de klaghende Moeder
heeft sy voorsept / dat haer de Godde-
lijcke Goedtheydt / niet met eenen /
maer met vele mantels rijckelijck
sou begaven. Het is geschiedt gheluck
de Maghet voorsept hadt : want
weynighen tijdt verhallen zijnde / is
daer eenen on-bekenden man in-ghe-
komen / en heeft aen de Moeder van
Rosa 40. ponden silver gegheven /
om eenen nieuwen mantel te koopen /
en is soo wegh ghegaen.

§. 5. Korts daer-naer Mevrouwe
Maria de Sala heeft van selfs door
haren knecht ghesonden soo veel be-
quame stoffe van zijde scheer-draet /
als daer genoegh was om eenen
nieuwen mantel te maken.

§. 6.

§. 6. Ten lesten een godtvruchtighe persoon hadt aen de Predick-Heeren binnen Lima op-ghedraghen soo veel ellen van de selve materie / als daer noodigh waren voor soodanighen mantel / en het Clooster heeft dit aen de Moeder van Rosa gegheven.

§. 7. Een edele en deughdtsame Maghet / maer weese / met name Joanna de Bobadilla y Azevedo bezwaert zijnde met armoede en sieckten / en besonderlijck met eenen verslindende kancker in de borst / van peder verlaten zijnde / is van Rosa (met oorlof van de Moeder) in huys ghenomen / en met soo groote ghedienstighheydt ghehoestert gheweest / dat naer 4. oft 5. maenden Joanna is ten heelen ghenesen gheweest.

§. 8. Alle de arme en siecke vrouwen) van wat conditie en soort die oock waren) brocht sy met oorlof / in haer Maders huys: en sy trachtede niet alleen met den troost van kamer en bedde / maer oock van spijsen en medicamenten de arme siecken overvloedelijck te verquicken. Sy repnighde / smeerde / en verbondt aen die menschen hun et-

ter-

erachtighe zeeren en zweeren : sy
supverde de kleederen ; sy hermaeck-
e de gescheurde bodden ; sy waschte
e boeren en het schorft hooft : noch
aer en ontbrack gheenen dienst /
oor den welcken Rosa aen hunnen
jongher / en dorst / en druck / sou ver-
richtingh moghen aen-brenghen.
Gheen sieckte en was soo rot en
stinckende / gheenen zweer soo leelijck
oft etterachtigh / gheen schorfthepdt
soo verkorst oft bloepende / aen welc-
ke dat Rosa sou ontvloden hebben /
remedien / dienst / en sorghvuldig-
hepdt op te draghen ; haer maeghde-
lijcke handen aen te steken / de bup-
righepdt af te doen / de plaesters te
supveren / te veranderen / en weder-
om op te leggben. Met dese godt-
vruchtighe eer-gierighepdt ginghde
Maghet rondt-om de sieck-huysen
der vrouwen : sy soght de siecken
die meer als de andere leelijck en
schorft waren : aen dese maeckte sy
met een wondere blijtighepdt hun
bedden / sy kupschte hun potten /
sy berepde hun eten : oock niet
walghende oft mepdende (niet-te-
ghenstaende sy de repnighepdt en
net-

nethepdt beminde) de etterachtighe rothepdt en buylighepdt / die sp somwijlen van de beretterde wonden der siecken op haer eyghen sneeuwit kleedt onderstins upt-zwierde.

§. 9. Maer het is schroomelijcker het ghene dat volght. Aen het sieck mepsen van Mevrouwe Isabella de Mexia wirdt een bitem-latingh ghedaen: het bloedt over de 2. daghen bewaert zijnde om aen den Medecijn te thoonen / hadt nu begost afgrijselijcker te bederven/met ghele en swerte plecken/ en met etter (ghelijck met ranckskens) ghetackt / t'allen kanten heel vet en on-sienelijck. Rosa dit bloedt met mede-lijden aensiende/ ghevoelde dat haer de maghe grondigh om-keerde / het spouwsel in de keele ontstelt wirdt/ en alle haer walghende inghewant gheneghen was tot het overgheven. Maer hier om op haer selven gram zijnde / is met het bloedt-becken buyten de kamer in eenen hoeck heymelijck vertrocken / en aldaer haer selven seer straffelijck bekijvende / Hebde ghy soo (spraeck sp) de liefde tot uwen evennaesten behert, als dat de kranckheydt van de

de ellendighen nu uwen walgh is? heeft U dat uwe *Seraphinsche Meesterisse* gheleert? En hebt ghy noch niet gheleert, dat ghy vuylder en rotter zijt, als alle dese rotheydt? Komt ghy lecker beck, komt ghy teere, proeft nu beter en leert nu volder, oft het U betaemt soo te walghen van dese ellendighe uws ghelijcke, in de welcke niet minder, als in U, glinstert en scheynt het Beelt van uwen *Schepper*. **Dit ghesproken hebbende/ heeft sy het becken** (Leser stopt uwen neus) **aen haren mondt ghestelt: en** (**ghelijck voortijdts oock ghedaen hadt** Catharina van Senen) **heel dat etterachtigh bloedt/ oft bloedighen etter/ met een kloeck bestaen/ allenghskens tot den grondt upt-ghedroncken. Ick meyne dat niemant voortaen sal twijfelen/ dat** Rosa **gheweest is de oprechte** Leer-Dochter **van de** H. Catharina van Senen.

Het XXV. Capittel.

Het groot Betrouw van Rosa op Godt, soo in haren eyghen, als in een anders Noodt.

§. 1. Rosa hadt een wonder gheneeghen tot het beghinsel van den 69. Psalm: Godt *merckt aen tot mijnder hulpe, Heere haest V om my te helpen.* Dit ghebedeken droegh sy ghedurigh in haren mondt / dit soungh sy met een ghebroke stemmeken heel soetjens tusschen haer handt-werck / dit spraeck en herspraeck sy / sittende / staende / wandelende: en sy en wirdt niet versaedt door het ghedurigh herspreken van 't selve. Ps. 69. v. 1.

§. 2. Daer waren 3. besondere dinghen / van welckers verkrijgingh / de seekerheydt van haer vast-trouwende hope haer gheensins en liet twijfelen. Het eerste was / haer eeuwighe salighheydt: het tweeden / de ghedurighe vrindtschap Godts, die nopt en sou door de sonden af-ghebroken worden: ten lesten / den seeren

heren bystandt en hulp van den Hemel in allen haren noodt en haestighe perijckelen. Elck sal-men hier in't besonder bethoonen.

§. 3 Rosa is eens heel benauwt ghewoorden in dat verholen Hepm van hare Prædestinatie, dat aen alle de zielen tot eenen schroom is. Maer den Bruydegom heeft met een vrindelijcke aen-spraeck tot haer ghesept: Dochter, ick en verdomme niemant als die wilt verdomt worden. Soo-dan weest van nu af gherust. Van dien tijdt af heeft de Maeght sulcken vast betrouwen gehadt / dat sy van den Doctoor Joannes Castillus onderwaeght zijnde / oft sy upt den Hemel ontfanghen hadt een seker veropenbaerde kennis van haer Prædestinatie oft Salighevdt / is ghedwonghen gheweest te belijden / dat sy door een vroeghe hemelsche verlichtingh gheleert hadde / als dat sy van der eeuwighevdt tot de hemelsche Glorie verkoren was: * jae dat sy oock seker wist / dat sy te sullen zijn van alle pijnen des Vagheviers. * Siet XXIX. Cap. §. 1.

§ 4. Het is noch wonderder / het welck Rosam heeft gherust ghe-

maeckt van haer eeuwighe salig-
heydt / als sy noch bewoonde haer
hofs celleken. De Maghet was bid-
dende/ en in * een op-ghetogentheydt
des gheests heeft rondts-om haer de
aerden met Roosen bestroyt ghesien.
Verwondert zijnde waer van sulc-
kenen voor-somer soo haest was
voorts-ghekomen: siet/ terstont ver-
openbaert daer het Kindeken Jesus,
steunende op de armen van sijne al-
der-suyverste Moeder: en Rosam
seer vrindelijck aen-sprekende/ heeft
haer bevolen die ghestroyde Roosen
te vergaderen in haer open voor-
kleedt. Sy heeft het ghedaen / en
alsoo met eenen vollen schoot voor
het Goddelijck Kindeken ghestaen.
Het Kindeken van alle die Roosen een
uyt-nemende / sprack aldus: Dese
Roose zijt ghy: de voorsichtighe sorghe
van dese *Roose* neme ick selver aen; doet
ghy met de rest ghelijck 't U belieft. De
wijse Maghet heeft verstaen / waer
henen wilde soo kostelijcke woorden
van den teeren Bruydegom. Sy ver-
blijdde haer / als een uytverkoren
Roos gehouden te worden in de rech-
te handt van den Saligh-maker: sy
was

* Siet XII. Cap. §. 11.

was indachtigh van wie hy belooft hadde by Joannes aen het 10. Capittel: *Niemant en sal hun uyt mijn handt nemen, ick gheve aen hun het eeuwigh leven.* Joan. 10. V. 28. Voorts door de groothepdt van blijschap (om dat sy haer sagh als een aenghename Roose seer gherust bloepen en groepen in het bupstjen van dat kleyntjen) soo en wist sy niet wat sy met de andere Roosen sou doen: dan sy heeft met eenen kozten raedt daer van eenen haestighen blommenkrans ghemaeckt / en aen dit hemelsch Kindeken seer eerbiedelijck op-gheset / het welck aen de Maghet seer soetjens toe-lacchende / is naer sijnen gegheven zeghen verdweenen.

§. 5. Eenen ghelijcken troost van on-beroerelijcke sekerhepdt ghenoot Rosa in de gherusthepdt van de Gratie en vrindtschap Godts: want het was haer van den Bruydegom belooft gheweest / dat hy nopt en sou toe-laten / dat sy oock maer eenen ooghen-blick soude dallen upt dat soet verbondt van sijne vrindtschap. Somwijlen heeft sy aen haren Bicht-Vader P. F. Petrus de Loaysa van de Order der Predick-Heeren,

opentlijck uyt gheſepт : * O Goeden Vader ! yemant ſal aen my lichter inbeelden , dat ick kaf oft ſteen ben , als dat den ſoeten GODT van my is af-ghekeert, oft dat ick hem oyt met een doodelijcke ſonde vergramt hebbe. Ick wete wat hy aen my belooft heeft. *Ick betrouwe in den Heer :* niet om dat ick verdiene ſoo behoedt te worden , maer om dat *Hy is ghetrouw in alle ſijne woorden.*

* Siet II. Cap. §. 9.

Pſal. 10. ℣. 1.

Pſal. 144. ℣. 13.

§. 6. De ſelve kracht van dat betrouwen op GODT , hadde ROSAM ſterckelijck bewapent teghen alle zwarigheydt/ ſchrick en on-ghemack van dit ſterffelijck leven. Tweemael is aen ROSA in het gheſelſchap van haer Moeder en andere eenen wilden Stier al bruylende grammoedigh ontmoet. De Moeder en alle de andere namen den vlucht/ maer ROSA bleef ſtaen/ ſegghende: dat die wreede beeſten ſonder hinder ſouden voor-by-loopen : het ghene oock die 2. reyſen geſchiedt is/ niet ſonder verwonderingh van alle de ghenen / die de alder-teghenwoordighſte doodt van de Maeght vreesden.

§. 7. Wonder was oock haer be-

trou-

trouwen op GODT in de noodtsakelijckheden des lebens. Eens ghewaerschouwt zijnde van het broodts ghebreck in haer eyghen huys / heeft sy terstont met een groot betrouwen de broodt-schaprape gheopent / en de selve bevonden vol brooden / die (buyten manier van dat huys) waren wit / on-gheheeft / en smakelijck: soo dat oock de on-ghebruycklte en vremde forme van de selve getuyghde / dat die gheensins van het huys-backsel waren voorts-ghekomen.

§. 8. Op eenen anderen tijdt heeft in dat selve huys den honingh ontbroken (een noodtsakelijcke toe-spijs van die landen) de honingh-kupp tot den grondt toe upt-geschept/was nu verdrooght. De Moeder heeft naer den kelder ghesonden haer Dochter ROSAM, en ROSA heeft de kupp / tot den oppersten boordt toe / met verschen honingh vervult ghevonden. Welcken honingh (met een nieuw wonder) 8. maenden lanck aen de heele familie tot het dagheliycks overvloedigh gebruyck is ghenoegh geweest. Wel

wie heeft opt gheslen / dat het ampt van de Bieckens is bedient gheweest van de Roosen?

§. 9. Met diergheliicke on-verwachte behulpsaemheydt is dat hups dickmaels vermackt gheweest: op dat het stantvastigh betrouwen van Rosa op Godt niet en soude bedroghen staen. Jae soodanigh was het betrouwen van Rosa op desen alder-rijckslen Bruydegom / dat die arme Maghet met een stoute mildtheydt / dickmaels en openlijck op haer ghenomen heeft te voorsien van allen den on-kost / om van den grondt af te stichten een nieuw Kloosler van de H. Catharina van Senen, wiens toe-komende stichtingh haer van den Hemel veropenbaert was. En dat belooste sy soo setter en dickmaels / dat de Moeder hier in verdraet krijghende / haer seer bitterlijck voor een-peder beklaeg. Maer hier van noch meerder in het volghende Capittel.

Het XXVI. Capittel.

Aen Rosa wordt veropenbaert, dat in *Lima* sal een Klooster ghebouwt worden van de *H. Catharina van Senen*, maer den tijdt blijft verborghen.

§. 1. DAer floreert nu binnen Lima een groot Klooster van ouer de 200. heylighe Maeghden onder de Instellingh van den H. Vader Dominicus, gestieht in het jaer 1622. (dat is 5. jaren naer de doodt van Rosa) door de rijcke en Doorluchtighe weduwe Mevrouwe Lucia Guerra de la Daga. Dit is het Klooster/ dat by-naer 10. jaren voor sijn stichtingh / aen Rosa soo dickmaels (nu met ghelijckenissen en figuren/ nu klaerlijck in sijn eyghen form en door-beeldt) is van den Hemel verthoont gheweest. Dit is het/ dat de Maghet soo dickmaels en openlijck/ aen haer soet Vaderlandt beloofde/ met soo standtbastighe verseckeringh/ als oft sy dit al voor haer ooghen nu ghebouwt sagh.

§. 2. Jae sy heeft de persoonen gerhoont / die aldaer GODT souden dienen / en onder dese heeft sy ooch haer eygen Moeder betreckent; het gheral besloten / de plaetse voorsept / het model van den toe-komenden bouw op een berdt uyt-ghetrocken / en met den naem ghenoemt / den welcken daer het eerste Sacrificie sou aen GODT op-draghen. Wat wilt ghy meer? De eerste toe-komende Oberste van de Nonnen (die-men Priorinne noemt) heeft sy van aensien ghekent / en met haren Gheest onderricht / en met eenen kus van vrede gheluck eenighsins ingheskelt.

§. 3. Sy heeft ooch verseckert / dat sy dit selver gheensins sou sien: maer nochtans / dat alle die andere die daer by stonden / seker ghenieten souden de teghenwoordighepdt en den troost van 't selve Klooster. De saeck is met eenen lach van eenpeder aenhoort gheweest: noch daer en ontbraken ooch gheen / aen de welcke ROSA scheen sot te zijn van liefde tot haer Seraphinsche Moeder Catharina: besonderlijck naer dat dien

(den

(den welcken op hem ghenomen hadt te Madrid het Koninckx Octroy te bekomen om een Klooster te stichten) met ydel handen was binnen Lima weder-ghekeert / ook niet mede-brenghende de hope van soodanighen oorlof opt te verkrijghen: en voorders / om dat Lucia Guerra de la Daga (die van Rosa voorsept was de Stichterresse en d' eerste Overste van dit Klooster te sullen zijn) noch hadde in 't leven haren jonghen en jeughdighen man / met 4. soonen en een dochter / en een woeste bestieringh van groote rijckdommen: soo dat een-yeder de Maghet berispte en upt-lachte / als oft door sottigheden en Chimeren verleydt / oft te seer aen haer eyghen-sinnighepdt toe-ghebende. Maer siet / Godt heeft den man van Lucia, en daer-naer alle de kinderen (naer malhanderen) upt dese werelt gheroepen / en wegh-ghenomen den teghen-standt / die t' allen tijden ontallijck en seer machtigh was: en heeft de harte ghemoederen van de teghen-strijders vermorght tot de toe-stemmigh van

dit godtvruchtigh werck. En soo heeft-men eyndelijck ghebouwt sien staen dat edel Klooster van Catharina van Senen, het welck by 't ghemeyn volck (dat binnen Lima en het voorsegh van Rosa gheweten / en de uytkomste ghesien heeft) dickmaels sonder onderschepdt worpdt ghenoemt het Klooster van Rosa; dat is/ het welck lanck te voren door de Prophetie van Rosa voor-seyt is.

§. 4. Dese Prophetie heeft haren voor-seghenden Gheest maer eerst verstaen / als-wanneer sy eens haren schoot vol Roosen hebbende (met verheven ooghen naer den Hemel, en met het in-gheven van eenen verborghen Gheest) heeft beghinnen/ niet sonder godtvruchtighe suchten/ elcke Roos om-hoogh te worpen / de selve gheljck bevelende aen den Hemelschen Hovenier. En soo den eyghen Broeder van de Maghet vraeghde wat sy dede? Heeft sy het Mysterie bedeckt en ghezweghen: maer de wonderheden hebben beghinnen te spreken. Want / siet / alle de Roosen die Rosa hadt om-hoogh gheworpen/ bleven in de locht hanghen/

ghen / en sy voeghden hun daer openbaerlijck in de figuere van het H. Kruys, en aen dat Kruys wirdt van de volghende Roosen in de ronde heel schoon ghefatsoeneert eenen boordt. Gevraeght zijnde wat sy meynde beteeckent te worden door desen Roosenblomme-krans hanghende in de locht/ heeft met eenvoudigheydt gheantwoordt / dat hier door beteeckent wirdt het toe-komende schoon Klooster van de H. Catharina van Senen binnen Lima : dat in dit Klooster seer vele Roosen van uyt-nemende heyligheydt hun selven (om 't seerste) sullen begheven/ op dat sy in den kruysvormighen Reghel van een strengher leven by-een-gevoeght zijnde/ op den verheven trap der volmaecktheydt de aerde versmaden souden / en de wereldt aen hun/ en sy-lie aen de wereldt souden ghekruyst zijn.

Het XXVII. Capittel.

GODT heeft aen ROSA vele Verholentheden veropenbaert, en haer begaeft met den Gheest van *Prophetie*.

§. 1. DEn Eerw. P. Joannes de Villalobos, eenen man van de Societeyt JESU, en edel in heyligheydt / heeft met bezworen eedt getuyght / dat hy door sijn eyghen beproef in ROSA onderbonden heeft den Gheest van Prophetie. Want de binnenste verholentheden van sijn Hert heeft aen hem ROSA selver verklaert. Waer van hy heel verbaest zijnde / heeft de saeck verteit aen P. Antonius de la Vega Loaysa van de selve Societeyt JESU, den welcken aldaer openbaerlijck heeft bekent / dat sulcks ghelijcks met de Maghet ober-ghekomen is aen den Eerw. P. Philippus de Tapia, Rector van het Collegie van Callao.

§. 2. De verborghe ghepeysen heeft sy ontdeckt aen Michaela de la Massa, dochter van den Thesorier Gun-

Gundisalvus, aen Maria de Mesta, hups-vrouw van den schilder Angelinus Medorius, en aen vele andere.

§. 3. Vele saken die geschiedt waren oock in verre af-gheleghen plaetsen / en die in soodanighe plaetsen teghenwoordighlijck geschiedden / en op toe-komende tijden noch souden geschieden / wist sy soo pertinent te vertellen en te voor-seggghen / als oft sy die nu met haer ooghen gheslen hadt.

§. 4. Aen vele (oock ghewanhopte) siechen / die nu met de doodt selver worstelden / heeft sy belooft een langher leven.

§. 5. Aen mepsghens en knechtjens heeft sy voor-sept / wat staet van leven sy souden aenveerden.

§. 6. Aae aen sommighe heeft sy belooft / dat sy-lie eens het gheestelijck leven souden aen-nemen / niet-teghenstaende hun ghemoederen van 't selve scheenen te schroomen en afkeerigh te zijn.

§. 7. Aen haren eyghen Broeder Ferdinandus heeft sy voor-sept / dat de eerste vrucht van sijn houwelijck sou een dochterken wesen / van GODT

in

in het aensicht besonderlijck gheteeckent / met een Roose: en dat dit dochterken met de onnoselheydt van haer leven aen den Alder-hooghsten grootelijcks soude behaghen. Het is soo geschiedt / want ontrent 2. jaren daernaer / is aen Ferdinandus gheboren dat eerste kindt / 't welck van upt het Moeders lichaem heeft mede-gebracht de ghedaente van een Roose soo schoon in het aensicht verbeeldt / dat het met gheen pinseel sou konnen schoonder geschildert worden. Ende daer-naer alle beyde haer ouders verlozen hebbende / heeft by de Grootmoeder Maria de Oliva (als-dan Nonne) heylighlijck gheleeft in het Klooster van de H. Catharina van Senen, en heeft met besonder exempel van deughden wonderlijck upt-geschee-nen.

§. 8. Voorders een seker siecke slavinne ghenoemt Speranza (de welcke met leughenen voorhiel dat sy ghedoopt was) heeft sy ontdeckt / en met wondere teeckenen overtuyght niet ghedoopt te zijn. Maer soo die slavinne haer selven door dien prophetischen Gheest van

Rosa betrapt sagh / heeft haer perijckeleuse leughen openbarelijck beleden / en door het neerstigh toedoen van Rosa het H. Doopsel ontfanghen / en daeghs daer-naer gelucklgh gheslorven. Maer en laet ons hier niet blijven haperen / want meer dierghelijcke prophetien moeght ghy breeder en curieuser beschreven lesen in den grooten boeck van haer Leven in dit selve XXVII. Capittel.

§. 9. Eyndelijck van Christus gheleert hebbende den dagh / de ure / de plaets van haer doodt / en heeft aen niemant soeter / dan aen haer eyghen selven en voor haer lijck / als een gheluckighe Propheterlse voorgheseghen. Hier van gaen wy breeder spreken in het volghende Capittel.

Het XXVIII. Capittel.

Rosa (haer Doodt voor-kennende) ontfanght kloeckmoedigh, den Doodts strijdt van haer leste sieckte.

§. 1. AEn Rosa is den dagh van den H. Bartholomæus (op den welcken sy voor-wist te moeten sterven) jarelijcks soo lief gheweest/ dat sy heeft eenighe onnoosele kinderkeys op-ghemaeckt / die met haer de jarelijckse Vigilie van desen Apostel met het ghewilligh vasten souden vieren. De Moeder was seer verwondert / wat de Dochter soo besonders met den H. Bartholomæus te doen hadde? Tot dat sy van de Maghet gehoort heeft / dat desen dagh sou haren Bruyloft-dagh wesen / op den welcken sy tot het Trouw-bedt van den Brupdegom upt-ghevoepen sou worden.

§. 2. De Maghet ontrent 3. jaren voor haer doodt van een swaere sieckte te bedde ligghende / scheen aen-een-peder nu ghekomen te

zijn

zÿn tot het leste eyndeken van haer leven. Maer sy (ghelÿck met eenpeders beween nu ghewanhoopt) heeft seckerlÿck toe-ghesept / dat haer doodt noch verre af was. Maer 3. jaren daer-naer nu in-ghetreden zÿnde het 32. jaer van haren ouderdom ('t welck sy lanck te vooren gheweten hadt niet te sullen volbrenghen) heeft sy 4. maenden voor haer doodt / wel ghesont zÿnde / aen de hups-vrouw van Gundisalvus verklaert het jaer / de maent / dagh en ure / de plaets en hoedanighevdt van haer aenstaende doodt.

§. 3. In dat vermaert Visioen van * de Boghen (van het welck in het XVII. Capittel ghemelt is) heeft Christus voor een klaerblinckende schaer van ontallÿcke Enghelen aen Rosa veropenbaert de heele rolle van alle de groote pÿnen / met de welcke sy eyndelÿck moest voor-vlieme en berepdt worden tot de salighe onsterffelÿckheydt: en dat dese soo scherp en menighvuldigh zÿn souden / dat alle die andere (de welcke sy tot als-dan toe verdraghen hadde) met dese ghe-

* Siet XVII. Cap. §. 11.

gheleken / qualijck en verdienden den naem van pijnen : dat elck lidtmaet van haer lichaem sou hebben sijn besondere pijn-banck : dat haer stroote en droogh inghewant den selfsten dorst sal besitten / den welcken den upt-ghebloeden Saligh-maker aen het Kruys soo dorstigh benauwt heeft : dat het binnenste merch van haer beenderen met eenen on-verdraghelijcken brandt sou upt-ghe-teert worden. Maer Rosa den Kelck van soo groote bitterheydt niet schroomende / heeft haer in de Capelle van den H. Roosen-krans (als in her hofken van Oliveten) soo aen den Wil van God, als aen de hulpe van Maria vierighlijck op-ghedraghen / om den heelen alssem van desen doodelijcken dranck kloeckelijck upt te suppen.

§. 4. Ten lesten 3. daghen voor den doodelijcken aen-val van haer leste siecktе / is Rosa voor de leste repse tot haer Ouders huys ghegaen / om aldaer heymelijck gaen af-schepdt te nemen van haer hofstelleken / den eenighen ghetupghen met haer van soo veel hemelsche

vreughden. Hier heeft sy met een soet zwanen-sanghsken de doodt selver aen-ghenoodt / en haren H. Vader Dominicus met vloeyighe rijmkens en minne-trecksken ghestreelt / aen wie sy seer hertelijck beveelde haer Moeder Mariam de Oliva, die kortelijck (terwijlen sy stirf) soude alleen blijven.

§. 5. Op den 1. dagh van Augustus hadde ROSA nu noch wel te pas ontrent den avondt haer besloten in haer kamer / om aldaer te verwachten de beloofde smerten van haer leste sieckte. En siet / ontrent den middernacht wordt sy gehoort seer ellendelijck uyt te kermen. De huysvrouw van den Thresorier komt met haer dochters en meyssens bygheloopen / en sy vinden ROSAM op de aerde uyt-ghereckt ligghen / en sonder roerte verstijft. De heyghende borst-kloppingh alleen/en de klachtighe heeschepdt van haer flouwe stem/ thoonden noch een ghensterken levens in de Maghet te wesen. Daer-en-tusschen van de aerde op een bedde geheven / en kost haer noch roeren / noch rusten. Het kout zweet

stont

stont poels-ghewijs op haer bleeck voor-hooft : de macht van het heraeffemen voorstelde ghelijck bezwaert met een groot ghewicht ; en dat onghebloedt lichaem door-zwierden nu het ghezwel / nu het ghebeef. Dit alleen hadt de Maghet noch wel / dat sy somwijlen met eenen lochteren sucht den naem JESUS op 't alder-teerste was upt-spreckende.

§. 6. De Medecijnen zijn daer by ghekomen / en terstont bespeurt hebbende het gheweldt van die strijdende sieckten / stonden sy heel verbaest ; belijdende / dat den vergaerden hoop van soo veel smerten en pijnen grooter scheen als alle menschelijcke verduldighepdt : noch dat die pijnen niet opzecht natuerlijck waren : dat hier hooghere aen - vallen medespeelden / die de erbarenthepdt van hun konst noch niet ghekent en hadt. Te weten / dit was den Kelck die den Bruydegom ghedroncken hadt / die hy aen sijn Bruydt ghemenghelt en soo langh te voozen verthoont hadt.

§. 7. Maer als ROSA niet een woordeken spzack den Bicht - Vader

der vreesende dat haer stil-zwijgent-heydt voort-quam niet uyt de pijnen/ maer uyt verduldigheydt / heeft haer ghedwonghen aen den Medecijn te verklaren wat sy ghevoelde. En al was 't dat ROSA door menighe ondervindinghen / by-naer de namen van alle sieckten gheleert hadt / nochtans dese sieckte (als zijnde een vremde) niet konnende uyt-legghen als door eenen om-loop van ghelijckenissen / heeft aldus gheantwoordt : Het schijnt dat my eenen bol van gloeyende yser door de slapen van 't hooft ghedreven wordt : en dat van het opperste sop van mijn hooft tot den ondersten plant van den rechten voet een vierigh spit my door-steken wordt : met ghelijcken brandt door-gaet my eenen vierighen poniaert van de slincke zijde dweers door het midden van 't Hert (dat den Leser hier bemercke/ dat in dit twee-vouwdigh en ghekruyst brandts torment / de ghedaente van het H. Kruys uyt-ghedruckt wordt) mijn hooft schijnt in eenen gloeyenden helm besloten te zijn , aldaer soo wordt het sonder op-houden met krachtighe stecksels (ghelijck met ha-

mer-

mer-slaghen) van alle kanten bestampt: de beenderen worden my allenghskens in stof en brijselen ghemorselt: de merch-pijpen zijn als asschen verdrooght: elck gevricht is beleghert met elck sijn pijnen, voor de welcke ick gheen namen oft tormenten en vinde om daer by te verghelijcken.

§. 8. Als de Medecijnen naer dese woorden / verslaghen / en benauwt op malkanderen saghen / soo heeft Rosa aen haren Bicht-Vader verklaert / dat de Medecijnen te vergheefs arbeydden in te achter-speuren dese siecktе / aen-ghesien die heel bupten-natuerlijck was: daerom dat haer gheen andere verduldighеydt hier in noodigh was / als die van den on-gheneselijcken Job, op dat sy eenighsins elcke en alle de pijnen van haren Ghekruysten Bzupdegom / van lidtmaet tot lidtmaet soude bevoeden.

§. 9. Soo-dan sy badt herteliick soo te moghen blijven ligghen sonder eenighe aen-spraeck / om in dese eensame stilte haer on-uytspreheliicke smerten te moghen gheruster in-doopen in die uyterste pijnen van haer Ghe-

Ghekruyste Liefde, by den welcken sy haer van lidt tot lidt gheboelde aen het Kruys mede-gehecht te zijn.

§. 10. Daer-en-tusschen op den 6. van Augustus is tot die doodelijcke treur-feest van alle die sieckten noch by-ghekomen een ghesiagenthepde van de slincke zijde/door de welcke de slincke helft van haer lichaem (van boven tot onder heel ontkracht) verdweenen is in een on-roerlijcke stijfte: op dat Rosa van daer af met deelen sou beghinnen te sterben.

§. 11. Maer den 17. van Augustus is een schrickelijck Pleuris daer by-ghekomen/ waer aen allenghskens ghenaerdert heeft de heesche hoest-boestighepdt van het benauwt Hert: op dat de branden (die van binnen/ als in eenen vier-hoven/ door-braepden allen het inghewant) de verlichtingh van het selde her-aessemen/ niet sonder een nieuwe pijn souden ontfanghen. Het Pleuris is vermeerdert gheweest door scherpe Heupe-pijn/ Colijck/ en het knobbelachtigh sieren in den rechten voet. Eyndelijck de brandighe ontsteltenis van een ghedurighe hoetse/ heeft het on-

derschepdt van alle de andere siechten on-ordentlijck onder-een-ghemengt: en soo op-gehoopten brandt / en regimenten van siechten zijn daer noodigh gheweest / op dat dese eenighe Roos Rosa daer sou onder-blijven. Maer wonder is het / dat sy niet eerder daer onder-ghebleven en is: dan het is de glorieuste soort van Martyrie, allenghskens / jae van uit tot uit te sterben.

§. 12. Dese op-ghetaste hoopen van smerten en siechten ontfongh met * ober-gegheben Wille die stilmoedighe Rosa (als aen haer van Christus toe-ghemeten zijnde in die wondere weegh-schael, de welcke sy in het Vijfoen van * de Boghen seer aendachtelijck bemerckt hadt) seker zijnde / dat aen soo groote smerten en druck oock sou beantwoorden en volghen soo groote hoopen van Gratien: te weten / dat *Eeuwigh gewicht der Glorie*, van het welck den Apostel spreeckt: het welcke wy noemen / *Gratia consummata*, dat is / *De volbraghte Gratie*. Hier van was in haer die soete ziels rust tusschen die bitterste pijnen, in de welcke sy spyarck tot

* Siet XVII. Cap. §. 9.

* Siet XVII. Cap. §. 11.

2. Cor. 4. v. 17.

tot haren Beminden: * Heer, al meer, al meer; volbrenght uwen H. Wil: vervult de *Weegh schael*: leght druck op druck, maer weest oock indachtigh t'samen mijn Verduldigheydt te vermeerderen. * Siet XVII. Cap. §. 10.

§. 13. Eyndelijck den opperſten booz-ſchincker van het Kruys, te weten den dorſt / pijnighde ROSAM on-menſchelijck / jae booz-baepde haer alle daghen en uren gheweldigher. Maer aen haer wirdt den dranck (om het verbodt van de Doctooren) ghedurigh ghewepghert. Waerom aen de Maghet ſoo pijnelijck upt-ghedorret / dit maer alleen en is oock ghebleven / te roepen met den ſterbenden Bruydegom: *Sitio: Ick ben dorſtigh.* *Joan. 19. ℣. 28.*

Het XXIX. Capittel.

De kostelijcke Doodt van Rosa.

§. 1. Rosa haer Vicht-Vaders dickmaelder ontbiedende / heeft haer teere Conscientie met de H. Biechte menighmael gherepnight: eens generalijck van haer heel leven/ daer-naer noch dickwilder / maer hoxter : * altijdt nochtans met een lupd-klinckende gesucht en tranen van een binnenste leedt-wesen. Den 3. dagh voox haer doodt / heeft sy met geblochte handen het Goddelijck Sacrament, met het H. Olie ghevraeght. Soo haer dit H. Bancket wiedt aen-gebzaght/soo is sy gheljck eenen blinckenden dagheraet seer behaghelijck roodt ghewoxden / en terstont in een op-ghetoghenthepdt verstijft : en het H. Sacrament ontfanghen hebbende / is heel bleeck sonder enighe roerte blijve ligghen. Maer hoe on-roerbaer sy is verstijft gheweest als sy het H. Sacrament in haer op-ghetogenthepdt was nuttende / met soo blijtighe oeffenin-

* Siet XXII. Cap. §. 2.

ghe

ghe van alle haer uyt-wendighe sinnen heeft sy de leste salvingh ontfanghen / voorwaer *Een Olie van Blijshap*, door de welcke sy haer heeft ghevoelt meer tot eenen triomph / als tot den doodts strijdt verkloeckt te worden : te weten / nu soo seker van haer saligheydt wesende / * dat sy daer-en-boven oock wist / sonder het aen-raeck van 't Vaghevier, tot den Bruydegom te sullen gheraken.

Psal. 44. ℣. 8.

* Siet XXV. Cap. §. 3.

§. 2. Dickmaels heeft sy haer met luyde stemme beleden een ghetrouwe Dochter / soo van het H. Gheloof, als van haren H. Vader Dominicus. Daerom heeft sy die schoone wapen-draght van haer Order (dat wy noemen den Scapulier) boven op haer sargien ghedurigh uyt-ghespreydt willen sien / als een vendel van den gheestelijcken krijgh / onder het welck sy tot haer doodt toe ghestreden hadde.

§. 3. Met de uyt-gesochtste en krachtighste woorden heeft sy (nu sterbende) van GODT vergiffenis gevraeght voor alle de ghene / die ROSAM oyt eenigh on-ghelijck

souden bezwaert hebben. En in haer handt bringhende een Crucifix, herviel sy ghedurigh in dese woorden:

Luc. 23. v. 34. *Vader, vergheeft het hun.*

§. 4. Daer-naer heeft sy ootmoedelijck gebraeght / dat-men alle de huys-ghenoten van den Thesorier Gundisalvus soude by-roepen: en (al was't dat sy nopt pemant bergraint en hadde) heeft van elck / met een krijtende stemme ghesmeeckt / dat-men haer soude willen vergheven waer in sy sou moghen pemant ghehindert hebben.

§. 5. Sy bedroefde haer dat sy aen hun noch 2. daghen sou lastigh zijn: maer sy verklaerde / dat de ure nu by was / die het huys van Gundisalvus soude ontlasten van dat on-nut gewicht en langhen walgh van de stinckende Rosa. Daer en was niemant teghenwoordigh / aen wie soodanighe woorden van ootmoedighepdt de tranen niet en hebben upt de ooghen ghedreven: want yeder hende genoegh haer openbare ghedienstighepdt / onnooselhepdt / en heyligheydt.

§. 6. Maer Gundisalvus vreesende / dat

dat misschien naer de doodt van Rosa tusschen de Parochie en de Predick-Heeren een verschil sou opreysen / om den schat van soo een lijck te verborghen : heeft met eenen verstandighen raedt aen de Maghet in gegheven / dat sy haer begheerte van by de Predick-Heeren begraven te worden / meer al bedelende / als testerende / sou kenbaer maken. Rosa heeft lichtelijck toe-ghestemt / meynende dat dit de manier van haer Order was / jae vreesende als onweerdigh van niemant tot het graf ontfanghen te worden / ten waer sy dat ootmoedelijck vraeghde.

§. 7. Vele hebben in de Maghet bemerckt / dat hoe veel trappen haer flouw lichaem allenghskens afdaelde tot de doodt / den Gheest oock soo veel trappen op-klom in een gheruste blijmoedigheydt : soo dat sy bynaer van ure tot ure de aen-groeysels van blijschap / noch met stem / noch met ghelaet heeft genoegh konnen bedecken / ghelijck met den Apostel belijdende : *Als ick kranck ben, dan ben ick stercker.* 2. Cor. 12. ℣. 10.

§. 8. Op het eyndeken van haer le-

leven heeft sy gehadt menighvuldighe op-ghetoghentheden / in de welcke sy nu den smaeck van de Hemelsche Glorie met haer uyterste zielslippen voor-proefde. Wepnighe uren voor haer doodt / van soodanighen voor-smaeck tot haer selven wederkeerende / sprack sy aen P. Franciscus Nieto (die aldaer met de andere ontrent haer waechte) Och! *Pater*, waer het saken de kortheydt van mijn resterende leven toe-liet, hoe verheven, hoe kostelijcke saken sou ick U vertellen van de soetigheydt GODTS, van sijn vreughdigh Hof, van het landt der Eeuwigheydt! Ick gaen nu met eenen dans, om eeuwighlijck te aenschouwen dat alder-schoonste Aenschijn, het welck ick den heelen tijdt van mijn pelgrimagie soo brandigh gesocht hebbe,

§. 9. Daer-naer vraghende en ontfanghende den lesten zeghen soo van haer vroeve ouders / als van Gundisalvus en sijn hups-vrouw (die sy altijdt ghelijck haer tweede ouders ghe-eert hadt) heeft sy eerst haer broeders / en verwolghens soo de dochterkens als alle de hups-ghenoten van Gundisalvus, (elck op sijn or-

order) aen-ghesproken : een-yeder vermanende tot sijn ampt en Christelijck leven. Daer scheen niet een vrouw / maer eenen Apostel te predicken.

§. 10. Eyndelijck / *in 't midden van den nacht is geschiedt het gheroep : siet, den Bruydegom komt.* ROSA heeft ghevoelt dat sy met dit gheroep gehaelt wirdt. Soo dan sy heeft de gheweyde keersse met eenen soeten wenck gevraeght / en met het teecken des H. Kruys haer voor-hooft / mondt / en borst bewapent : en haren eyghen Broeder * heeft sy het oor-kussen doen van onder uyt verschuyven / op dat sy met haer hooft op de enckele berderingh van het ledikant ligghende / ghevoelen sou dat sy aen 't Kruys stirf. Eyndelijck heel by haer sinnen / met volle oordeel / met op-geheven ooghen naer den Hemel, sonder het minste teecken van vrees / als sy die leste woorden uyt-sprack : JESUS, JESUS, JESUS, zyt met my, heeft soetelijck haren Gheest gegheven. * (Te weten / ghelijck ROSA beghinnende te leeren spreken / van dese eerste woorden oock haer eerste manier

Matt. 25. ℣. 6.

* Siet IX. Cap. §. 8.

* Siet II. Cap. §. 7.

van bidden begost hadde / soo heeft sy in dese woorden ghestorven zijnde / ghelijck een on-verandert merck-teecken van haer onnooselheydt en kinderlijcke eenvoudigheydt naer den Hemel mede-ghedraghen / weynigh begost hebbende de vijfde maendt van haer 32. jaer, te weten in het in-treden van den Feest-dagh van den H. Bartholomæus in het jaer 1617.

§. 11. Noch daer en ontbraken oock gheene (ghelijck wy noch eens in het IX. Capittel ghesept heb-ben) die in het bleeck aenschijn van de sterbende Maghet bemerckt heb-ben * de selfste mans ghedaente van Christus aen het Kruys sterbende/ 't welck oock voortijdts in de siecke Catharina van Senen was be-merckt gheweest. Daer waren te-ghenwoordigh 19. vrye persoonen (behalven de huys-slaven) en korts daer-naer is daer oock by gheweest haren weerdighsten Bicht-Vader P. Joannes de Lorenzana, ende Rosam ghesien hebbende op de doodt-berrie ghelijck slapende / en heeft sijn stem-me niet konnen bedwinghen / oft hy moest met een krijtende vreughdt open-

* Siet IX. Cap. §. 9.

openbaerlijck upt-roepen: * Ghebenedijde ouders die U hebben voorts-gebracht! Ghebenedijdt zijt ghy, ô alderghelucksighste Dochter van *Dominicus!* Ghy zijt ghestorven ghelijck ghy gheleeft hebt: De heele Gratie van den *H. Doop* (noyt met een doodelijcke sonde af-gebroken) de on-bevleckte onnooselheydt van heel uw leven, die kinderlijcke Reynigheydt van uwen sneeu-witten Maeghdom, hebt ghy in den *Hemel* ghedraghen: *Volght nu, volght nu het Lam, alwaer het gaet.* *Apoc.* 14. v. 4.

* Siet XXV. Cap. §. 5. en XI. Cap. §. 2.

§. 12. Maer hoe sy nu ghestorven zijnde / alle de teghenwoordighe (en besonderlijck haer eyghen Moeder) * verblijt heeft / en hoe de HH. Enghelen rondts-om haer doodt-bedde sienelijck ghedanst hebben / en hoe overvloedighen on-verwachten toe-loop der menschen aen het huys van de ghestorven ROSA geschiedt is / staet curieuselijck beschreven in haer groot Leven.

* Siet III. Cap. §. 13.

Het XXX. Capittel.

Den Lijcks treyn, Uytvaert, en Graf van Rosa.

§. 1. AEn heel Lima was nu bekent gheworden / dat het lichaem van Rosa ontrent den abont upt het hups van Gundisalvus sou worden naer 't Graf ghedraghen: en siet / een upt-ghestorte menighte van volck hadde nu eenighe uren te voren vervult alle de straten / daer-men passeren moest.

§. 2. Den Aerts-Biscop van Lima was upt-ghekomen / om oock den lijcks treyn met sijn teghenwoordighepdt te vereeren: maer mistrouwende dat hy sou konnen tot het hups van Gundisalvus gheraken door soo veel dupsende in-ghedronghen beschickers (te vergeefs den doorgangh begroeft hebbende) heeft lieber gehadt naer de Kercke van den H. Dominicus af te trecken / en aldaer onder de groote Kercke-deur het maeghdelijck lijck te verwachten.

§. 3. Daer-en-tusschen (niet anders als

als naer een publicke processie) zijn naer den Thresoriers huys ghekomen godtvruchtighe Broederschappen van verschepden titels / en de Kloosters van de biddende Orders: jae het Metropolitaensch Collegie is (van selfs en on-verwachts) aenghekomen; want sy maer en pleghen alleenelijck hunne Aerts-Bisschoppen, en niemant anders / tot het Graf te verghesellschappen. Voorders zijn daer by-ghekomen de Voorluchtighe Raedts-Heeren van de Cancellerey van Lima, het welck sy aen niemant / als aen hun Vice-Rois ghewent zijn te doen. Soodanigh was oock de jalourse godtvruchtighevdt van de Matroonen en ander vrouwe-geslacht.

§ 4. Over-al waer de lijcks statie passeren moest / hadden de hoofden van ontallijcke toe-kijckers de vensters / de galderyen van Palepsen en huysen beset: t'allen kanten van de portalen / mueren / traillien en upt-steeksels / halsden van verres honderde en duysende ooghen naer het komende verthoon. Voorwaer de stadt Lima en is nopt ghesien

sien gheweest soo beroert te worden.

§. 5. Het doodt lichaem is eerstmael upt-ghedraghen gheweest van het Metropolitaensch Collegie, daernaer van de Magistraet van 't weereldts Hof. Naer dese hebben hun op 't alder-godtvruchtighsten onderhalst de Religieuse Orders, verdeplende hunne beurten door de straten en palen der weghen. De ghewapende Hellebaerdiers van den Vice-Roy beschermden van beyde's kanten de lijck-draghers: soo om met hun geschreeuw de weghen te openen / als ook om het maeghdelijck lichaem te behoeden van dien godtvruchtighen roof van het volck / dat Reliquien begheerde. Want ghelijck peder (als in eenen oproer) Rosam riep Heylighe te zijn / soo dronghen van alle kanten de sterckste tot de draegh-berrie / begheerigh daer van te rucken allen het ghenen sy souden konnen / ten waer de hellebaerden van de lijf-wacht ghelijck een haghe daer voor-ghestelt hadde.

§. 6. In de Kercke nu gebraght zijnde / hebben rondts-om het Graf ghesetten de weerdighste Paters van 't Kloo-

't Clooster: soo om dat dien schat niet en soude benomen worden / als oock om met berameliicken schick aen te brenghen alle de krancke en mancke menschen / die met hope van hun gheſondtheydt daer toe-quamen. Een wepnigh van daer ſtonden alle de Hellebaerdiers van den Vice-Roy, om het gheweldt van het in-barende volck te weder-houden / soo ſy konden. En ſy en hebben qualijck ghekoſt: want het gheweldt van de aendringhers is soo groot gheweeſt / dat de ſanghers van het upt-baert tot aen den trap van den Autaer hebben moeten door-worſtelen / om eenighſins den lijcks dienſt met ghewoonen ſangh te volbrenghen.

§. 7. De Paters waren nu bereedt dit H. Lichaem te begraven / alswanneer daer soo krijtachtigh geſchreeuw van het godtvruchtigh volck is op-ghestaen / dat-men heeft de begraeffenis moeten uptſtellen upt vrees van confuſie en oproer: welcke soo den Aerts-Biſschop gheſien heeft / heeft oock met wencken en teeckenen (want om het groot

groot gheties en hoft-men gheen stemme hoozen) aen de Paters ghewesen / dat sy het lichaem van de Maghet in de sacristye souden verdzaghen. Maer aldaer oock niet gherust ghenoegh zynde / is het noch dieper tot het Novitien-huys in-ghedzaghen.

§. 8. Daeghs daer-naer het H. Lichaem wederom in de kerck ghebzoght zynde / quam wederom het volck bloedts-ghewijs in-gheloopen / niet alleenelijck de inwoonders / maer oock de buyten-woonende / meer als van 6. mijlen verres / sonder iemants aen-noodingh.

§. 9. De soldaten van den Vice-Roy en hebben nu wederom qualijck konnen bedwinghen den aendzinghenden in-loop van het volck. Strijdts-ghewijs praemde om by te komen allen ouderdom en ghestacht. Een-peder trachtede aen het H. Lichaem te raken / den dien sijn Roosen-kransken, den desen sijn medaillien / den anderen sijnen neusdoeck / en allen het ghene hy by de handt hadt. Van desen hant smeeckte te om de by-komst de bende der kranckte en ghebzeckelijcke menschen /

schen / om door het aen-raeck van de berrie de gheschonthepdt te bekomen. Van den anderen kant wirden over de hoofden de spraeckeloose kinderkens door de handen verschonden tot het gheneesende aen-raeck van het H. doodt Lichaem.

§. 10. Noch en is niet genoegh gheweest die wackere neerstighepdt en bewarenisse van soo veel soldaten en Religieusen, oft de doecken / de hayren / de kleederen van ROSA zijn byzonder-ghewijs van de gauwste (als Reliquien) af-gherooft: soo dat sy voor de begrafenis 6. reysen heeft moeten herkleedt worden.

§. 11. Voort-aen was nu de heele sorghe / dat H. doodt lichaem te bewaren / op dat het voor de begraefenis niet en soude verscheurt worden door de moepelijcke af-pitsinghen van het volck: want het was nu al ghemerckt / dat haer eenen vingher ontbrack: oft den selven was af-ghebeten oft af-ghesneden / dat en blijckt niet.

§. 12. Tusschen dese beroerte ginghmen de H. Misse beghinnen. De Kerck weder-klonck t'allen kanten met de ghe-

ghedurighe stemmen van de ghenen die Rosam als Heylegh upt-riepen: soo dat-men met ghelkop en met bellen moest gheven een teecken aen de singhende Choor, als die aen den Priester moest antwoorden.

§. 13. Maer soo den Bisschop nu begost te bedienen naer de H. Misse de leste pracht van de begraeffenisse/ heeft daer wederom met een machtigher geschreeuw die om-gheringhelde bende versucht/ wederom wirdt daer met in-ghedronghen gheweldt in-gheloopen tot aen de bare: soo dat-men (door den raedt van den Bischop) dit teghenwoordigh perijckel wederom behoeden moest met noch een ander uptstel van de begraeffenis.

§. 14. De standtvastighe schoonheydt en den soeten mirakuleusen reuck/ bevestighden het gheloof van het volck/ te weten dat hier gheen perijckel en was van bederffenis/ al waer 't dat de begraeffenis noch langher wirdt upt-ghestelt. Aen peders ooghen verscheen tot noch toe de onveranderde schoonheydt van de af-lijvighe Rosa. 36. uren langh was nu

nu blijven staen de graephepdt van haren alder-aenghenaemsten mont / den levenden glans van de half opene ooghen / en de schoone sneeuwittighepdt der handen / tusschen soo veel roock / lichten / en assemen; en in soo vochtighe / soo warme en stuypende locht van toe-loop en weder-loop der menschen. Ten lesten sp en scheen noch niet doodt / maer in slaep te zijn.

§. 15. Hierom het volck van den uptstel nu gherust (den middagh nu aen-staende) is naer huys ghegaen. De Kerck van het verschoven volck nu ontbloot zijnde / heeft-men de deure ghesloten / en ROSAM in het Cappittel-huys van het Klooster begraven. Maer naer den noen het volck overvloedigher weder-komende / heeft troups-ghewijs het Cappittel huys verbuilt / ende ROSAM met wyp-hertigh gheroep HEYLIGH noemende / heeft Affche van het Graf (in plaets van Reliquien) strijdts-ghewijs mede-ghenomen.

§. 16. Den godtvruchtighen toeloop van het volck tot het Graf groepde noch dagheljcks / om de upt-

uptnemende gheneſinghen / die daer openbaerlijck geſchiedden : jae het en ſcheen aen de eer van ſoo groote Maeght noch niet voldaen te zijn/ſoo langh daer gheen feeſtelijcker uptbaert ghedaen en was / in het welck den Vice-Roy ſelf hadt gebraeght teghenwoordigh te zijn. Hier toe is verkozen gheweeſt den 4. dagh van September, op den welcken naer den Roomſchen Calendier jaerlijcks gheviert wordt een andere H. Rosa van Viterbo, welcken dagh den Aerts-Biſſchop en Vice-Roy (niet door menſchelijcken raedt/ maer door een godtdelijcke aen-drijvingh) eendrachtelijck verkozen hebben. De heele ſtadt weder ontweckt zijnde/heeft de kerck van den H. Dominicus verbult : en als den Prieſter aen den Autaer de af-lijvighe Rosam bevoelde aen Godt, met gheluyckte ſtemmen bevoelden het volck hun ſelven aen Rosa.

Het

Het XXXI. Capittel.

Het Graf van Rosa wordt van den *Aerts-Bisschop* verandert met een solemnele *Vervoeringh* van het Lichaem.

§. 1. De menighvuldighepdt en de vermaerthepdt van de Mirakelen, verwechten noch daghelijcks meer en meer volcks / tot het Graf besoeck van Rosa. Daerom als nu de heele stadt (soo gheestelijcke als wereldtlijcke / soo edel als on-edel) begheerden en versochten dat Rosa, den schat van Lima, in't openbaer moest gebzacht wozden / soo heeft den Aerts-Bisschop aen desen drift van een-peder seer gheerne toeghestemt een solemnele Vervoeringh van dit H. Lichaem.

§. 2. Soo-dan in't beghinsel van het jaer 1619. is dat maeghdelijck ontgraven lichaem upt de oude tombe soo wel rieckende upt-ghenomen / ghelijck het daer te vozen was inghelept: en nu herlept zynde in een nieuwe vergulde kiste van Ceder-

boom,

Boom, is het met een feestelijcke pracht in de Kerck gebracht / alwaer eenen wel-sprekenden Predikant (te weten: P. F. Ludovicus de Bilbao, eenen grooten Doctoor in de H. Godtheydt, die ooch eenighe jaren den Bicht-Vader van Rosa gheweest is) naer het Evangelie van de Hooghmisse op den Preeck-stoel voor allen het volck verkondight heeft / hoe de Maghet (naer het eenpartigh ghetuyghen van allen haer Bicht-Vaders) haren Doops onnoosel-heydt

* Siet XXIX. Cap. §. 11. en XXV. Cap. §. 5. en XI. Cap. §. 2.

noyt met een doodelijcke sonde ghe-schent heeft / en hoe sy die on-beflecke blom van haren alder-reynsten Maeghdom totter doodt toe bewaert heeft / haer grouwelijcke strengigheydt / haer Seraphinsche minnebranden / en alle haer andere uytnemenste wercken. Welcke lof-spraeck en solemnele Misse ghedaen zynde / is den Aerts Bisschop met staf en mijter naer het Graf ghegaen / midden tusschen de Dienaers van den Autaer en de 4. weerdighsten van het Metropolitaensche Collegie, en alle de Oversten en Prelaten van andere Orders, elck met Priesterlijcke stoolen verciert.

Daer

Daer heeft-men de af-ghesette kiste
p de schouderen aen-ghenomen / en
in het by-staen van de Magistraet
an verscheyde Rechten / met de
Heeren van het Stadt-huys) is alsoo
gheleyt gheweest in eenen (hier toe
eer konstigh en kostelijck uyt-ghe-
werckten) kelder / aen den rechten
kant van den hooghen Autaer.

§. 3. Maer aenghesien hier nu
was een ghedurighe beroerte van
die hun beloften op-droeghen / hun
banck-teeckenen op-honghen / de
krucken en steun-stocken af-leyden /
soo heeft-men op een ander manier
moeten sorgh draghen voor de eerbie-
dingh van het Tabernakel dat op den
hooghen Autaer stont : op dat de
ghene aen het Graf van ROSA
bleven sitten / hunnen rugghen niet
ghedurigh en souden thoonen aen
den Autaer. Soo-dan om ROSAM
wederom te vervoeren en wel te
legghen / is daer verkosen een be-
quamer plaets / te weten de Ca-
pelle selfs van de H. Catharina van
Senen , die van den hooghen Autaer
verre genoegh is gheleghen aen den
slincken kant. Het scheen / dat dien
schoot

schoot van die Seraphinsche Moeder moest aen een soo gheluckighe Dochter dienen om in te rusten.

§. 4. Daer-en-tusschen zijn de Apostolische Brieven tot Lima ghekomen / door de welcke de ghestelde Rechters macht kreghen / om eenen Rechter-stoel op te rechten op de manier van de H. Congregatie Rituum, om de ghetuyghen (die daer teghenwoordigh waren 183. in 't ghetal) te ondervraghen over het Leven, en de Wercken van Rosa.

§. 5. En als-wanneer naer manier nu maer en restеerde het besoeck van de Reliquien, soo hebben de Ondersoeckers (nu het vijf-thiende jaer naer haer doodt) bevonden dit maeghdelijck lichaem met alle de beenderen geheel / en noch hier en daer met droogh bleesch over-trocken / maer aen-blasende soo soeten reuck / gheljck riecken de Roosen in de sonne gedrooght.

§. 6. Daer-naer zijn de selve Ondersoeckers ghegaen naer het Cappittel-huys, om eerst het Graf van de Maghet te besien / upt welck de gheloovighen strijts-ghewijs Asschen gre-

grepen om te verdrijven verschepde soorten van siechten. Alsdaer heeft elck-eender vervolghens (sijn handt in-stekende) bevonden een ydele diepte van een klepn putteken / waer van niet meer als 4. oft 5. ponden Aerde scheenen upt-ghenomen te zijn. Het blijckte nochtans met vele ghetuyghenissen / dat daer menighvuldighe hoopen-maten waren upt-ghenomen / en door het heel Rijck op verschepde plaetsen verdeylt.

§. 7. Het is eyndelijck geschiedt in 't jaer 1640. dat den Procurator Generalis der Predick-Heeren tot Roomen, door eenen besonderen brief de Paters van Lima vermaent heeft / dat sy wel moesten letten op de Ordonantie van Urbanus VIII. upt-ghekomen den 5. Julij in het jaer 1634. welcke beghint: *Cæleſtis Hieruſalem cives, &c.* door welcke Ordonantie den Paus verbiedt eenighen publiecken eer-dienst te bewijsen aen eenighe dooden / die door den Apostolischen Stoel noch niet en zijn aen-gherekent onder het ghetal der Heylighen. Soo-dan de Paters hebben op het eerste gesicht van desen brief (die Ordonantie nochtans / by on-gheval / noch

niet behomen hebbende) dien selven nacht af-ghebroken allen het ghene scheen te smaken een on-tijdighe eer van de eer-weerdighe Rosa.

§. 8. Daeghs daer-naer heeft allen het volck (om dese on-verwachte veranderingh) de Capelle heel met klachten vervult: en upt-stroepende dat het lichaem van Rosa heymelijck naer Spaignien ghesonden was/ heeft van de Religienſen met plompe heftighepdt en drijghementen hier van de reden gevraeght: de welcke ten lesten (niet sonder arbepdt) ghetracht hebben dese obermoedighe menschen te stillen/ en hun doen te ghelooven/dat-men alsos hadde moeten sorgh draghen voor die doorluchtighere eer-dinsten/ die van den Apostolischen Throon verwacht wirden. Het ghewelpdt des volcks heeft hier in seer qualijck hun gherust gehouden/ hier mede alleen te vreden zijnde/ verstaen te hebben/ dat de Reliquien van hunne Rosa nu waren verseckert.

Het XXXII. Capittel.

De *Apostolische Bullen*, met alle de andere *Pausselijcke Decreten*, soo van de *Beatificatie* en *Canonizatie*, als van de *Verheffingh* van Rosa door Clemens IX. en Clemens X. Pausen van Roomen.

§. 1. Het sterffelijck Leven van de Maghet Rosa is in het 32. jaer van haren ouderdom gheeyndight: laet desgheljcks de Historie van haer Leven met het XXXII. Capittel ghe-eyndight zijn.

Hier soude ick behoozen voozts te brenghen alle de treffelijcke ghetuygheniſſen en versoeck-ghebeden / die ghedaen zijn tot de Beatificatie en Canonizatie van Rosa, maer aenghesien die hun eynde nu bekomen hebben / soo stelle ick hier in de plaets de Apostolische Bullen, met alle de andere Pausselijcke Decreten, soo van de Beatificatie en Canonizatie, als van de Verheffingh van Rosa door Clemens IX. en Clemens X. Pausen van Roomen.

Breve Beatificationis.

CLEMENS PAPA IX.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

§. 2. Sanctæ Matris Ecclesiæ, quæ Virgo casta uni Viro desponsata est Christo, gloriosa fœcunditas, in omni quidem prole, quam per Dei Gratiam quotidie profert, multipliciter gaudet, in Sacris verò Virginibus, quæ studiosâ charismatum meliorum æmulatione expertem carnalis contagionis integritatem Virtutum floribus exornarunt, ineffabiliter exultat, atque floret. Illarum, quæ accensis lampadibus exierunt obviam *Sponso*, & intraverunt cum eo ad nuptias, sublimem gloriam condignis honoribus in terris celebrari decet: ut (quæ *sequuntur Agnum quocumque ierit*) luctanti cum sæculi tentationibus infirmitati nostræ, adjutorij cælestis opem atque præsidium à *Sponso* jugiter impetrare dignentur. In hanc curam, Nos (ex debito pastoralis Officij, quo Catholi-

ca

cæ Eccleſiæ adſtringimur) propenſiùs incumbentes, pijs Catholicorum Regum, aliorumque CHRISTI fidelium votis, quibus ancillarum Dei in cælis regnantium veneratio in terris promovetur, libenter annuimus, ſicut, maturâ deliberatione, ad Omnipotentis Dei Gloriam, Eccleſiæ honorem, Chriſtianæ Religionis robur, ac ſpiritualem fidelium conſolationem atque ædificationem, ſalubriter in Domino expedire arbitramur. Cum itaque diligentiſſimè diſcuſſis atque perpenſis per Congregationem Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus præpoſitorum Proceſſibus, de Sedis Apoſtolicæ licentiâ confectis ſuper vitæ ſanctitate, & Virtutibus in gradu heroïco, quibus Serva Dei ROSA de S. MARIA Virgo Limana, Tertij Ordinis *S. Dominici*, multipliciter claruiſſe, nec non Miraculis, quæ ad ejus interceſſionem à Deo patrata fuiſſe aſſerebantur, Congregatio præfata, coram Nobis conſtituta, unanimiter cenſuerit, quandocumque Nobis videretur, ad ſolemnem ejuſdem Servæ Dei ROSÆ *Canonizationem*, juxta Ritum ejuſdem S. R. E. tutò poſſe deveniri, interim verò indulgeri, ut in toto Orbe Terrarum BEATA nuncupetur. Hinc eſt, quòd Nos pijs atque

enixis Chariſſimi in Chriſto filij noſtri *Caroli Hiſpaniarum Regis Catholici*, ac Chariſſimæ in CHRISTO filiæ noſtræ *Mariannæ Reginæ* viduæ, ejus genitricis, & totius Ordinis *S. Dominici* ſupplicationibus, Nobis ſuper hoc humiliter porrectis, benignè inclinati; de præfatorum Cardinalium conſilio, & unanimi aſſenſu, Auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium indulgemus, ut memorata Dei Serva ROSA de S. MARIA inpoſterum BEATÆ nomine nuncupetur, ejuſque Corpus, & Reliquiæ venerationi fidelium (non tamen in Proceſſionibus circumferenda) exponantur; Imagines quoque radijs ſeu ſplendoribus exornentur, atque de ea ſub duplici ritu recitetur Officium, & Miſſa celebretur de Virgine non Martyre ſingulis annis, juxta rubricas Breviarij & Miſſalis Romani, die 26. *Auguſti*, quæ prima eſt non impedita poſt diem 24. ejuſdem menſis, quâ ſpiritum Creatori reddidit. Hæc verò in locis dumtaxat infraſcriptis; nempè in Civitate, & Diœceſi Limana, ac in univerſo Ordine *S. Dominici* tam Fratrum, quàm Monialium, & quantùm ad Miſſas attinet, etiam à Sacerdotibus confluentibus. Præterea, primò dumtaxat annò à datis hiſce litteris, & quoad *Indias*, à die quo præſentes litteræ illuc

illuc pervenerint, inchoando, in Ecclesijs Civitatis, & Diœcesis, ac Ordinis præfatorum, nec non in omnibus Cathedralibus, & Metropolitanis Hispaniarum & Indiarum, solemnia *Beatificationis* ejusdem cum Officio & Missa sub ritu duplici majori, die ab Ordinarijs constitutâ, & intra sex menses promulgandâ, celebrandi facimus facultatem. *Romæ* verò in Ecclesia *S. Iacobi*, Nationis Hispanorum, intra bimestre, postquam tamen in Basilica Principis Apostolorum celebrata fuerint eadem solemnia, pariter celebrari permittimus. Non obstantibus *Constitutionibus*, & *Ordinationibus Apostolicis*, ac *Decretis* super non cultu editis, cæteriscque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Secretarij præfatæ Congregationis Cardinalium subscriptis, & sigillo Præfecti ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsùs fides ab omnibus & ubique, tam in judicio, quàm extra illud habeatur, quæ præsentibus ipsis haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum *Romæ* apud *S. Sabinam*, sub annulo Piscatoris, 12. *Februarij* M. DC. LXVIII. Pontificatûs nostri anno primo.

Bernardinus Casalius S. Rit. Congr. Secret.

Loco ✠ Sigilli. J. G. Slusius.

KORTE UYT-LEGGHINGH

Het Apostolisch *Breve* van de *Beatificatie* van Rosa.

HIer verkondight den Paus, dat de H. Vergaderingh SS. Rituum (welcke Vergaderingh bestaet uyt alle de Hooghweerdighste Heeren Cardinalen van de H. Kerck) de wettighe proceſſen tot de Beatificatie en Canonizatie van Rosa seer sorghvuldigh ghedreven en neerstigh ondersocht hebbende/met eenparighe stemmen voor den Apostolischen Throon verklaert heeft / dat den Paus, t'allen tijden (als 't hem ghelieven sal) tot de solemnele Canonizatie van Rosa magh ghenuselijck voorts-gaen/volghens de manier van de Roomsche H. Kerck. En aenghesien de manier is / dat de Heyligen eerst ghebeatificeert worden / soo is 't dat den Paus dese eer-weerdighe Rosam eerstmael vereert met de solemnele Beatificatie : door de welcke hy vergunt dat Rosa door de heel wereldt sal Saligh ghenoemt worden / en haer Li-

Lichaem en Reliquien van de menschen sullen moghen ghe-eert worden/ en haer Beelden met blinckende stralen verciert worden/ en dat het H. Sacrificie der Misse met de HH. Kerckelijcke Ghetijden jaerlijcks sullen moghen ghelesen worden / niet alleen van alle de Gheestelijcken in het heel Bisdom van Lima en ons heel H. Order, soo mannen als vrouwen / maer oock (rakende het H. Sacrificie der Misse) van alle de wereldtlijcke Priesters / die sullen komen tot onse Capellen oft Kercken. Voorders soo vergunt den Paus, dat / voor het eerste jaer / de Solemniteyt van haer Beatificatie sal moghen feestelijck gheviert worden / niet alleen in de voor-seyde plaetsen / maer oock in alle de Dom-kercken van Spaignien en Indien, jae oock te Roomen selver in sijn eyghen Dom-kerck van S. Peeter in Vaticano, als mede oock in de Kerck van S. Jacobus voor de Spainsche Natien / &c. Datum in Roomen 12. Februarij 1668. &c.

Octava solemnis pro 1. *anno.*

LIMANA.

§. 3. SAnctissimus D. N. CLEMENS IX. ad preces Excellentissimi Domini *Marchionis de Astorga*, Catholici Regis Oratoris, indulsit, ut in omnibus Conventibus & Monasterijs Ord. Præd. utriusque sexûs totius Orbis, pro primo anno celebrari possit festum *Beatificationis* B. ROSÆ de S. MARIA, tertij Ordinis *S. Dominici*, cum Octava solemni. Hac die 18. *Februarij* 1668.

M. Episc. Portuensis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Casalius S. Rit. Congr. Secr.

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Solemneel Octave voor 1. jaer.

HIer wordt verhandight/dat den Paus vergunt aen ons heel H. Order(soo mannen als vrouwen) door de heele werelt/ als dat-men de feest van de Beatificatie van ROSA voor het eerste jaer sal moghen vieren met een solemnele Octave. 18. Februarij 1668. &c.

In-

Indulgentia plenaria

Pro primo anno *Beatificationis* B. ROSÆ.

CLEMENS PAPA IX.

§. 4. AD augendam fidelium Religionem & animarum salutem, cœlestibus Ecclesiæ thesauris piâ charitate intenti, omnibus utriusque sexûs CHRISTI fidelibus verè pœnitentibus & confessis, ac sacrâ Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesijs Civitatis & Diœcesis Limanæ, ac universi Ordinis *S. Dominici* tam Fratrum quàm Monialium, nec non Cathedralibus & Metropolitanis Hispaniarum & Indiarum, ac etiam oppidi *Matriti*, in quibus solemnitas *Beatificationis* B. ROSÆ (die per Ordinarios locorum specificandâ) celebrabitur, à Primis Vesperis usquè ad occasum Solis diei hujusmodi devotè visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione,

ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, omnium peccatorum suorum *Plenariam Indulgentiam* & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus pro hac vice tantùm valituris. Volumus autem, quod si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium, aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint: quodque præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiasticâ constitutæ munitis, eadem prorsùs fides abhibeatur, quæ adhiberetur præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum *Romæ* apud *S. Petrum* sub annulo Piscatoris, die 28. *Aprilis* 1668. Pontificatûs nostri anno primo.

Sigillo pileato munitum erat, ac manu alicujus Cardinalis subscriptum.

Item signatum erat,

J. G. Slusius.

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Vollen Aflaet

Voor het eerſte jaer van de *Beatificatie* van ROSA.

HIer vergunt den Paus vollen Aflaet / oft quyt-ſcheldingh en verghiffeniſſe van alle ſonden / aen alle de Catholijcken / de welcke ſullen beſocht hebben een van de Kercken der Predick-Heeren Order ſoo mannen als vrouwen door de heel wereldt / jae oock een van de Dom-kercken van Spaignien en Indien, en de Koninckljcke ſtadt van Madrid, alswanneer in die voorſeyde Kercken op 't eerſte jaer ſal gheviert worden de ſolemnele feeſt van de Beatificatie van ROSA, aldaer maer alleeneljck volbrenghende de ghemeyne condicten van den vollen Aflaet. Datum in Roomen 28. Aprilis 1668. &c.

Indulgentia plenaria

IN INDIJS OCCIDENTALIBUS

Pro 15. primis annis *Beatificationis* B. Rosæ.

CLEMENS PAPA IX.

Ad futuram Rei Memoriam.

§.5. COeleſtium munerum theſauros, quorum diſpenſatores eſſe Nos voluit *Altiſſimus*, cùm ad Catholicæ Religionis incrementum profuturos ſperamus, libenter elargimur, ut CHRISTI fidelium pia Devotio per *Indulgentiarum* hujuſmodi elargitionem, non modo conſervetur, ſed in-dies magis augeatur, animarumque ſaluti uberiùs conſulatur. Omnibus itaque utriuſque ſexûs CHRISTI fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacrâ Communione refectis, qui Metropolitanam Limanam, ac quamlibet ex Eccleſijs omnium, & ſingulorum Conventuum, & Monaſteriorum tàm Fratrum, quàm Monialium Ordinis *S. Dominici* in Indijs Occidentalibus

libus existentium die 26. *Augusti* à primis Vesperis usque ad occasum Solis dieì hujusmodi singulis annis devotè visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, omnium peccatorum suorum *plenariam Indulgentiam*, & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus ad quindecim annos tantùm valituris. Volumus autem quòd si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium aliquid, vel minimum detur, aut spontè oblatum recipiatur, præsentes nullæ sint: quodque præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum *Romæ* apud S. *Mariam Majorem* sub annulo Piscatoris die 10. *Septembris* 1668. Pontificatûs nostri anno secundo.

Gratis pro Deo & scriptura.

J. G. Slusius.

KOR-

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Vollen Aflaet

IN WEST-INDIEN,

Voor de 15. eerſte jaren van de *Beatificatie* van Rosa.

HIer vergunt den Paus den ſelven vollen Aflaet voor 15. volghende jaren aen alle de Catholijcken / die op den jaerlijckſchen feeſt-dagh van Rosa, den 26. dagh van de maendt Auguſti, ſullen beſocht hebben de Dom-kerck van Lima, en een van de Kercken van de Order der Predick-Heeren (ſoo mannen als vrouwen) in heel Weſt-Indien gheleghen / mits ſy aldaer ſullen volbrocht hebben de verſochte conditien van den vollen Aflaet. Datum in Roomen 10. Septembris 1668. &c.

Ex-

Extenſio Officij & Miſſæ Sacrificij per totam Indiam & Americam.

CLEMENS PAPA IX.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

§. 6. REdemptoris, & D. N. JESU CHRISTI, qui ſacras Virgines *Sponſas* ſuas Virtutum floribus multipliciter decoratas immarceſcibilis gloriæ præmijs donat in Cœlis, vices (licet immeriti) gerentes in terris, pia fidelium præſertim Catholicorum Regum vota, ad augendam illorum venerationem laudabili ſtudio tendentia libenter exaudimus, ac favoribus & gratijs proſequimur opportunis. Aliàs ſiquidem diligentiſſimè diſcuſſis, atque perpenſis per Congregationem Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpoſitorum Proceſſibus de Sedis Apoſtolicæ licentia confectis ſuper vitæ Sanctitate, & Virtutibus

in

in gradu heroïco, quibus ſerva Dei Rosa de S. Maria Virgo Limana Tertij Ordinis S. *Dominici* multipliciter claruiſſe, nec non Miraculis, quæ ad ejus interceſſionem à Deo patrata fuiſſe aſſerebantur. Cùm Congregatio prædicta coram Nobis conſtituta unanimiter cenſuiſſet, quandocumque Nobis videretur ad ſolemnem ejuſdem ſervæ Dei Rosæ *Canonizationem* juxta Ritum ejuſdem S. R. E. tutò poſſe deveniri, interim verò indulgeri, ut in toto Orbe terrarum Beata nuncuparetur. Nos pijs, atque enixis Chariſſimi in Christo filij noſtri *Caroli Hiſpaniarum Regis Catholici*, ac chariſſimæ in Christo filiæ noſtræ *Mariæ Annæ Reginæ* Viduæ ejus Genetricis, ac totius Ordinis S. *Dominici* ſupplicationibus Nobis ſuper hoc humiliter porrectis benignè inclinati, de prædictorum Cardinalium conſilio, & unanimi aſſenſu Auctoritate Apoſtolica indulſimus, ut memorata Dei ſerva Rosa de S. Maria inpoſterum Beatæ nomine nuncuparetur, ejuſque Corpus, & Reliquiæ venerationi fidelium (non tamen in Proceſſionibus circumferenda) exponerentur; imagines quoque radijs, ſeu ſplendoribus exornarentur, atque de ea ſub ritu duplici recitaretur Officium, & Miſſa celebraretur de Virgine

non

nor Martyre singulis annis juxtà rubricas Breviarij, & Missalis Romani die 26. *Augusti*, quæ prima est non impedita post diem 24. ejusdem mensis, quâ spiritum Creatori reddidit. Hæc verò in locis dumtaxat infrascriptis, nempè in Civitate, & Dœcèsi Limana, ac in universo Ordine *S. Dominici* tàm Fratrum, quàm Monialium, & quantùm ad Missas attinet, etiam à Sacerdotibus confluentibus, & aliàs prout in nostris desuper in simili forma *Brevis* die 12. *Februarij* proximè præteriti expeditis litteris (quarum tenorem præsentibus pro plenè, & sufficienter expresso, & inserto haberi volumus) uberiùs continetur. Cùm autem sicut præfatorum *Caroli Regis* & *Mariannæ Reginæ* nomine per dilectum filium nobilem Virum modernum *Marchionem de Astorga*, ejusdem *Caroli Regis* apud Nos, & Sedem Apostolicam Oratorem, Nobis nuper expositum fuit, quod ipsi *Carolus Rex*, & *Marianna Regina* pro peculiari eorum erga ROSAM prædictam devotionis affectu, ac ut spirituali Populorum *Americæ* (undè novus ille flos, Ecclesiam universam suavi CHRISTI odore recreans, prodijt) consolationi, atque ædificationi peramplius consulatur, Indultum prædictum opportunè à Nobis extendi, & ampliari plu-

plurimùm desiderent. Nos laudabilia eorumdem *Caroli Regis*, & *Mariannæ Reginæ* erga res sacras studia plurimum in Domino commendantes, pijsque eorum precibus favorabiliter annuere paternâ benignitate cupientes, ut de cætero perpetuis futuris temporibus ab universo Clero tàm Sæculari, quàm Regulari quarumcumque Provinciarum, & Regionum *Americæ*; & *Indiarum* dicto *Carolo Regi* subjectarum, *Officium & Missa* de eadem B. Rosa (servatâ tamen in omnibus, & per omnia prædictarum litterarum nostrarum forma & dispositione) recitari & celebrari respectivè, liberè & licitè, possit & valeat, dictâ Auctoritate, tenore præsentium concedimus & indulgemus: non obstantibus omnibus & singulis illis, quæ in eisdem litteris nostris voluimus non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, &c. Datum *Romæ* apud *S. Mariam Majorem* sub annulo Piscatoris die 14. *Septembris* 1668. Pontificatûs nostri anno secundo.

I. G. Sluſius.

KOR-

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Verbreydingh van de HH. Ghetijden, en het *H. Sacrificie der Misse* door heel *Indien* en *America*.

HIer vergunt den Paus, dat den eer-dinst van ROSA (rakende de HH. Herckelijcke Ghetijden met het H. Sacrificie der Misse) voort-aen altijdt den 26. Augusti sal gheviert worden van alle gheestelijcke persoonen / soo wereldtsche Clerisye, als Orders der Religieusen van beyde geslachten / die in heel Indien en America overs bewoonen eenighe Provincien oft Landen / de welcke staen onder het ghebiedt van den Koninck van Spaignien. Datum in Roomen 14. Septembris 1668.

Offi-

Officium cum Octava in Indijs.

LIMANA.

§.7. SAnctissimus D.N. Clemens IX. ad preces M. Generalis *Ordinis Prædicatorum*, indulsit, ut inposterum in omnibus *Indiarum* Regnis ab Universo Clero tàm Sæculari, quam Regulari utriusque sexûs celebrari possit festum B. Rosæ de S. Maria Tertij Ordinis S. *Dominici* cum Octava, Hâc die 18. *Octobris* 1668.

M. Episc. Portuensis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Casalius S. Rit. Congr. Secr.

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Het Officie met een Octave in *Indien*.

HIer wordt verkondight/ dat den Paus vergunt aen alle gheestelijcke personen van beyde de geslachten / in alle de Rijcken van Indien woonachtigh / den jaerlijckschen feest-dagh van Rosa altijdt voortaen te moghen vieren als vozen / met een Octave 18. Octobris 1668. &c.

Per-

Permißio inſcriptionis B. ROSÆ *in* Calendarium Romanum.

LIMANA.

5.8. SAnctiſſimus D.N. CLEMENS IX. ad preces Magiſtri Generalis *Ordinis Prædicatorum* benignè annuit, ut B. ROSA de S. MARIA Limana Tertij Ordinis *S. Dominici*, apponi poſſit in *Martyrologio Romano*, cum verbis tamen appropriandis, & examinandis à Sac. Rituum Congregatione. Hâc die 18. *Octobris* 1668.

M. Epiſc. Portuenſis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Caſalius S. Rit. Congr. Secr.

KORTE UYT-LEGGHINGH.

Dorlof van ROSAM te ſchrijven in den *Roomſchen Calendier*.

HIer wordt verkondight/dat den Paus vergunt/dat-men den naem van ROSA in den Roomſchen Calendier al moghen aen-ſchrijven / met die woorden de welcke ſullen worden voor goedt gehouden van de H. Vergaderingh / oft Congregatio Rituum 18. Octobris 1668. &c.

DE-

DECLARATIO
ELECTIONIS B. ROSÆ
In *Patronam Principaliorem* totius Regni Peruani,

Cum Festo de Præcepto.

PERUANA.

§. 9. CUm nuper Sanctissimus D. Noster B. Rosam de S. Maria Tertij Ordinis S. *Dominici*, *Limæ* in Regno Peruano, virginitatis & patientiæ decore florescentem Beatorum cultu venerari posse indulsisset, Denuò *Catholicus Hispaniarum Rex*, ac *Serenissima Regina* ejus Mater proprijs litteris Sanctissimo porrectis per Excellentissimum *Marchionem de Astorga*, *Romæ* Oratorem pias preces effuderunt, ut Sanctitas Sua dignaretur eligere in *Patronam Principaliorem* Civitatis Regum, & Regni Peruani B. Rosam de S. Maria Tertij Ordinis *S. Dominici* primum *Indiarum Occidentalium* Beatitatis florem. Sanctissimus verò, quamvis *Constitutiones Apostolicæ*, & *Decreta* Congregationis Sac. Rituum vetent Beatorum hujusmodi Electio-

al ontbreken hier ooch de noodtsakelijcke conditien tot een soodanighe goede en vaste verkiesinghe (hoedanighe tot nu toe in de H. Kerck nopt en is oft toe-ghelaten / oft ghesien ghe-weest) nochtans in alle dese Constitutien, Decreten, en contrarie ghewoonten met sijn Pausselijcke en Apostolische Macht dispenserende / verheft hy seer wonderlijck de Salighe ROSAM door dese on-ghewoone verkiesingh. Datum in Roomen 2. Januarij 1669. &c.

INSCRIPTIO
B. ROSÆ
In Calendarium Romanum.
LIMANA.

§. 11. CUm Sanctissimus D. N. CLEMENS IX. 18. *Octobris* præteriti mandavit apponi in Martyrologio Romano B. ROSAM de S. MARIA Tertij Ordinis *S. Dominici*, cum verbis tamen approbandis à Sac. Rituum Congregatione. Eadem S. Congregatio infrascripta verba approbavit, & imprimi posse concessit: nempè LIMÆ IN REGNO PERUANO B. ROSÆ DE SANCTA MARIA VIRGINIS TERTIJ ORDINIS S. DOMINICI.

Hac die 12. *Ianuarij* 1669.

M. Episc. Portuensis Card. Ginettus.

Loco ✠ Sigilli.

Bernardinus Casalius S. Rit. Congr. Secr.

KOR-

KORTE UYT-LEGGINGH.

IN-SCHRYVINGH

VAN DE

H. ROSA

In den Roomschen Calendier.

HIer wordt verkondight / dat aengheſien den Paus 18. Octobris 1668. vergunt hadt / dat-men den naem van ROSA in den Roomſchen Calendier ſoude moghen aen-ſchrijven met de woorden die de H. Vergaderingh oft Congregatio Rituum ſouden believen: ſoo is't dat de ſelve H. Vergaderingh oft Congregatio Rituum deſe volghende woorden heeft aen-ghenomen en toe-gheſtemt te moghen ghedruckt worden: Tot Lima in't Rijck Peru feeſt-dagh van de ſalighe ROSA de S. MARIA, Maghet van de derde Order van den *H. Dominicus*.

12 *Ianuarij* 1669. &c.

De leste Verheffingh van Rosa

Onder CLEMENS IX.

SOLEMNELE OCTAVE

Voor altijdt, door de heel Wereldt, met een besonder *Officie* en *Misse*.

§. 12. Endelijck soo heeft den Paus kortts voor sijn doodt vergunt / dat onse heele H. Order voor de heel wereldt / den Feest-dagh van Rosa altijdt sal moghen jaerlijcks vieren met een solemnele Octave: en hier toe heeft hy laten maken een besonder Officie van de HH. Ghetijden en het H. Sacrificie der Misse, welcke Verheffingh voorwaer wel besonder en wonder is / aenghesien dit nopt en is vergunt gheweest aen eenighe Heylighen / die noch niet ghecanonizeert en waren.

De eerste Verheffingh van ROSA
Onder CLEMENS X.

KORTE UYT-LEGGINGH.

Verbreydingh van het *H. Sacrificie der Misse* voor altydt, aen alle de Priesters door de heele Wereldt.

HIer vergunt den Paus CLEMENS den X. dat alle Priesters door de heel wereldt / in alle Kercken / en op alle de daghen van het jaer / en dat voor altydt / sullen moghen lesen het H. Sacrificie der Misse van de Salighe ROSA, al is 't dat de selve ROSA haer solemnele Canonizatie noch niet bekomen en heeft. En hier toe soo dispenseert hy (met sijn Apostolische Macht) in de Decreten van den Paus URBANUS VIII. en de H. Congregatie Rituum (de welcke dit voortijts altijdt verboden hebben) en in allen het gene dat aen dese Verghunninghe sou eenighsins konnen teghen-strijden. Voorwaer dit is een on-ghesien / jae on-gehoort Privilegie / voordeel en eer. 27. Augusti 1670. etc.

DECRETUM CANONIZATIONIS B. ROSÆ, ET 4. MIRACULORUM APPROBATIO.

LIMANA.

§. 14. POst binos (in Civitatibus *Sueſſana & Panormitana) Proceſſus*, à Judicibus per *S. Rituum Congregationem* deputatis in vim *Remiſſorialium* ab eadem expeditarum, confectos; alterumque † *Antverpiæ*, Auctoritate ordinariâ à loci *Epiſcopo* formatum; ac horum *Proceſſuum* Relevantiâ in ordine ad *Solemnem Canonizationem* B. ROSÆ *de S. Mariâ Virginis Limanæ* tertii Ordinis *S. Dominici*, diligenter penſiculatâ & accurratè diſcuſsâ, ex mandato SS. D. N. CLEMENTIS *Papæ* X. in dicta *S. Rituum Ordinaria Congregatione* cum interventu Conſultorum, ad Relationem Eminent. Dñi Cardinalis *Azzolini* hujus cauſæ ponentis, præmemorata *ſancta Congregatio* unanimi voto cenſuit ac decla-

† 1.

declaravit, legitimè constare de percrebrescente fama SANCTITATIS, ac *Miraculorum* Patrationis, nec non de celebri devotione populorum, suppliciqúe fiducia, & pio recursu erga hanc BEATAM, à tempore quo *S. Sedes Apostolica* eidem publicam indulsit in tota DEI Ecclesia Veneratione.

Itidem ex productis ibidem IX. *Miraculis*, quatuor approbavit, tamquam concludenter, plenè, & irrefragabiliter comprobata, ac suprà totius Naturæ creatæ vires indubiè constituta.

† Primum (videlicet desumptum ex *Processu Sueſſano*) Præservationis à vici- † 2.
na morte *Ioannis Zelilli*, per quatuor menses oppressi febri hecticâ tertiæ speciei progressâ in exquisitum marasmum, cum pulmonis ulcere, tussi marcidum sanguinem exscreante, ac gutture pariter ulcerato, cui etiam supervenerat febris putrida ac maligna, adeo quod susceptis omnibus moribundorum *Sacramentis*, ad extremum redactus agonem, jacuerit absque motu & atteriarum pulsu, trium Medicorum voce jam proclamatus: qui demum B. ROSÆ auxilio implorato, sumptoque Sepulchri ejusdem *Pulvere* in cochleari aquâ resoluto, confestim salutem cum pristino vigore recuperavit.

† 3. † Secundum (pariter ex eodem *Processu*) *Candidæ Rosettæ* Vexilliferi *Aloysii il secondo de Carvajal* Hispani uxoris, cui in partu fœtus præmortui conatus nimius pro emissione secundarum per triduum adhibitus, unà cum illis extruserat matricem : quæ deindè frigifacta, marmoris instar obdurata, nigra, visuque horrida, prægrandis, ac trium librarum pondere gravis, cum ingenti cruciatu sic per octennium permansit foris ; donec Beatæ hujus (cui se impensè commendavit) *Imagine Papyraceâ* ventri ipsius applicitâ, statim comperit Matricem in alvum sibi rediisse, unde illicò sana & robusta lecto exsiliit, ac per domum præ gaudio visa est saltitare.

† 4. † Septimum (quod primum fuit in *Processu Panormitano*) *Fratris Seraphini Puglisi* ex Ord. B. Mariæ de Monte Carmelo, qui laborans febri malignâ, ac decimo septimo suæ infirmitatis die derelictus à Medico asseverante moriturum, noctis insequentis horâ quintâ vel sextâ, visu & loquelâ destitutus, atque in agone positus, ope hujus Beatæ ex toto corde imploratâ (quæ & ægro per visum apparuit) incontinenti sanus, robustus, atque incolumis evasit compertusque fuit.

† Octa-

† Octavum (quod in eodem *Processu Panormitano* secundum erat) *Angelæ la Cibasa*, binis febribus tertianis continuis ac malignis, cum dolore capitis & stomachi, flatuumque copiâ, per dies 27. acriter cruciatæ, oppressæ, à Medico proclamatæ, jamque sex horarum spatio in agonia constitutæ, quæ Matris hortatu BEATÆ hujus ope invocatâ, dein *Oleo* ex lampade ante Aram ejus pendulâ desumpto, uncta in collo, pectore, ac stomacho, statim atque incontinenti pristinæ saluti cum omnimoda recuperatione virium fuit restituta. † 5.

† Quibus probatis & approbatis, eadem *S. Congregatio* censuit, quandocumque placuerit SUÆ SANCTITATI posse tutò procedi ac deveniri ad *Solemnem hujus* B. ROSÆ *Canonizationem*, juxta Ritum S.R.E. *& S. Canonum* dispositionem; illamque diffiniri SANCTAM, cum Deo regnantem, & *Universali Ecclesiæ* colendam proponi. Die 7. *Octobris* 1670. † 6.

† Denique factâ SS. D. N. supradictorum omnium & singulorum Relatione, atque audito desuper R.P.D. *Fidei Promotore*, SUA SANCTITAS ejusdem *S. Congregationis* sensum approbavit, prædictumque *Finale Decretum* expediri mandavit, † 7.

ad effectum *Solemnis Canonizationis* dictæ B. Rosæ. Actum hâc die 9. præsentis mensis & Anni.

M. Episc. Portuen. Card. Cinettus.

Locus ✠ Sigilli.

Bernard. Casalius S. Rit. Congr. Secret.

DECREET VAN DE CANONIZATIE VAN DE H. ROSA,

Met Approbatie van vier schoone MIRAKELEN.

LIMANA.

NAer twee Processen, die in de Steden van Suessa en Palermo (door de Rechters, ghestelt van de H. Congrégatie Rituum) gheformeert zijn uyt kracht van de Remissorialen by de selve uyt-gegheven: en naer een ander Proces, ghedaen tot † Antwerpen door d'ordinarisse Auctorityt van den Bisschop der plaetse: oock de Verheffingh der selve Processen (ten eynde van de Solemnele Canonizatie van ROSA de S. Maria Maghet van Lima, van de derde Order van den

† 1. Sietin's *Begryp der Mirakelen.* VI. cap. §. 8.

H. Dominicus) neerstelijck over-wogen en nauw ondersocht zijnde/ op het gebodt van onsen Alderheylighsten Vader Clemens X. Paus, in de voorseyde H. Congregatie Rituum, met het tusschen-komen van die van den Raedt/ op het verhael van den uyt-muntensten Heer Cardinael Azzolino den Aenstelder van dese Sake/ heeft de voor-gemelde H. Congregatie met eenparelijcke toe-stemminge geoordeelt ende verklaert/ dat het wettelijck blijckt van het wijt en breedt ruchtbaer worden van de Heyligheyt, en het doen der Mirakelen, als mede van de vermaerde Devotie der Volckeren/ en het ootmoedigh betrouw en godtvruchtighen toe-loop tot dese Salige, 'tsedert dat den H. Apostolischen Stoel aen haer de openbare eerbiedingh in de heele Kercke Godts heeft toe-ghelaten.

Desghelijcks uyt IX. Mirakelen (die daer voor-gebraght zijn) heeft sy 4. gheapprobeert/ als besluytelijck/ ten vollen/ ende on-wederlegghelijck bevestight/ en boven de krachten van heel den geschapen Nature on-twyfelijck ghestelt.

† Te weten / het eerste (upt het Proces van Suessa) het Mirakel van de verhoedingh des aenstaende doodt van Joannes Zelillus , welck Mirakel hier achter beschreven staet in het Begryp der Mirakelen in 't V. Cap. §. 8. † 2.

† Het tweede (desgelijcks upt het selve Proces) van Candida Rosetta seer wonderlijck gheneesen van een ongehoort accident / gheliick staet in het voor-ghemelt Begryp der Mirakelen in het VI. Capittel. §. 9. † 3.

† Het sevenste ('t welck het eerste is gheweest in 't Proces van Palermo) van Fr. Seraphinus Puglisius , &c. gheliick staet aldaer §. 10. † 4.

† Het achtste (het welck in dat selve Proces is het tweede gheweest) van Angela la Cibasa oock seer wonderlijck van de aenstaende doodt verlost / gheliick staet aldaer §. 11. † 5.

† Alles welcke goedt ghedaen en goedt gehouden zijnde / heeft de selve H. Congregatie gheoordeelt / dat (als het aen Synr Heyligheyt sal gelieven) men vryelijck magh voordtgaen en komen tot de Solemnele Canonizatie van dese Salighe Rosa, volgens de ceremonien van de H. Roomsche † 6.

sche Kercke, ende schickinghe der Kerckelijcke Weten, en magh besloten worden dat sy Heyligh is / en met God regneert / en magh voorgheselt worden om te vieren de Alghemeyne H. Kercke voor. Den 7. Octobris 1670.

† 7.

† Ten lesten van alles dit en elck in 't besonder aen onsen Alderheyligsten Vader verhaelt ghedaen zynde / en hier over oock gehoort zynde den Eerw. Heer Promotor van het H. Gheloof; soo heeft syne Heyligheydt het ghevoelen van de selve H. Congregatie voor goedt gehouden / en het voornoemt Eyndelijck Decreet doen af-voorderen ten eynde van de Solemnele Canonizatie der voorseyde Saligher Rosa. Ghedaen den 9. van dese maendt en jaer.

M. Episc. Portuen. Card Ginettus.

Locus ✠ Sigilli.

Bernard. Casalius S. Rit. Congr. Secret.

CA-

CANONIZATIO S. ROSÆ, QUAM CLEMENS PAPA X. *DEO INSPIRANTE PEREGIT*, 12. *Aprilis Anno* 1671.

§. 15. UT seriem & Ordinem Exaltationum S. Rosæ hîc servaremus, posuimus hîc hunc *Canonizationis* titulum, vice *Canonizationis* Bullæ necdum emanatæ, quæ postmodum (dum emanabit) apponi poterit.

Korte Uyt-leggingh.

DE Solemnele Canonizatie van de H. Rosa is binnen Roomen met een groote pracht ghedaen door CLEMENS X. Den 12. Aprilis in het jaer 1671.

Indulgentia Plenaria

PERPETUA,

PRO ANNIVERSARIO FESTO

SS. LUDOVICI & ROSÆ.

CLEMENS PAPA X.

Ad futuram Rei Memoriam.

§. 16. REdemptoris & Domini noſtri JESU CHRISTI, qui glorioſos ſaluberrimorum (quæ nobis reliquit) exemplorum Sectatores altis decoravit honoribus, & Cœleſtis Beatitudinis conſortes effecit, vices, licet immeriti, gerentes in terris, ſpiritualium munerum theſauros, quorum Nobis credita eſt diſpenſatio, libenter erogamus, ſicut ad excitandam & fovendam erga eoſdem Beatos Cœli Incolas, Fidelium devotionem, ſalubriter expedire in Domino arbitramur. Cùm itaque Nos nuper ad honorem Sanctiſſimæ & Individuæ Trinitatis, ad exaltationem Catholicæ Fidei, & Chri-

Christianæ Religionis incrementum, de Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, ac Patriarcharum, Archi-Episcoporum & Episcoporum, in Alma Urbe nostra tunc existentium consilio, B. LUDOVICUM BERTRANDUM *Ordinis Prædicatorum* Professorem, & B. ROSAM DE S. MARIA Virginem Limanam, tertii Ordinis *S. Dominici*, Auctoritate Nobis à Domino traditâ, SANCTOS esse decreverimus & definiverimus, illosque SANCTORUM Catalogo solemni ritu adscripserimus: Hinc est quod Nos, ad augendam Fidelium Religionem, & Animarum salutem, cœlestibus Ecclesiæ thesauris piâ charitate intenti, ac de Omnipotentis DEI misericordia, & Beatorum *Petri* & *Pauli* Apostolorum ejus Auctoritate confisi, omnibus & singulis utriusque sexûs CHRISTI Fidelibus verè pœnitentibus & confessis, ac Sacrâ Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis quorumcumque Conventuum, Monasteriorum & Domorum Regularium tam Fratrum quàm Monialium prædicti Ordinis, hactenùs erectis, & inposterùm quandocumque erigendis, & ubicumque locorum existentibus, diebus festivis eorumdem SANCTORUM LUDOVICI BER-

Bertrandi, & Rosæ de S. Maria, nempè S. Ludovici quidem die x. *Octobris*, S. Rosæ verò die xxx. *Augusti*, à primis Vesperis usque ad occasum Solis Festorum hujusmodi annis singulis visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, Hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, quo die præfatorum id egerint, omnium peccatorum *Plenariam Indulgentiam* & Remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem ut præsentium litterarum transumptis, &c.

Datum *Romæ* apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xv. *Maii* M. DC. LXXI. Pontificatûs nostri anno secundo.

J. G. Sluſius.

KORTE UYT-LEGGINGH.

Vollen Aflaet

Voor den Iaerlijckschen Feest-dagh

Van SS. LUDOVICUS en ROSA.

HIer vergunt den Paus CLEMENS X. Vollen Aflaet voor altijdt / voor den jaerlijckschen Feest-dagh van SS. LUDOVICUS en ROSA (die van hem in dit tegenwoordigh jaer te-samen den 12. April ghecanoniseert zyn) aen alle de Catholijcken / die op den Feest-dagh der selver Heyligben in eenighe Kercken van de Order der Predick-Heeren soo mannen als vrouwen / sullen volbrenghen de versochte en ghemeyne conditien van den Vollen Aflaet. Voorders soo heeft den Paus om wettighe redenen de Feest-daghen van dese twee Heyligben verandert en verset op eenen anderen dagh / te weten den Feest-dagh van LUDOVICUS op de 10. Octobris, en de Feest-dagh van ROSA op den 30. Augusti. Op welcke daghen dat-men altydt hun feest sal vieren. Datum in Roomen 15. Mey 1671. Et.

Ita

Indulgentia Plenaria

PER INTEGRUM OCTIDUUM

CANONIZATIONIS

SS. LUDOVICI & ROSÆ.

CLEMENS PAPA X.

Ad futuram Rei Memoriam.

§. 17. CUm Nos nuper ad honorem Sanctissimæ & Individuæ *Trinitatis*, ad exaltationem Catholicæ Fidei, & Christianæ Religionis incrementum, de Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, ac Patriarcharum, Archi-Episcoporum & Episcoporum in Alma Urbe nostra existentium consilio, B. LUDOVICUM BERTRANDUM Ord. Prædicatorum Professorem, & B. ROSAM DE S. MARIA Virginem Limanam Tertii Ordinis *S. Dominici*, Auctoritate Nobis

Nobis à Domino traditâ, SANCTOS esse decreverimus ac definiverimus, ac SANCTORUM Catalogo solemni Ritu adscripserimus, & (sicut accepimus) Dilecti Filii Fratres Conventuum, & Dilectæ in CHRISTO Filiæ Moniales Monasteriorum prædicti Ordinis, Solemnitatem seu Festivitatem *Canonizationis* eorumdem SS. LUDOVICI BERTRANDI & ROSÆ DE S. MARIA, in suis respectivè Ecclesiis celebrare intendant: Nos ad augendam Fidelium Religionem & Animarum salutem, Cœlestibus Ecclesiæ thesauris piâ charitate intenti, omnibus & singulis utriusque sexûs CHRISTI Fidelibus verè pœnitentibus & confessis, ac Sacrâ Communione refectis, qui Ecclesias quorumcumque Conventuum, Monasteriorum, & Domorum Regularium tâm Fratrum, quàm Monialium dicti Ordinis ubicumque locorum existentes, die quo Solemnitas, seu Festivitas *Canonizationis* hujusmodi respectivè celebrabitur, vel aliquo ex septem diebus immediatè sequentibus devotè visitaverint, ac ibidem pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, omnium peccatorum suorum

Indulgentiam Plenariam & Remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus pro unica vice quo ad prædictas Ecclesias, earumque singulas valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, &c. utque præsentium litterarum transumptis, seu exemplis, &c.

Datum *Romæ* apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 1. *Junii* 1671. Pontificatûs nostri anno secundo.

I.G. Slusius.

KORTE UYT-LEGGINGH.

Vollen Aflaet

Voor de heele Octave vande Canonizatie

VAN DE

HH. Ludovicus en Rosa.

HIer bergunt den Paus Clemens den X. Vollen Aflaet voor alle de daghen van de heele Octave / op de welcke dat severs in de Order der Predick-Heeren, soo by de vrouwen als mannen sal gheviert worden de Canonizatie van de HH. Ludovicus

en

en ROSA, mits dat-men daer volbrenght de versochte conditien van den Vollen Aflaet. Datum in Roomen den 1. Junij 1671. &c.

§. 18. Laet ons dan slupten met de honingh-vloeyende woorden van den H. Bernardus: O upt-verkozen ROSA! groot is gheweest de bestieringhe van de Goddelijcke goedertierentheydt over U, de welcke U heeft kleyn gemaeckt in uwe, en groot in sijne ooghen; de welcke groote dinghen heeft ghedaen door U, saligh makende uw' Vaderlandt, en groote dinghen heeft ghedaen aen U, U in-leydende in sijn Glorie. *Serm. de S. Malachia.*

EYNDE.

APPROBATIE.

ALle de noodighe Approbatien van dit Boecksken, soo van de Order, als van den Bisschopelijcken Censor oft Ordinaris, sult ghy vinden in het eynde van den eersten Druck, uyt-ghegheven van den selven Drucker.

TAFEL
DER CAPITTELEN.

HET I. CAPITTEL. Het Vaderlandt, de Gheboorte, de Kinderwieghe van ROSA. *Pag.* 1

HET II. CAP. Haer Kinder-spel, imborst, Op-voedinghe, en Ghelofte van Suyverheydt. 4

HET III. CAP. Haer wondere Ghehoorsaemheydt tot haer Ouders. 9

HET IV. CAP. ROSA door de Voetstappen van de *H. Catharina van Senen* tot haer naer-volghen beroepen zynde, omhelst de derde *Order* van den *H. Vader Dominicus.* 15

HET V. CAP. de wondere Oodtmoedigheydt van ROSA. 20

HET VI. CAP. De wondere Spys-matigheydt en Vasten van ROSA. 25

HET VII. CAP. De hayre Kleederen, Sweepen, en Ketenen van ROSA. 30

HET VIII. CAP. De doorne Kroon van ROSA. 36

HET IX. CAP. Het Bedde, het Oor-kussen en Nacht-wakinghe van ROSA. 41

HET X. CAP. De Eenigheydt, en Enge kamer van ROSA. 47

HET XI. CAP. De wondere Trouwe van ROSA

ROSA met CHRISTUS. 54
HET XII. CAP. Het wonder Ghebedt van ROSA. 61
Het XIII. CAP. De dagelyckſche inwendighe Verlatentheydt van ROSA. 69
HET XIV. CAP. ROSA onderſtaet het Onderſoeck van de *Doctooren*. 74
HET XV. CAP. De Ghemeynſaemheyt van ROSA met CHRISTUS, en MARIA, en *Catharina van Senen*. 80
HET XVI. CAP. De Ghemeynſaemheydt van ROSA met haren *Engbel Bewaerder*, en haren victorieuſen ſtrydt met de Duyvelen. 87
HET XVII. CAP. De Vervolginghen, Sieckten, en *Verduldigheyt* van ROSA. 94
HET XVIII. CAP. ROSA bethoont haer brandende Liefde tot den Bruydegō. 100
HET XIX. CAP. ROSA verkryght een *Mirakel* van een *Beeldt* openbaerlijck ſweetende. 107
HET XX. CAP. ROSA wordt dickmaels vertrooſt, gheſtreelt en onderricht van het *L. Vrouwen-Beeldt* in de Capelle van den *H. Rooſen-krans*. 113
HET XXI. CAP. De Godtvruchtigheydt van ROSA tot het *H. Kruys*. ROSA vercierende het *Beeldt* van de *H. Catharina van Senen*, wordt van haer wederom vereert. 119

HET

HET XXII. CAP. De Godtvruchtigheydt van ROSA tot het *H. Sacrament des Autaers*. Sy bereydt haer om voor het selve *Martelersse* te sterven. 125
HET XXIII. CAP. Den yver van ROSA voor de Saligheydt der zielen. 135
HET XXIV. CAP. ROSA tracht haren even-naesten te helpen met lichamelycke wercken van Bermhertigheydt. 140
HET XXV. CAP. Het groot Betrouw van ROSA op GODT in allen noodt. 146
HET XXVI. CAP. Aen ROSA wort veropenbaert, dat in *Lima* sal een Kloosier ghebouwt worden van de *H. Catharina van Senen*. 153
HET XXVII. CAP. GODT heeft aen ROSA vele Verholentheden veropenbaert. 158
HET XXVIII. CAP. ROSA (haer Doodt voor-kennende) ontfanght kloeckmoedigh den Doodts strydt van haer leste sieckte. 162
HET XXIX. CAP. De kostelijcke Doodt van ROSA. 172
HET XXX. CAP. Den Lycks treyn, Uytvaert, en Graf van ROSA. 180
HET XXXI. CAP. De *Vervoeringh* van het Lichaem van ROSA. 189
HET XXXII. CAP. De wondere *Verhefsinghen* van ROSA. 195

Hanc amavi,
& exquisivi à juventute
mea, & quæsivi
SPONSAM
mihi eam assumere,
& Amator factus sum
formæ illius.
Sap. 8. vers. 2.

25:54

03594

BEGRYP
DER MIRAKELEN,
Met de welcke GODT de onsterffelijcke Glorie

VAN DE

H. ROSA
Syn Bruydt en Maghet,

Uyt de derde Order van den

H. VADER

DOMINICUS,

Heeft gheweerdight terstont naer haer doodt dickmaels te openbaren.

Tot Brussel, by Philips Vleugaert, achter 't Stadt-huys / in den Enghelbewaerder. 1671.

VOOR-REDEN.

Ick en hebbe niet willen verſuymen, aen den godtvruchtighen Leſer hier mede te deylen een kleyne kennis van de *Mirakelen* die naer de Doodt van ROSA (door haer voor-ſpraeck by GODT) geſchiedt zijn. En al is 't dat die kort genoegh beſchreven ſtaen in *Het Begrijp der Mirakelen* van haer groot *Leven*, ſoo dat die qualijck een korter Beſchryf konnen ghedooghen, nochtans hebbe ick de ſelve hier (noch korter, en niet donckerder) by-ghevoeght, om eenighſins te gerieven de Curieusheydt van den Leſer, die haer groot *Leven* noch niet en heeft ghekocht, en niet en heeft, oft ſal konnen koopen.

HET

Het I. Capittel.

Rosa verschynt aen vele, heel glorieus naer haer Doodt.

§. 1. Loysia de Serrano (die Rosam dickmaels hadt in't sterffelijck leven ghesien) heeft verdient met menighvuldighe * Veropenbaringhen ghemeynsamer vereert te worden van de selve Rosa, nu ghestelt zijnde in de saligher on-sterffelijckheydt. Onder de welcke dese is de treffelijckste ghebweest / in de welcke sy heeft ghesien / dat Rosa voor den Throonstoel Godts, tusschen veel scharen van Heylighen tot Maria wirdt aen-ghelepdt / en aldaer van Maria self niet alleen met eenen palm (ghelijck de by-wesende Heylighen) maer ooch met de kroon der Glorie begaeft. Voorwaer op de selve manier was voorzydts de H. Catharina van Senen ooch in den Hemel ontfanghen:

* Siet in't leven VIII. Cap. §. 9. en XI. Cap. §. 8.

op dat alsoo tusschen de Meestersse en Leer-Dochter van de doorne Kroon tot de gulde Kroon ghen verschil en sou wesen. Ghelucighe doornen/in wiens plaetse van sulcken handt sulcken hoofts cieraet in den Hemel gevolght is.

§. 2. Den Theseorier Gundisalvus heeft voor de Apostolische Rechters betuyght/dat Rosa in de dry eerste weken naer haer doodt/haer Glorie ten minsten 22. reysen veropenbaert heeft aen eenen seheren H. Godts Dienaer/den welcken dit onder eedt en beloofde stil-zwijghenthepdt te voren ootmoedelijck aen Gundisalvus beleden hadt.

§. 3. Den Doctoor Joannes de Castillo, sagh Rosam eens omringhelt met ontallijcke witte en roode Roosen in het midden van een klaerstralende licht. Jae meer als 50. reysen daer-naer heeft Rosa aen hem verscheenen en aen-ghesprocken/vele verheyden saken aen hem verklarende/raiende de hooghepdt van haer ghelucht. Jae in het leste aflegh van't jaer 1631. heeft den selven op H. eedt bevestight voor de selve

Rech-

Rechters, dat hy den heelen tijdt van 6. maenden (by dagh en by nacht) van GODT ghenoten heeft het aenschouwen van dit saligh gheluck.

§. 4. Een noch veel andere is het van GODT vergunt gheweest / te sien de selve ROSAM in 't Paradys van haren Bruydegom met bloeyende Roosen seer blommigh omringhelt / en met een gulden hooftsieraet seer hoftelijck ghepalleert.

§. 5. Van sommighe wirdt ROSA ghesien met CHRISTUS seer vreughdigh te wandelen in de hemelsche Hoven / nu haer vaderlijcke stadt Lima, nu het heel Rijck Peru aen hem met ghebeden bevelende; nu aen ghewanhopte siecken de sekere ghenesingh voor-seggghende; nu met een vrindelijck gelaet alles voor goet houdende / het welck van haren lof in de wettighe Schryf-tafels voor de Apostolische Rechters wirdt aengeschreven.

§. 6. Dickmaels is sy ooch ghesien gheweest seer blyhertigh de schrijf-instrumenten aen de Notarissen voor te schicken / de papieren t'ontbladeren / haer blijschap be-

thoonende/om dat hier op der aerden alle Godts Weldaden in haer wirden wettelijck voor goedt gehouden en aen-gheteeckent.

§. 7. Maria de Bustamante Nonne in het Kloosteer van de Alder-heylighste Dryvuldigheydt binnen Lima, eens twijfelende van de heyligheydt en Glorie van Rosa, wirdt eens op nachte upt haren slaep seer wijndelijck ontwecht / en hoorde dese stemme tot haer seggende: En twyfelt niet, *Maria*, noch en weest niet bevreest, want Rosa is sekerlijck Heylich.

§. 8. Vele dierghelijcken souden daer noch te verhalen vallen / maer het eynde-kroontjen sal ons stellen Didacus Hyacinthus Pacecus. Aen hem was bevolen binnen sekeren tijdt 2000. bladeren papier van het Proces van de weerdighe Rosa upt te schrijven. Hy hadt nu begost te wanhopen dit te konnen volbrenghen: want (gheljck hy selver voor de Apostolische Rechters onder Ed. eedt betuyght heeft) tusschen het schrijven zijn heim de vingheren soo vermoept gheworden / den arm soo

stijf/

stijf / de zenuwen soo verschepden / dat hy dickmaels en geschreeuwt en ghebreest heeft / dat hy (om de ghedurighe trecklingh van den vermoepden pols) eerder sou begheven en het ghebruyck van de handt verliesen / als het aen-ghenomen werck volbrenghen. Onder dit pijnelijck verdriet heeft Rosa eens aen den slapenden Paceco veropenbaert / en heeft sijnen rechten arm (tusschen den elleboogh en de vupst) seer beleefdelijck aen-ghebat / machtigh herpzanght / en daer-naer soetjens neder-ghelept / en t'samen verdweenen. Paceeus ontwakende / heeft naermaels alle daghen geschreven van den dagheraet tot den abont / sonder eenighe vermoepthepdt der dingheren / sonder eenighe pijnen der zenuwen / met eenen lichten en veerdighen arm. Soo dat alle die Paceeum ghehent hadden / verwondert waren / te sien sijn traghe / vierkantighe / moepelijckte letter / soo vloedigh / on-vermoept / en soo haest op alle dat papier ghedruckt. Maer laet ons nu passeren tot de Mirakelen.

Het II. Capittel.

Rosa seer wonder in de Bekeeringhen der Sondaren, en in de vermorgingh der hertneckighe Herten.

§. 1. Rosa is gheweest by Godt de vermaerde Proces-dryfster voor de Sondaers / *Op dat sy souden bekeert worden, en leven.* Alleenelijck door het aen-raken van haer lichaem op de doodt-berrie zijn daer menighe menschen soo gheraeckt gheweest/ als dat sy daer terstont hebben beghinnen met verheven stemmen hun sonden te versaken / in suchten en krijt-hicken sigh uyt te storten / tot verwonderingh van ontallijcke omstaenders. O salighe Roos, wiens salige doorens soo salighlijck steken! want ghelijck den H. Bernardus seght: Noyt en wordt ghy geluckiger ghesteken, dan als ghy tot berouw wordt ontsteken.

Ezech. 33. ℣. 11.

§. 2. Naer het uyt-vaert van Rosa zijn by haer Moeder ghekomen vele persoonen van verscheyde staten/ om haer bekende armoede met eenighe

gifts

gifts hulpe te verlichten/ om alsoo te bekennen / dat sy met dese almoessen maer enckelijck quamen bedanckten de Maghet Rosa, aen wiens tusschen-spraeck sy toe-schreven de alderbeste veranderingh van hun leven.

§. 3. Eenen man van boos leven en hadde nopt in sijn leven eens wettelijck en geheelijck gebiecht: maer door een anders godtvruchtighepdt zijnde aen Rosa bevolen / heeft terstont met een bittere droefheydt een Generale Biechte upt-ghesproken/ en tot sulcken teerheydt van Conscientie ghekomen dat hy naermaels doch de minste fautjens seer vreesachtigh gheboelt heeft/ en hem seer haest ghespoedight die upt te wasschen.

§. 4. Upt het eensamigh ghetupghen van alle de Bicht-Vaders blijckt het klaer / datter ontallijcken (soo binnen Lima, als in het heel Rijck Peru) van den onderssten afgrondt hunder sonden zijn op-ghekomen tot een waerachtighe bekeeringh/naer dat sy de hulpe van Rosa hadden aen-ghenoepen: welcke soorte van weldaden (naer het ghemeyn oordeel van de HH. Vaders) met recht magh

magh gherekent worden onder d krachtighste bewijs-teeckenen va een sekere Heylighheydt.

§. 5. Jae weynighe daghen nae de doodt van de Maghet is daer gheweest soodanighe bekeeringh der sondaren / als datter binnen Lima in alle de winckels (alwaer de disciplien-zweepen en hayzen kleederen van verschepde soozten verkocht wirden) alle dese ghereetschappen van strenghheydt terstont onbzoken hebben / om de menighte van de koop-lieden.

§. 6. Twee groote sondarerssen en schandighe hoeren / beweeght zijnde dooz die reuck-dzaghende mare van Rosa, en aen haer H. boorspraeck bevolen zijnde / hebben hun van de on-suyverheydt seer gheluckigh ontknoopt / en sigh ghestelt op den wegh van de deught.

§. 7. Alle de Bicht-Vaders van het heel Rijck Peru hebben verklaert sulcken groote veranderingh van manieren in het volck / van dien dagh af / op den welcken Rosa in het Paradys van haren Bzuydegom heeft beghinnen te wesen een vier-

ghe

ghe Voorsprakersse van hare Bozgers. Men sagh de vzouwen stracks afwozpen hun overbloedige pzacht der kleederen. Men hoozde de Penitentie 's nachts in de Kloosters dooz alle hoecken van panden en hercken (gheliick een trommelersse) met bloedighe disciplien-slaghen den oozlogh verklaren aen de traeghepdt en luphepdt. Men bevondt alle de Bicht-stoelen beseten met suchten en bozst-kloppingh.

§. 8. Vele andere heeft Rosa tot leedt-wesen en Godts liefde ontsteken. Ten eersten een vzouwe/ die sp dede in Godts liefde smilten / alleenelijck dooz het aenhoozen van haer vooz-gheleseu Leven. Ten tweeden / den seer Eerw. P. Joannes de Villa-Lobos, Rector van het Novitien-hups van de Societeyt Jesu binnen Lima, den welcken van de sterbende Rosa gebzaeght hebbende / dat sp hem soude trecken in den geur van haer deughden / heeft kozts naer haer doodt ghevoelt verholen salvinghen sijns Herte / en onghewoone ghensters van de Goddelijcke lichten.

§. 9. Jae

§. 9. Jae al-waer Rosa ghelieffde / daer trock sy henen de wederspannighe Herten. Maria de Xuara een vrouw seer rijck / maer on-versoenbaer af-gheckeert van haer susters 2. sonen Franciscus en Alexander, met hunne 8. andere nichten en neven weeskens / al-te-samen in groote armoede ghestelt / is door het toedoen van Rosa (zijnde hier toe van Franciscus aen-ghe roepen) soo van Herte vermorght / dat sy daeghs daer-naer terstont heeft vernielt en verniet haer on-beleeft testament / door het welck sy allen haer goet aen vremden ghemaeckt hadde / en heeft dese bedruckte weeskens (die sy in den tijdt van 18. jaren ooch nier eens en hadt willen sien) al-te-samen / tot eenen stuyver toe / erfghenamen ghemaeckt. Dioscorides heeft gheleert / dat in de Rooſen een seckere kracht is van liefde-verweckingh / om de herten te bedwinghen en te versoenen. Maer dit heeft onse Roos Rosa van Lima klaerder verthoont.

§. 10. Ick slupte met de vermorghingh van noch twee hertneckighe Herten. Ludovica Barba wirdt hert-

nec-

neckigh beschroomt / als sy van haren Bicht-Vader hoorde / dat van Rosa voorsept was / als dat sy eens soude aen-nemen het kleedt van den H. Vader Dominicus, teghen het welck sy soo weder-spande en verherte haer eyghen Hert. Maer terstont naer de doodt van Rosa is dat Herte van Ludovica en vermorght en ontsteken gheweest met een dristigh versoeck van dit H. Habijt / dat sy te vorren soo afheerigh geschroomt hadt.

§. 11. Noch een andere Ludovica de Mendoza on-gheloovigh in de Heyligheydt van Rosa, is met een haestighe benauwtheydt bevanghen gheweest / soo dat sy haer van handen en voeten berooft meynde: jae noch een grooter tempeest heeft sy ghevoelt in haren gheest. Maer alle dese op-ballen zijn haestelijck verdweenen / soo-wanneer sy lupder stelen upt-sprach; Rosa is waerachtigh Heylygh. Soo was besorght voor sijn Bruydts eer dien Bruydegom / *aen wie de winden en de zee gehoorsamen.* Maer laet ons nu van de gheestelijcke tot de lichamelijcke Mirakelen af-dalen. *Mat. 8. v. 27.*

Het III. Capittel.

De Perijckelen, de Sieckten, de Doodt, worden verdreven door den aenraeck, den reuck, en eerdinst van de overleden Rosa.

§. 1. Al is het saken dat het heel Leven van Rosa is gheweest een gheduricgh Mirakel, soo en sullen wp hier maer eenighe besondere verhalen. Met recht verepscht hier de eerste plaetse de verwechtingh van een half-jarigh mepsken met name Magdalena de Torres, dochterken van eenen Acker-man in de Voorstadt van Lima; op den wegh van Melambo. In het jaer 1627. in October was dit teer dochterken door ellendighe hoztsen en buyck-loop tusschen de armen van de Moeder gheston2ven. Maer daeghs daer-naer (nu berepdt zijnde tot de begraeffenisse) heeft de Moeder eenighe pluck-daetjens van het Kleedt van Rosa voor haer doef lijck verbzandt / en den klimmenden roock in het doot aenschepn van haer dochterken aen-gheblaesen.

De

De levende menschen slupten hun ooghen aen den roock / maer dit doot Meysken heeft die daer voor open ghedaen : want qualijck hadt den roock het Kindeken aen-gheraeckt / oft het is terstont verresen / en heeft met open ooghen heel ghesont recht gheseten / daer het daeghs te vozen was doodt ghelept.

§. 2. Hoe een weduwe Elisabeth Duran door het aen-raken van het Aensicht van Rosa, is ghenesen gheweest van eenen dooden en stijven arm ; wederom hoe Rosa (alleenelijck aen-gheroepen zijnde) ghenesen heeft eenen in-ghetrocken rechten arm en verstozven handt aen eenen mooz den knecht van Didacus Ayala, en oock soodanighen stincken arm aen eenen Priester ghenoemt Georgius de Aranda Valdivia, en oock een ghestozven handt met on-nutten voet aen eenen bedelaer Alphonsus Diaz ; en oock 2. andere kreupele kinderen / dat waer te lanck om te beschrijven.

§. 3. Franciscus Fernandez de Sigura, een twee-jarigh jonghsken met slaep-suchtighe kloppinghen des

Heeren nu een heel jaer lanck seer sorgheluck ghequelt / is aen het Graf van Rosa ghesont gewozden.

§. 4. Aen dat selve Graf heeft sijn ghesonthepdt bekomen Petrus Tamayo een dzy-jarigh kindeken / het welck van sijn ghebooꝛte af was jammerlijck ghepijnight ghewees met een schzickelijcke gescheurthept dooꝛ heel het gereck van het bupckx netteken. Het vijf-jarigh Dochterken van Petrus de Vega is ooch dooꝛ het aen-raeck van dat maeghdelijck lichaem van Rosa, verlost ghewees van een lanck-durighe kooꝛtse en kooꝛselhepdt.

§. 5. Rosa scheen met wonderheden van upt haer doodt-kiste te roepen: *Laet de kleyne Kinderkens komen tot my.* En sy quamen ooch / en om 't seerste wirden sy aen-gegheven van handt tot handt / op dat die onnooselhepdt van de sieche kinderen soude gheraken tot het aen-raeck van de gheneesende Rosa, en soo met ghesonthepdt tot hun Ouders wederom keeren. Onder dese was een teer jonghsken van 9. maenden met naeme Franciscus Cardoso, 't welck dzy

Marc. 10. ℣. 14.

dry maenden lanck met een ghedurighe kortse (nu kout / nu heet) bevanghen zijnde ; soo haest het aen dat doodt lichaem van ROSA gheraeckt hadt / heeft en de kortsen en 't ghedurigh krijten (tot verwonderingh van allen het volck) te-samen af-gheleydt. Voorwaer (ghelijck David seght : *Vyt de monden der spraecke-loosen en suyghenden heeft sy haren lof volmaeckt.* Psal. 8. ℣. 3.

§. 6. Maer laet ons wederom keeren tot de grooten. Ick zwijghe hoe Petrus de Vega ghenesen is van een verstuyckte schouder / en een schroomelijcke heupe-pijn / en een ghezwollen smert-draghende been / door de enckel aen-vryvingh van eenen Roosen-krans, die het doodt lichaem van ROSA gheraeckt hadt. Wederom hoe Helena slavinne van Joannes Merinus van eenen seven-jarighen bloedt-spouw / van uyt-ghespoghen inghewant / van heete kortsen / kortborstigheydt / en op-ghezwollen beenen en voet-hielen / en van menighvuldighe bloedighe buyck-wormen / is verlost en ghesuyvert gheweest door een neghen-daeghsche devotie

aen het Graf van de H. Rosa.

§. 7. Maer hier en magh niet verzweghen zijn / hoe Rosa wederom verwecht heeft eenen jonghelinck op de zee ghestorven. Desen jonghelinck met name Joannes bezwaert zijnde met een vier-daeghsche koortsen was eens ter zee ghetrocken / alwaer hem de zee-blottingh soo vrandigh begost te ontstellen / dat den gheweldighen aenval van de koortse de ziel hadt uyt het lijf ghedronghen. Maer P. F. Dominicus de Leon Predick-Heer (droef zijnde om het verlies van desen synen knecht en reps-ghesel) heeft synen toevlucht ghenomen tot de hulpe van Rosa, en ootmoedelijck het leven voor synen dienaer Joannes gevraeght / en een neghen-daeghsche devotie belooft. O wonder Mirakel! dien selfsten oogen-blick heeft Joannes her-aessemt / recht gheseten / en spijs ghenut / tot groote verwonderingh ende ghecupgheniſſe van alle die daer zijn teghenwoordigh gheweest / soo gheestelijcke (te weten; P. Agnellus de Oliva van de Societeyt Jesu, en P. F. Laurentius de Texeda, van de

de Order van den H. Franciscus) als ook vele wereldtlijcke mannen en vrouwen.

§. 8. Hoe dat sommighen zijn ontkomen groote perijckelen door de aen gheroepe hulpe van Rosa, dat sal ons klaerlijck betupgen Broeder Joannes Miguel van de Order der Predick-Heeren, die hier dooz eenen sellen Stier ontloopen heeft. * Dit sullen ook bevestighen 2. epghen Broeders Alexander en Franciscus de Coloma, die met den selven middel en verlozen quitancie van 500. gulde kroonen gevonden hebben. En Christophorus Perez, die met sijn peerdt in eenen put van 16. palmen diep zijnde ghevallen / en van de op-stinckende aerde heel overdeckt / en van het op-springhende peerdt menighmael bestampt / nochtans on-geschendt daer is upt-ghekomen. En ten lesten eenen man / die van sijn boose hupsvrouw met venijn vergheven zijnde / terstont van de aen-gheroepe Magher gheneesen is. * Siet in't leven III Cap. §. 8.

§. 9. Maer om wederom te keeren tot noch andere siechten die Rosa (aen-gheraeckt oft aen-gheroe-

pen zÿnde) gheneſen heeft / ſoo verſende ick den godtvruchtighen Leſer naer het III. Capittel in het Begryp der Mirakelen van haer groot Leven, alwaer hy verſchepde en wondere gheneſinghen vinden ſal/ te weten/ geduricghe hoꝛtſen/ maeghpÿn/ heel-pÿn/ trechtinghen en krimpinghen der zenuwen/ langh-jarighe gheraecktheydt / in-ghetrocken voeten en beenen: en onder alles ooch de geneſingh van het vlieghende vier/ de verloſſingh van den ſteen / ende behoudingh in 't leven van een baerende Vꝛouwe. Deſe dry leſten ſalmen hier op ſÿn oꝛder vertellen.

§. 10. Joſepha de Torres wirdt haer heel lichaem dooꝛ-braeden met het vlieghende vier upt het rot bloet van de hoꝛtſen ontſteken. T'allen kanten waeren daer op-ghezwollen dooꝛſchepnende bobbelen / die op den tÿdt van dry weken den ſiecken ſoo verre ghebꝛaght hadden / dat Joſepha nu booꝛ de hups-ghenoten on-roerbaer ſonder pols-ſlagh oft ſpraeck liggende / booꝛ ſeker ghemeynt wirdt gheſtoꝛven te zÿn. De omſtaenders verſchꝛickt zÿnde / hebben Rosam een-

eenpaerlijck aen-gheroepen / dat sy aen Josepha sonde verwerven tijdt en respijt / om ten minsten aen eenen Priester (die nu gheroepen was) haer Biechte te spreken. Maer Rosa heeft meer verleent dan sy gebraeght was: want den sieckten is terstont tot haer selven ghekomen / en heeft wel gebiecht / en hoorts daer-naer haer heele ghesonthepdt bekomen.

§. II. Agnes de Figueroa (groote vrindinne van Rosa, als sy noch leefde) wirdt met groote pijnen in de heupen door-steken: en niet wetende wat sieckte dit was / was nu soo verre ghekomen / dat sy dry daghen lanck de water-blaes niet en kost ontlossen. De langhe bitterheydt der pijnen hadde de Vrouw nu by-naer raesende ghemaeckt / als-wanneer sy (door het in-ghieten van den man) haer-selven met vele tranen begost heeft aen haer liefe Rosa vierighlijck te bevelen. Ende terstont heeft sy ghebrandt / als oft sy op gloepende kolen gheseten hadt: en ras daer-naer heeft sy gheloost eenen steen soo groot als een haesel-noot / t'allen kanten met punten gescherpt. Alle

de

de Medecynen en Barbieren (die den steen gheslen hebben) hebben ooch eenpaerlijck getuyght / dat den selven niet anders als dooz de doodt / oft dooz Mirakel heeft konnen verlost wozden.

§. 12. Aen de * barende Vzouwe Isabella de Morales, waren (naer het baren) de moederlijcke secondinen in't lichaem ghebleven. De benauwde Vzoe-vzouw en versupinde gheenen middel om de moeder hier van te ont-lossen. Te vergheefs hadt-men nu gheacrbepdt dzy uren lanck: ende alles nu ghewanhoopt zijnde / Isabella haren doodts noodt boelende / heeft haer doen weder op 't bedde dzaghen / om daer beramelijcker te sterben. Daer-en-tusschen is den gheroepen Vicht-Vader daer by ghekomen: en als alles nu noch ergher gingh / soo wozdt Isabella vermaent haren toe-vlucht te nemen tot Rosa in soo uptersten ghebaer. Sy heeft gehoozsaemt / en op den selven ooghenblick (sonder eenighe andere remedien) zijn de secondinen van selfs upt-ghekomen / en het heel perijckel is soo terstont verdzeben gheweest.

* Siet IV. Cap. §§. 5. 6. en V. Cap. §§. 4. 5. en VI. Cap. §§. 4. 5. 6. 9.

Het

Het IV. Capittel.

Den Gordel, de Doecken, en Kleerstucken van de gestorven Rosa, dienen tot medecijn-remedien aen Siecken, aen barende vrouwen, en flouwe menschen.

§. 1. Laet ons dit hooft-stuck van een gheneesen hoofts siechte beghinnen. Eleonora Ruiz de Saudoza wirdt ghepijnight met eenen schroomelijcken hoofts zweer / maer haer hooft bedeckende met een stuckxken van het Kleedt van Rosa, heeft sy (onder het betrouwen van desen heim) terstont haer selven bemercht van alle hoofts pijn ten vollen verlost te zijn. De selve remedien tot de selve pijn hebben verkreghen Philippa de Vargas, en Lucia de SS. Trinitate, Overste in het Kloosten van de H. Catharina van Senen.

§. 2. Marina de S. Joseph ongheschoende Nonne / en de maeght Lucia de Montoya zijn van gekrenckte en druppende ooghen door den selven middel gheneesen gheweest.

§. 3.

§. 3. Bp Isabella de Mendoza woonde een kleyn dry-jarigh meysken ghenoemt Margarita, wiens blindtheydt der ooghen / hier door oock verdreven is.

§. 4. Voorders heeft Rosa door de selve Reliquien, verdreven de tandt-pijn aen een dochter Joanna de Velasco; de vallende siechte aen een dry-jarigh jonckshen Franciscus de Contreras; een klieghende vier/maegh-pijn / en hoorse aen Aloysia de Escobar Nonne van de H. Clara, de koos en de hoorse aen Maria de Jesu on-geschoende Carmeliterisse; de hoort-boorstigheydt aen eenen jongh-man Joannes Rodriguez Samanes, de quetsure des handts aen Broeder Joannes Garzia van de Order der Predick-Heeren; den bloedts loop met andere siechten aen Maria de Mesta, hups-vrouw van den Schilder Angelinus Medorius; de lijfs trecktingh aen een Indiaensche edele vrouwe Magdalena Chimasso; de heel-pijn/hoorsen/en on-stil joockssel aen Andrea de la Massa hupsvrouw van Alphonsus Bravo; gezwollen beenen aen Franciscа del Pulgar, hups-vrouw van Basilius

de

de Bargas; de hoztsen en hooft-pijn aen het soontjen van Didacus de Requena, en veel andere siechten aen veel andere menschen.

§. 5. Hier * moet ooch te voorschijn komen Bianca de Zuniga, hups-vrouw van Don Antonio de Contreras, Gouverneur van de Provincie Guailas in 't Rijck van Peru. Dese vrouwe is twee-mael bevrucht zijnde / van een doode en rotte vrucht mirakuleuselijck ontlost ghewozden: den eersten heer door de aen-ghelepde Reliquien van ROSA, den tweeden heer door de beloofde neghen-daeghsche Devotie. * Siet III. Cap. §. 12, en V. Cap. §§. 4. 5. en VI. Cap. §§. 4. 6. 9.

§. 6. Bernarda de la Sierra, hups-vrou van Joannes de Quixano, * heeft ghelucklgher in haer baren bevroeft de behulpighe handt van ROSA. Het kindeken was in den upt-ganck van 't lichaem dweers teghen de upt-komste ghedraept en verwerret / tot het teghenwoordighste perijckel soo van syn eyghen als syn moeders doodt. De benouwde Vroe-vrouwen proefden al te vergheefs hun upterste neerstighepdt om het kindt tot de upt-komste bequamelijck * Siet III. Cap. §. 12. en V. Cap. §§. 4. 5. 6. 9.

te schicken: maer de moeder niet konnende het kindt oft behouden oft baren / heeft in desen jammerlijcken doodts strijdt de aen-ghebzaghte Reliquien van Rosa op haer benouwt lichaem ghelepdt / ende terstont ghebaert een schoon / ghesont / en on-geschendt soontjen. Maer dit en magh niet verzweghen blijven / dat op sijn rechte oogh-brauwe openbaerlijck heeft verschenen een Roose naer 't leven verbeeldt / en heeft daer lanck ghebleven / als een on-uytdoenelijck teecken en zeghel van dit weldaedt. Dit Mirakel is geschiet in het jaer 1617. op den selven dagh van het uytbaert van Rosa.

§. 7. Eyndelijck met wat manier en middel dat Rosa ghenesen heeft seer doodelijcke vochtighe hoofts bloeden oft caternen / sult ghy konnen lesen in het eynde van het IV. Capittel in 't Begryp der Mirakelen van haer groot Leven.

Voorwaer Rosa schepnt te wesen een van die (van de welcke den H. Mathæus schrpft) Christus *heeft aen hun ghegheven de macht om te ghenesen alle kranckheden en siecktes.*

Matth. 10. v. 1.

Het

Het V. Capittel.

Het *Asschen* uyt het Graf van Rosa gheneest wonderlijck den Bloetganck, Keel-pyn, rasende siecke, Kancker, Gescheurtheydt, Kortsen, Pleckskens, en veel andere Qualen.

§. 1. Dat in de begraef-plaetse van Rosa schuylt tot een ghedurigh weldaedt der menschen een levende ader van saligh-vruchtighe Assche, is dit voor een bewijsteecken gheweest / dat in het jaer 1632. naer soo veel hoven van Aerde upt-ghedraghen / en voor het heel Rijck verspreydt (ende dat van dien kant alleen daer het hooft van de Maghet ghelepdt was) soo en scheenen daer qualijck 3. oft 4. ponden Asschen upt het putteken ghetrocken te zijn. En als P. F. Bernardus Marques wepnighe daghen te voren sijnen heelen arm noch ghesteken hadt in het hol / heeft wepnigh tijdts daer-naer qualijck sijn handt daer konnen in-brenghen / om

dat de Asschen van binnen gedurigh aen-groeyde. Laet ons nu komen tot de Historie der ghenesinghen.

§. 2. Dese wondere en werckkrachtighe Asschen van het Graf van Rosa, heeft ghenesen den menigh-tijdighen bloedt-loop aen een thien-jarigh Moorinneken: en den terende kancker in de uyt-geghete keel aen een ses-jarigh meysken Josepha de Sarate: wederom de sottigheydt met kortsen en bloedt-loop aen 2. Nonnen in het Klooster van de H. Clara binnen Lima, te weten/ Suster Grimaneca de Valverde, en Suster Raphaela de Esquivel: wederom een schroomelijcke gescheurtheydt (Enterocelam ghenoemt) aen P. F. Ferdinandus de Esquivel Predick-Heer: wederom het pleuris / kortsen / en blauwe puysten (ghenoemt Enpinyctidas) aen een dochter Anna Cortez: eyndelijck een ghebroke ribbe aen eenen man ghenoemt Stephanus de Cabrera.

§. 3. Wat wille ick hier alles stucks-gewijs vertellen? Het soude te lanck zijn hier te beschryven hoe Rosa met desen middel ghenesen heeft

heeft verschepde soorten van siecktèn aen vele persoonen van verschepde staten; daerom soo versende ick den curieusen en ghewilligen Leser tot het Begryp der Mirakelen van haer groot Leven in dit selve CAPITTEL, alwaer hy sal vinden en lesen / dat door dese ghenesende Asschen verdreven zijn de heupe-pijn en de upt-teeringh / en noch veel andere siecktèn aen een gheestelijcke Dochter Catharina de S. Maria: een ghedurighe Herts pijn en popelsije aen een Nonne Isabella de Peralta: een quade maegh-teeringh aen een andere Nonne Beatrix de Montoya: de draepinghen en pijnen des hoofts aen eenen Priester Mauritius Rodriguez: een schroomelijcke buychs wonde aen een dochter Lucia de Montoya: een versmachtingh aen eenen Predick-Heer P. F. Blasius Acosta: eenen doodelijcken en onstelpbarighen bloedt-loop aen een vrouw Catharina de Arriaga: de heel-pijn / de blauwe pupsten / de op-ghebla sentheydt van heel het lichaem / den stinckenden etter-bloedt upt den mondt / ooghen / en neus / en de heel

verrotte lijfs hupt aen een Moozinne dienst-maeght in het Klooster van de H. Menſch-wordinge Christi.

§. 4. Binnen Lima hadt een ongheerouwde dochter de ghenuchten des vleeſch aen de ſchaemte ſeer qualijck booz-gheſtelt. Het * baren nu aenſtaende / en qualijck haer moeder alleen het ſept bekent hebbende / als ſy (om 't ſpt te bedecken) gheen Bzoubzouw en hadde / ſoo bondt ſy haerſelven in 't perijckel van 't leven / de bzucht niet konnende behouden oft baren. De benauwde moeder heeft twee (bp gheval daer paſſerende) Religieuſen gebzaeght oft ſy niet een wepnigh Aſſchen van het Gzaf van Rosa bp hun hadden. Het bpgebzaght Aſſchen heeft de dochter (in de pijnen en 't waehten on-berduldigh) al leckende bzoogh ingheznolghen / en den ſelven ooghenblick het kindeken af-ghelepdt / en ghelooft dat allen het perijckel des doodts ten heelen verdzeben was. Maer de moeder hadde bemerckt / dat de ſeconden ghebleben waren in het lichaem van de barende dochter. Soo-dan wederom heeft-men tot die

* Siet III. §. 12. en IV. Cap. §§. 5. 6. en VI. Cap. §§. 4. 5. 6. 9.

ſel-

selve Asschen gevlucht / en de dochter heeft oock terstont de seconden ghelost / aen haer selven en het kindeken gheluck wenschende over het behoude leven. Is het saken dat ROSA de sondarerssen niet en verstoot/maer ras hoort ende helpt / veel meerder en eerder sal sy verhooren en helpen de wettighe moeders. Noch een proeve hier van.

§. 5. Aldaer (maer langhen tijdt daer-naer) een Moorinne groen-vrou hadde nu * oock veel uren ghearbeyt met twijfelachtighe (en by-naer ghewanhoopte) uyt-komste in het baren. By-gheval heeft dit gheweten Mauritius Rodriguez Priester passerende over de groen-merckt : en heeft aen Eleonora de Villa forti gheraden / dat sy voor haer mede-ghesellinne (die nu in doodts perijckel was) wat Asschen sou ras gaen halen uyt het Graf van ROSA. Het is geschiet: en soo haest als de Asschen gheraeckt heeft het lichaem van die barende vrouw/is de vrucht met haest en ghemack voorts-ghekomen / en heeft de moeder soo van het perijckel als van den last verlost. Hier van hebben wy

* Sies III. Cap. §. 12. en IV. Cap. §§. 5. 6. en VI. Cap. §§. 4. 5. 6. 9.

wat verteltin het III. Cap. §. 12. en in het IV. Capit. §§. 5 6. En sullen wy noch spreken in het Capittel dat volght.

§. 6. Weederom de ghenesene doodt aen een Caciqua, dat is een huys-vrouw van een Indiaensch Koninghsken: een sorgelijcke hoofts wonde aen eenen man Didacus de Moreno Costilla: een op-ghezwollen been met 40. opene gaten en andere sieckten aen een Abdisse in het Kloos ter van de H. Clara in de stadt Truxillo: lamme voeten aen een vry-jarigh jonchsken Alphonsus Cortez: een schroomelijcke pijn van het tandt-vleesch aen een vrouw Isabella de Peralta: eyndelijck noch vele andere sieckten heeft aen vele andere menschen Rosa verdreven met de aenraekende Asschen van haer Graf/ ghelijck curieuser en breeder beschreven staet in het voor-ghemelt Begryp der Mirakelen.

§. 7. Ten lesten om een kleyn Begryp en eynde te maken / soo heeft Joannes Lobo Priester met sijnen Eed. bevestight voor de Rechters, dat hy op verscheyde plaetsen tot

Chu-

Chuquisaqua, tot Potosi, tot Orura, en elders; on-verschepdentlijck aen alle siecken van alle conditien / ouderdom / en geslacht / gegheven heeft den gebraeghden dranck van die levent-makende Asschen: ende dat openbaerlijck in een-ieders aenschouwen hier door soo veel soorten van qualen genesen zijn / dat de obervloedighe menighte van de selve heeft te boven ghegaen de neerstighheydt van de namen allenelijck aen te teeckenen.

§. 8. Maer ick en wille gheensins versuymen hier aen-te-teeckenen hier wondere en schoone * Mirakelen, die de H. Vergaderingh oft Congregatie Rituum (uyt bevel van onsen *Alderheyghsten Vader* CLEMENS den X. Paus van Roomen) seer neerstighlijck en nauw selver heeft onder-socht / en door den selven Paus den 7. Octobris van het voorleden jaer 1670. binnen Roomen gheapprobeert / als on-ghetwijffelt / en on-wederleggheljck te boven gaende alle kracht en macht van de Natuer: gheljck klaerder en breeder beschreven thoont het Rooms Decreet van de Canonizatie van ROSA, 't welck

* Siet in't leven XXXII. Cap. §. 14. † 2.

't welck in het XXXII. Cap. §. 14. begint aldus: Post binos, &c. Van welcke vier Mirakelen dat ick de dry leste beschryven sal in het volghende Capittel §§. 9. 10. 11.

Soo-dan dit is het eerste/te weten: De verhoedingh van de alder-teghenwoordighste doodt van Joannes Zelillus, die vier maenden was bevanghen gheweest met een uyt-droogende hoetse/ soo dat syn verzwore longher met het hoesten ghedurigh moest uyt-spouwen rot bloedt: waer aen noch is by-ghekomen een verzwore hele / soo dat hy (ontfanghen hebbende alle de HH. Sacramenten) in synen doodts strydt geleghen heeft sonder eenighe roerte oft slagh van de pols-ader / zynde nu ter sekere doodt verweten van dry Doctoren; nochtans syn volle ghesontheydt terstont en subiet bekomen heeft/ door de in-ghenome Asschen van het Graf van Rosa, 't welck aen hem in eenen lepel (met water gemenghelt) was in-gegheven.

Ick vraghe met David aen God: *Sal het Asschen-stof V belijden, oft uwe waerheydt verkondighen?* Ick seggh/Jae, en gaen voorts. *Psal. 29 v. 10.*

Het

Het VI. Capittel.

De *Beelden* en *Olye* van Rosa verdryven Melaetscheydt, Aposteunen en Scheurste: het Flereçijn, Ghesletentheyt, en Keel-stroppingh: de pynen der Tanden, Maghe, en Beckeneel.

§. 1. Dit hooft-stuck magh dienen om de on-geloovighe Beeldt-stormers het hooft wat te wasschen. Het is by de Gheloovighen van Peru eenen ghemeynen over gheweest / tot ghedenckenis van de wonder-werckende deughdt van Rosa door allen hun hupsen haer Beeldt te hebben / door wiens enckel aen-raeck oft eeringh eerst-door-al Maria de Vera door den loop / hoestsen / pijn in de maegh / en doodelijcke saecken by naer doodt / seer haestigh gheneesen is.

§. 2. Sommighe van haer Beelden (die altijdt het aensichyn van Rosa hadden bleeck verthoont) hebben in peders by-wesen heel roodt-verwigh ghebloesen den selfsten ooghenblick

blick als in de Hooft-kerck van Lima wirden af-gheleſen de Apoſtoliſche Brieven, door de welcke de Gheloovighen van alle kanten ghetrocken wirden tot het ghetuyghen over de bekende wonderheden van Rosa.

§. 3. Maer hoe deſe Beelden verdreven hebben de ſchorſthepdt aen Maria de los Reyes een neghen-jarigh dochterken; en de melaetſchept aen een weeskken van 10. maenden; en een ſchroomelijcke apoſteume aen Michaela de la Maſſa, jae oock een melancholie met ſchroomelijcke pijne van 't Hert aen Mariana de Requena, de maegh pijn aen een Nonne Angela de Haro; de ſelve pijn en horſte aen een ſlavinne met name Franciſca; de lijfs verſtuypinghen aen een vrouwe Sebaſtiana de Vega, ſtaet breeder beſchreven in 't groot Begryp der Mirakelen van haer Leven.

§. 4. Maer dit en magh hier niet verzweghen blijven / dat Rosa door haer H. Beelde menighmael is gheweeſt de gelucktighe en Hemelſche Voor-vrouw aen barende Vrouwen. Dit heeft met goede upt-komſte beproeft een ſlavinne met name

Eli-

Elizabeth Biasora. * Dese vrouw heel naer by het baren wirdt door-steken met een groot pleuris in de ribbenen: sy brande met hoytsen / sy spaude upt haren mondt etter en bloedt: jae eyndelijck van de Doctoozen verlaten / en met de HH. Sacramenten versterckt zijnde / spoepde sy naer de doodt met het upterste ghevaer van de rijpe vrucht. Naer dat sy ten lesten upt het Clooster van de H. Catharina van Senen ontfangen hadt een Papieren Beeldt van ROSA, heeft het selve den heelen nacht op de lijdende zijde ghespannen gehouden. De Doctoozen s'morghens wederkeerende / om ten minsten (de moeder nu gewanhoopt zijnde) aen het besloten kindeken behulpsaem te zijn / vinden de slavinne ghesont / wel te pas / en spijs vraghende. Daer-naer als sy haer wel ghestelt upt het bedde begaf / heeft dry daghen daer-naer een ghesont kindeken ghebaert. * Siet III. Cap. §. 12. en IV. Cap. §§. 5. 6. en V. Cap. §§. 4. 5.

§. 5. Dit heeft noch met beter uptkomste bevroeft in het jaer 1632. den 16. Mey wesende eenen Sondagh de huys-vrouw van Franciscus de las Cuentas, met name Angela de Albildo,

* Siet III. Cap. §. 12. en IV. Cap. §§. 5. 6. en V. Cap. §§. 4. 5.

Dese vrouwe bevrucht zijnde * droegh twee kinderkens t' samen: maer soo sy is ghekomen tot het baren / soo is daer maer een kindeken voorts-ghekomen / de seconden met het ander kindeken in-blijvende. De om-staende vrouwen mompelden heel benaulwdelijck tusschen malkanderen dat dit een doodelijck teecken was. Den man vraeghde de vp-komste om aen sijn lieve hupsvrouw de leste en druckelijcke vertreck-woorden te spreken/maer belet woordende / heeft van buyten gheweent. Onder dese benauwthepdt soo wordt het Rooms Naer-Beeldt van Rosa op doeck geschildert in-gevraght/ en ghestelt recht teghen over dese barende siecke. Angela en hadde qualijck het Beeldt godtvruchtelijck aen-ghesien met ootmoedighe uytghesproke ghebedekens / oft sy heeft terstont(met nieuwe pijnen over-vallen) het tweede kindt met de seconden af-ghelepdt in het bedde daer sy in-lagh ; ooch soo veel tijdts niet hebbende dat sy de Vroe-vrouw met eenen wenck soude ontbieden. Het waren twee dochterkens / gheson-/ schoon/

schoon / en vol-lyvigh : en sy hebben in den H. Doop dese namen ontfanghen : de eerste / Maria de ROSA : de tweede / Francisca de ROSA, tot een eeuwighe ghedenckenis van dit weldaet.

§. 6. Noch * een ander van't selve tot troost en toe-vlucht van de barende oft bevruchte vrouwkens tot ROSA. Anna Maria dochter van de §. 12. weduwe Maria de Morales droegh in en IV. haer lichaem een doodt kindt. De Cap. pijnen van 't baren zijn haer in-ghe- §§. 5. 6. baren : maer aen 't bevroef van de en V. nature weder-stont sonder roerte dat Cap. doodt / hout / en gewichtigh kindt / en §§. 4. 5. het verwerrede oock t' samen de moeder in het uyterste perpckel des doodts. Aldus heeft dese ellendighe twee daghen ghewoestelt in haer benauwtheden : en nu voelende dat sy allenghskens stirf / hadt haer ziel met het H. Sacrament van de Biechte gherepnight. Nu verdween sy bleeck met doodelijcke flouwten / alle den slagh van den pols hadt nu lanckstil gestaen / de hope van 't leven was nu ontvallen / als-wanneer de bevruchte moeder een Papieren Beeldt * Siet III. Cap. §. 12.

ras upt de scribaen ghetrocken aen de sterbende dochter heeft by-ghebzaght. Daer-naer begosten alle de tegenwoozdighe met krijten en bidden Rosam te aen-roepen. Ende siet/ Anna heeft op eenen ooghenblick het doodt kindt en t'samen de seconden ooch af-ghelepdt / en (dit gebaer nu verdzeven zijnde) her-aessemt. Het kindt was heel groot van lijf/ en hadt nu begost (zwarte boetjens hebbende) in de upterste lidtmaten te verzotten / en gaf eenen on-verdzaghelijcken stanch: soudende on-ghetwijfelt ooch de moeder ghedoodt hebben / ten waer het H. Beeldt van Rosa hadt te hulpe ghekomen.

§. 7. Voozders de hooft-pijn / de heupe-pijn / de popelsije / de lammighepdt der beenen / den dzuploop des hoofts / de hoztsen / het pleuris / de pockskens / de roos / de quade maegh-teeringh / en meer andere siecktes heeft Rosa dooz haer Beelden verdzeven upt ontallijcke persoonen van verschepde geslachten / conditien en staten; soo dat het schijnt te boven te gaen alle menschelijcke geloofbaerhept. Maer

om

om vaster gheloof hier aen te gheven / soo sende ick den Leser tot haer groot Leven in't Begrijp der Mirakelen, alwaer hy alles in't lanck pertinentelijck beschreven sal vinden.

§. 8. Het en sal niet buytens weeghs zijn hier by te voeghen een ander Mirakel, het welck in't jaer 1669. 10. van Julius binnen Antwerpen is geschiedt / * en aldaer wettelijck gheapprobeert / gheljck breeder beschreven staet in een kleyn boecksken hier van upt-ghegeven op dat selve jaer binnen Antwerpen. Dit is den kortzen en waerachtighen inhoudt. Jouffrouw Lucia van de Laer, Geestelijcke Dochter 35. jaren oudt zijnde / hadde nu by-naer 10. jaren vervolghens druckelijck ghequelt gheweest met een etterachtighe verzweeringhe in de nieren / de welcke binnewaerts in de water-blaes ghedurigh af-drupte menighbuldighen etter (gheljck de Doctoren dit onder Eedt bevestight hebben) upt de welcke volghde een absolute lammighepdt / oft on-macht om te gaen / soo dat Lucia in't beghinsel van Januarius des voor-gaende jaer 1668. meer

* Siet in't Leven Cap xxxii. §. 14. †. 1.

als voren met de voornoemde sieckte over-vallen / tot den 10. dagh Julij van 't volghende jaer 1669. (op den welcken sy subitelijck en mirakuleuselijck is ghenesen gheweest door de voor-spraeck van de H. Rosa) kreupel en lam wesende/ heeft ghedurigh te bedde gheleghen / ghebruyckende den raedt en hulp van de principaelste Doctooren en andere in de Chirurgye seer vermaert / die haer eenpaerlijck hebben verlaten als ongheneesbaer. Maer den ghenesenden salf-winckel van de aen-gheroepe Rosa en was aen Lucia noch niet ghesloten. Want Lucia (eens uyt haer bedde in eenen stoel ghestelt) door een inwendighe genegentheydt haestelijck gedreven zijnde/ heeft met een godtvruchtighe betrachtingh gheproeft den ganck/ en tot verbaestheyt van de teghenwoordighe huysghenoten uyt-gheroepen : Ick gaen, ick gaen : Heere Davids Sone wat is
Act. 9. v. 6. dit ? Heere *wat belieft V dat ick doen ?* Ende dit segghende gingh sy naer haer ledikant / om van daer te halen het Leven van Rosa, het welck sy nemende tusschen haer ghevoude han-

handen / is van daer gheghaen 26. trappen hoogh / naer de kamer van haer oudste suster Catharina van de Laer, aldaer sieck te bedde gheleghen hebbende drie maenden lanck. Daer is Lucia toe henen ghetrocken met veerdighe voeten / ghevoude handen / sonder iemants hulpe / sonder eenighen hou-vast: en heeft van dien oogenblick haer sieche suster ghedient / heel ghenesen en wel te pas / van alle verzweringh der nieren en banden der voeten ten vollen ontbonden / maer ten hooghsten verbonden met een dagelijcksche danckseggh in over haer verkreghen ghesondheydt / in de welcke sy noch volhert tot op den dagh van heden.

Dit Mirakel hebbe ick selver uyt haren eyghen mondt in het by-wesen van 4. ghetuyghen gehoort binnen Antwerpen in dat selfste huys daer het geschiedt is: en de Approbatie van dit Mirakel is te Roomen oock aengenomen in de H. Congregatie Rituum, gheliick beschrijft het Rooms Decreet van de Canonizatie van Rosa, 't welck in het XXXII. Cap. §. 14. beginnt aldus: Post binos, &c.

§. 9. Nu sullen aen Rosa een lof-kroontjen gaen op setten dzy schoone Mirakelen die nu strachs * te vozen belooft zijn. Dit lof-kroontjen beghint eerst vooz-al te vlechten Candida Rosetta hupg-vzouw van eenen Spaenschen Alferis met name Aloysius il secondo de Carvajal.

* Siet V. Cap. §. 8.

* Siet in't Leven Cap XXXII. §. 14. †. 3.

* Dese vzouw hadde nu in het baren van een doodt kindt dzy dagen lanck seer pijnelijck ghearbeydt tot het losen der secondinen; maer dooz al te gheweldighe en benauwde betrachtingh heeft sy met de secondinen t'samen ook seer ellendighlijck uptghedzonghen haer heele moeder / die daer-naer ghewozden zynde hout als een ys / hart als een marber / zwart als een peck / heel groot / dzy ponden zwaer / en grouweliick om sien / heeft aldus blijven buyten-waerts upt-hangen 8. jaren lanck / met die groote pijn die-men hier dencken kan. * Maer dese soo verlate Rosetta neemt haren toe-vlucht tot Rosa; en naer haer godtvzuchtighe bevveel-ghebeden / is daer een Papieren Beeldt van Rosa aen haren schoot met vaste hope eerbiedighlijck

* Siet III. Cap. §. 12. en IV. Cap. §§. 5. 6. en V. Cap. §§. 4. 5.

lijck aen-gevoeght. Qualijck hadt dit Beeldt van ROSA aen-geraeckt het ellendigh accident van Rosetta, oft Rosetta heeft terstont ghevoelt en bevonden dat heel accident in haer lichaem wederom in-ghekeert / soo dat sy terstont heel ghesont te bedde heeft uyt-ghesprongen/ en is ghesien gheweest met volle vreught door het heel huys te dansen en wandelen. Rosetta ghy mooght my misschien (ghelijck CHRISTUS de Phariseen) af-vraghen: *Wiens is dit Beeldt?* En ick antwoorde: *'t Is het Beeldt van* ROSA. *Mat.22 v.20.*

Dit Mirakel, en het leste van het voorgaende Capittel, zijn eerstmael in de stadt Suessa gheapprobeert gheweest met een Proces Remissoriael, door de Rechters gestelt van de H. Congregatie Rituum. En de twee volgende Mirakelen zijn oock eerstmael in de stadt Palermo op de selve maniere geapprobeert gheweest door de selve Rechters. Dit niet-teghen-staende soo zijn de selve Mirakelen tot Roomen noch in-gegheven aen de H. Congregatie Rituum, alwaer sy (uyt bevel van den Paus) noch nauwer en neerstigher onder-socht zijnde/ wederom

so-

solemnelijck gheapprobeert zijn.

§. 10. Laet ons nu komen tot het derde Mirakel. Dit is gheschiet aen Fr. Seraphinus Puglisius, uyt de Order van de H. Maghet MARIA des Berghs Carmeli. * Desen Religieus wirdt over-vallen met een soo brandighe heete kortse/ dat hy den 17. dagh van sijn sieckte verlaten zijnde van den Doctoor (die opentlijck versekerde/ dat hy hier van moest nootsakelijck sterven) is de vijfde oft sesde ure van den volghenden nacht ghevallen in sijn uyterste vonnis/ heel berooft van spraeck en gesicht. Maer uyt heel sijn herte inwendigh aen-roepende de hulpe van ROSA (de welcke sich aen den siecken veropenbaerde) is terstont ghesont op-ghestaen.

* Siet in't Leven Cap XXXII. §. 14. †. 4.

Seraphine my dunckt dat ick u hoor spreken tot ROSAM ('t welck eertijdts David tot GODT sprack:) *Ick en sal niet verstooten worden, want ick hebbe u aen-gheroepen.* En ick hoor oock ROSAM (ghelijck GODT aen David) u antwoorden: *Ghy hebt my in tribulatie aen-gheroepen, en ick hebbe u verlost.* En wederom (gelijck CHRISTUS aen Saulus) *Want daerom hebbe ick my aen u veropenbaert,*

Psal. 30. v. 18.

Psal. 80 v. 8.

baert, om dat ick u maken soude eenen dienaer Act. 26.
en eenen getuyghen der dinghen die ghy ghesien v. 16.
hebt. Volbrenght ghy dan met ghetrouwe danckbaerheydt haer gebodt terwijlen ick voortgaen.

§. 11. * Met dit vierde Mirakel sal dit lof-kroontjen vol-maken / een dochter met name Angela la Cibasa. Met twee verbolgende dry-daeghse heete koortsen was dese dochter besetten: en daer-en-boven wirt sy noch bitterlijck door-kerft en door-sneden met hooft-pijn en maghe-pijn/en een menighte van besloten winden den tijdt van 27. daghen verbolghens. Den Doctoor hadt haer nu het leven ontsept. Ja sy hadt nu ses uren langh geleghen in haer snackende vonnis. Maer den Naem en de hulpe van Rosa inwendigh aen-roepende/ door het uytwendigh aen-raden van de moeder (de welcke haer in den hals / op de borst / en de maegh ghestreken hadt met de lamps Olie / die door den Autaer van Rosa was hanghende) is terstont subiet in haer borighe ghesonthepdt en krachten her-stelt gheweest.

* Siet in't Leven Cap xxxii. §. 14.

† §.

O hoe wel past het op Rosa (het welck

welck de hemelsche Bruydt in't boeck der Sanghen spreeckt tot den Bruydegom) *Een uyt-ghestorte Olye is uwen Naem, daerom hebben u de jonge Dochterkens bemint.* Voorwaer Rosa niet alleen *hebben u de jonghe Dochterkens bemint*, maer oock den dien (die ghy wel kent) den welcken geduriglı tot u spreeckt/ het gene Salomon sprack tot de Wijshepdt: *Hanc amavi, & exquisivi à juventute mea, & quæsivi* Sponsam *mihi eam assumere, & Amator factus sum formæ illius.* Dat is: *Dese hebbe ick bemint, en uyt ghesocht van myn jonckheydt, en ghesocht aen my voor een* Bruydt *aen-te-nemen, en ick ben Minnaer ghe worden van hare schoonheydt.*

Cant. 1. *v.* 3.

Sap. 8. *v.* 2.

§. 12. Laet de selve die Rosam ghebaert heeft Maria de Oliva dese Historie beginnen te stuyten. Korts naer dat Maria was in-ghetreden in het Klooster van de H. Catharina van Senen, om * Nonne ghewerpt te worden (volghens de voor-seggingh van haer H. Dochter en Propheterisse Rosa) is haer heel aensicht met de Roos leelijck ontsteken gheworden. Het ontsteken gezwel was over-siedende van den neus af tot de rechte oor: van daer soo voor-liep dien siellen

* Siet in't Leven Cap xxvi. §. 2.

brandt

brandt van dat on-gheruſt zeer het heel hooft en de haken: waer by noch zijn toe-ghekomen de hoztſen/ de quade maegh-teeringh/ en andere diergelijcke opvallinghen der ſieckten. Aldus heeft de bedzuchte moeder acht daghen te bedde geleghen/ niet wepnigh beſchzoomende die dagheliickſche aengroepſels van ſoo veel ſieckten. Sy heeft dan (volghens den raedt van de Priorinne en Religieuſen van 't Kloofter) dat weldadigh Beeldt van haer H. Dochter Rosa in het bedde ghenomen/ ghekuſt/ en gheſtreelt/ ende (naer eenen hozten ſlaep) ſubiet ghenefen en gheſont op-gheſtaen.

§. 13. Noch een/en ick ſlupte/ met de verwechingh van eenen man met name Antonius Bran. Deſen man was in het jaer 1631. van een dzy-maendighe hoztſen en benauwtheydt des herten gheſtozven: maer ſoo haeſt als op de hoztſt van ſijn verſtijft en upt-gherecht lichaem ghelept wirdt een Papieren Beeldt van Rosa, is terſtont verwecht gheweeſt in volle geſonthepdt en krachten/en de hoztſe is naermaels nopt meer weder-geheert

O groot Mirakel! grooter als die twee/de welcke den H. Propheet Elisæus heeft upt-gewerckt. Dit is het eerste. Daer was ghestorven den sone van de Sunamitinne: den Propheet Elisæus (die in't bedrijf der Mirakelen ontfanghen hadt den verdobbelden gheest van Elias) heeft eerstmael op het doot kint (tot de verwecking) doen aenleggen sijnen Mirakuleusen stock/maer het kindt en is niet verresen. Hy komt selver by / ende (seght den H. Text) *Hy heeft tot den Heere ghebeden:* 4. Reg. 4. ℣. 33. maer het kindt bleef al doodt. Wat sal hy meer doen? *Hy heeft gheleghen op 't kindt, ende sijnen mondt gheleydt op het kindts mondt, en sijn ooghen op 't kindts ooghen,* Ibid. ℣. 34. *en sijn handen op 't kindts handen, en hy heeft hem op 't kindt gheooght:* en het kindt is noch doodt ghebleven. Den Propheet was verwondert / hy proeft voor de derde repse. *En hy is wederom ghegaen, en* Ibid. ℣. 35. *heeft eens ghewandelt in 't huys herwaerts en derwaerts, en heeft wederom op-ghekomen en op't kindt gheleghen, ende het kindt heeft sevenmael ghegeeuwt en sijn ooghen open ghedaen.* Siet hoe dier het ghelost heeft aen soo Mirakuleusen Propheet, te verwecken eenen dooden / met soo veel ghe-

be-

beden en aen-rakinghen van sijn lichaem aen het kindts lichaem.

Maer lichter en eerder heeft den Propheet (doot zijnde) verwecht eenen dooden. Hoort wederom den H. Text. Elisæus *is gheſtorven, en ſy hebben hem begraven, Maer de Rooverkens van Moab zijn in't landt ghekomen op't ſelve jaer. Ende ſommighe die eenen menſch begraefden hebben de Rooverkens gheſien, en dat doodt lichaem gheworpen in het graf van* Elisæus: *'t welck als't de ghebeenten van* Elisæus *hadt aen-geraeckt, ſoo is den menſch weder levende geworden, en heeft op ſijn voeten gheſtaen.* 4. Rég. 13. v. 20. & 21.

Oordeelt nu oft deſe verweckingh van Rosa niet wonderder en is / als die verweckingen van Elisæus; want Rosa heeft deſen Antonium verwecht/niet door de aen-raeck van haer levende lichaem/ oft doode ghebeenten (ghelijck den Propheet) maer door den enckele aenraeck van haer Beeldt alleen: en dat niet den derden oft tweeden keer/ maer den eerſten keer.

Noch wonderder zijn de verweckinghen van dat Meysken en Jongelingh in het III. Cap. §. 1. en §. 7. want die zijn geſchiet ſonder eenigen raeck van haer Reliquien oft Beeldt.

§. 14. **Hier gaen ick nu op-houden/ midts nochtans / dat ick met de Honingh-bloeyende woorden van die Honinck-makende Bie** Bernardus, **U aen-spreke/ Dochter van de** * Olyf, **Moeder van Honingh-raden:** O Vrucht-draghende struyck van den *Olyf-boom*, in het huys GODTS salvende en lichtende! salvend met *Weldaden*, en lichtende met *Mirakelen*: maeckt ons deelachtigh van dat Licht en Soetigheydt, die ghy nu gheniet. O Reuck-draghende ROOSE, in der Eeuwigheyt voor den *Heere* groeyende en bloeyende: spreydende t'allen kanten den levend-makenden geur van de Soetigheydt; wiens ghedenckenis by ons in zeghen is, wiens teghenwoordigheyt by de Hemelschen in eere is: geeft aen alle die U loven, van soo groote mededeylingh van volheydt niet berooft te worden. **Eyndelijck** / Laet ons verblyden en verheughen, om dat het *Hemelsch Hof* yemant van uyt ons heeft, die sorghe voor ons draeght, die ons met sijn *Verdienſten* behoedt, de welcke hy met sijn *Exempelen* heeft onderricht, en met sijn *Mirakelen* versterckt.

* *Moeder van* Rosa.

EYNDE.

TA-

TAFEL

DER MIRAKELEN.

HET I. CAP. ROSA verschijnt dickmaels aen vele, heel glorieus naer haer Doodt. *pag.* 3

HET II. CAP. ROSA seer wonder in de Bekeeringhe der Sondaren, en in de vermorginghe der hertneckige Herten. 8

HET III. CAP. De Perijckelen, de Siecken, de Doodt, worden verdreven door den aenraeck, den reuck, en eer-dinst van de overleden ROSA. 14

HET IV. CAP. Den Gordel, de Doecken, en Kleer-stucken van de ghestorven ROSA, dienen tot medecijn-remedien aen Siecken, aen barende vrouwen, en flouwe menschen. 23

HET V. CAP. Het *Asschen* uyt het Graf van ROSA gheneest wonderlijck den Bloedt-ganck, Keel-pijn, rasende siecke, Kancker, Ghescheurtheydt, Kortsen, Pleckskens, en veel andere Qualen. 27

HET VI. CAP. De *Beelden* en *Olye* van ROSA verdrijven de Doodt, Melaetscheydt, Apostemen en Scheurste: het Flerecijn, Ghesletenheydt, en Keelstroppingh: de pijnen der Tanden, Maghe, en Beckeneel, 35

NAER-

NAER-REDEN.

HEt voorleden jaer hebbe ick dit Boecksken laten in druck komen tot ghemackelijck ghebruyck van den godtvruchtighen Leser. Maer aenghesien (ROSA nu ghecanonizeert zijnde) den heelen druck al uyt vertiert was, soo hebbe ick aen dit Boecksken ghejont sijnen tweeden druck, maer het selve nochtans eerst overseen, en meer als op dry duysent plaetsen verbetert, met hier en daer, de langhe en donckere sinnen klaerder te verkorten, en met vele andere curieuse puncten hier en daer ghetrouwelijck in te voeghen, en met verscheyde klare versendinghen in de zijde-kanten der bladeren arbeydelijck aen te teeckenen, en met de *Bullen* soo van de voorder *Verh:ffingh*, als van de *Canonizatie* van de H. ROSA door CLEMENS den X. in het XXXII. Capittel by te

te ſtellen, en met alle de *Apoſtoliſche Decreten* en *Bullen* aldaer te verçieren met kleyne voor-titels, en met 4. nieuwe *Mirakelen* by te ſchryven in de twee leſte CAPITTELEN van dit *Begrijp der Mirakelen*, en met hier achter by te ſtellen de *Aflaten* die onſen alder-heylighſten Vader en Paus CLEMENS den X. vergunt heeft, aen alle die by hun hebben een Rooſen-Kransken, oft Medalien, oft Kruysken, oft Beldt gheweyt ter eeren van de H. ROSA.

Ghebruyckt en gheniet dan deſen ghegunden arbeydt, en maeckt my deelachtigh van U-lie beweeghinghen en verdienſten, die Ghylieden uyt het leſen van dit Boecksken bekomen ſult. Dit verſoeckt en verwacht van U-lieden, &c.

V-lieden ootmoedighen Dienaer in GODT,
Fr. JOANNES BAPTISTA
WOUTERS, S. Ord. Præd.
Conv. Brux.

12. *April.* 1671. *dagh der Canonizatie van* LUDOVICUS en ROSA.

AFLATEN

Vergunt van CLEMENS X. aen alle die by hun hebben een Rooſen Kransken, Medalie, Kruysken, oft Beldt, ghewyt ter eeren van de H. Roſa, *te verdienen oock voor de Overledene*

VOLLEN AFLAET.

DIe ghewoon zyn te leſen eens ter weken het derden deel des Rooſen-krans, de groote Ghetyden, ofte die van onſe L. Vrouwe, ofte der Overledene, ofte de ſeven Pſalmen, ofte de Gradualen; ofte de Ghevanghene te beſoecken, ofte de Arme te helpen, oft een quartier-uers te mediteren, verdienen *vollen Aflaet* op Kerſdagh, nieuw-Jaer-dagh, dry Koninghen, Verryſſeniſſe, Hemelvaert, Sinxen, HH. Dryvuldigheydt, ende H. Sacraments dagh.

Item op den dagh van de Ontfangheniſſe, Gheboorte, Preſentatie, Viſitatie, Bootſchap, Licht-Mis, ende

Hemelvaert van MARIA, S. Jan Baptist, HH. Petrus ende Paulus, van de ghecanonizeerde H. ROSA, op ieders eyghene Kerck-wydinghe, ende Patroon desselfs: is 't dat sy op dese voornoemde daghen Biechten, Communiceren, ende bidden ter intentie van onsen H. Vader den Paus.

Item vastende op de Vigilie van de H. ROSA, ende met te Biechten ende Communiceren op desen dagh, biddende als voren.

Item die Misse doet, ofte gebiecht zynde ende Communicerende, de selve hoort aen eenen *Autaer* daer't *Beeldt* is ofte *Reliquien* van de H. ROSA, biddende als voren, verdient *vollen Aflaet* op eenen dagh van ieder maent, by hem te verkiesen.

Item in de ure des doodts, naer de Biechte en de Communie (als-men die kan ontfanghen) sich aen Godt recommanderende, ende aen-roepende de H. ROSA ten minsten metter herten.

Andere Aflaten.

Eens s'jaers te verdienen alle de *Aflaten* ghegunt aen die de 7. Kercken

ken besoecken tot *Roomen*, verweckende een berouw ende propooſt, ende den ſelven dagh beſoeckende ſeven Kercken, ofte min, is 't datter gheen ſeven en zyn, ofte alle de *Autaren* van de Kercke, daer maer een en is, biddende als voren.

Item met devotelijck te dencken op een Myſterie der Paſſie CHRISTI, ende ter eeren deſſelfs ſeven-mael d'aerde te kuſſen, zijn te verdienen alle de *Aflaten* van die tot *Roomen* langhs de heylighe Trappen op-klimmen, eens maer in het jaer.

Item ſoo dickmaels iemant tot naer-volgingh van de H. ROSA ſijn ſonden oprechtelijck verſoeyt met een vaſt propooſt, ofte doet eenigh deughdelijck werck, verdient eenen *Aflaet* van 7. jaren ende 7. quarenen.

Aflaten van 100. *daghen.*

Soo dickmaels iemant leeſt een Capittel des levens van de H. ROSA, ofte beſoeckt haren *Autaer* ofte *Beeldt*, oft *Reliquien*, biddende als voor.

Item ſoo dickmaels iemandt aelmoeſſe doet, ofte de Armen onderwyſt, ofte doet onder-wys van het

Ghe-

Gheloof, ofte goede manieren.

Item mediterende van de weerdigheydt des H. Sacraments, ofte de droeve Myſterien van onſe L. Vrouw, ofte anderſins eerende het H. Sacrament, biddende als voor.

Noteert ten eerſten, men verdient deſe *Aflaten*, doende datter gheſeydt is, alwaer het werck anderſins van obligatie.

2. Deſe *Aflaten* ſterven met den perſoon, aen wien ſy eerſt ghegunt waren: noch en moghen oock de *Medalien*, &c. niet gheleent worden aen een ander, om de *Aflaten* daer aen te verdienen, anderſins wordt-men daer van berooft: men magh oock gheene andere *Medalien* ſtellen in de plaetſe van die-men verlieſt.

APPROBATIE.

ALle de noodighe Approbatien van dit Boecksken, ſult ghy vinden in het eynde van den eerſten Druck, uytgegheven van den ſelven Drucker.

EYNDE.

Hanc amavi,
& exquisivi à juventute
mea, & quæsivi
SPONSAM
mihi eam assumere,
& Amator factus sum
formæ illius.
Sap. 8. vers. 2.

1385
6
HA67
H249